

Vol. IV

No. 3

25th March, 1987.

(Wednesday)

4 Chaitra 1909 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	189
Business of the House.	211
Matters Under Rule 304 :	
re : Death of Sri G. Chandrudu, worker of Ashoka Hotel, Hyderabad under Police custody.	215
re : Closure of canals in Krishna Western Delta.	227
Papers Laid on the Table.	231
Presentation of Final Batch of Supplementary estimates for 1986-87.	232
Budget (Vote on Account) for 1987-88. (Discussion)	232

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : .. Sri G. Narayana Rao.

Deputy Speaker : .. Sri A.V. Suryanarayana Raju.

Panel of Chairmen : .. 1. Sri M.V. Krishna Rao.
2. Sri M. Rajaiah.
3. Sri A. Dharma Rao.
4. Smt. Y. Sita Devi.
5. Sri Md. Rajabali.
6. Sri A. Rama Narayana Reddy.

Secretary : .. Sri E. Sadasiva Reddy.

Deputy Secretaries : .. 1. Sri A.V.G. Krishna Murthy.
2. Sri C. Venkatesan.
3. Sri N. Pattabhi Rama Rao.

Assistant Secretaries : .. 1. Sri P. Satyanarayana Sastry.
2. Sri P.V.K.L.N.V. Raghava Sarma.
3. Sri V. V. Subrahmanyam.
4. Sri K.R. Gopal.
5. Sri T. Muralidhara Rao.
6. Sri V. V. Bhaskara Rao.
7. Sri S. Suryanarayana Murthy.
8. Sri B. K. Rama Rao.
9. Smt. S. G. Sumitra Bai.
10. Sri A. Iswara Sastry.

Chief Reporter : .. Smt. M.V.S. Javalakshmi.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Third Day of the Seve. th Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 25th March, 1987

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Part-time Bill Collectors in Gram Panchayats

21—

*5354Q.-Sri Ch. Ramachandra Rao(Tallarevu):—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that clerks and bill collectors are working in some Gram Panchayats on part-time basis for the last 10 to 15 years;

(b) the number of such persons in the State; and

(c) whether there is any proposal to treat them as full time servants?

సంచాయితీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖా మంత్రి (శ్రీ కె.రామచంద్రరావు):—

(ఎ) అవునండీ

(బి) జిల్లాల వారీగా సమాచారాన్ని సేకరించడం జరుగుతోంది. అన్ని జిల్లాల నుండి సమాచారం అందిన తరువాత, వాటిని సభా సమక్షంలో ఉంచడం జరుగుతుంది.

(సి) అంశ కాలిక పదవులను పూర్తి కాలిక పదవులుగా మార్చడానికి సంబంధించిన కొన్ని మార్గదర్శక సూత్రాలను 4-10-1986 తేదీ సంచాయితీ రాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి (సిబ్బంది IV) శాఖ ఎం. ఎస్. నెం. 491 జి.ఓ. లో జారీ చేయడం జరిగింది. కనీసం అయిదు సంవత్సరాలపాటు కొనసాగుతున్న పదవులను

* An asterisk before the name indicates confirmation by the member.

రెగ్యులరు జీతపు స్కేలును ఇచ్చి పూర్తి కాల వదలుతుగా మార్పుదం జరుగుతోంది. అయితే ఇందు కోసం గ్రామ పంచాయతీ నిధులు లభ్యం కావాలి నిబ్బందిపై అద్యై వ్యయం, వార్షిక ఆదాయంలో 30 శాతం కంటే తక్కువగా ఉండాలి.

8-30 a. m.

శ్రీ సి. హెచ్. రామచంద్రరావు:—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఎంతమంది పార్టీలైమ్ గుమాస్తాలు వున్నారు? ర సంవత్సరాలు పూర్తి అయిన పార్టీలైమ్ గుమాస్తాలు పుల్ లైమ్ గుమాస్తాలుగా పని యుటకు అనుమతి ఎప్పటి నుండి యిస్తారు? నాన్ నోటిఫైడ్ పంచాయతీలో పుల్ లైమ్ గుమాస్తాలుగా తీసుకున్న వ్యయ వాటి సంబంధించిన జీతాల్ని ప్రభుత్వం వారు భరిస్తారా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు:—అధ్యక్షా, మొత్తం రాష్ట్రంలో పని చేస్తున్న వారి సంఖ్య 4, 185 జీ.ఎ. యం.యస్. నం. 491, ఖేది 4-10-38 ప్రకారం పార్టీలైమ్ కల్లర్లుగా నియోజ్జ్వలరిని రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి కావలసిన గైడ్ లైన్స్ యివ్వడం జరిగింది. దానికి అనుగుణంగా ప్రవేశింప వస్తున్నాయి. వారిని పుల్ లైమ్ స్కేల్స్ లో గుర్తిస్తున్నాము. ప్రస్తుతం నోటిఫైడ్ పంచాయతీలో మ ప్రమే ప్రభుత్వం రమైన ప్రవేశింప తీతాలను భరించడం అరుగు తున్నది. నాన్ నోటిఫైడ్ పంచాయతీలో ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం భరించడం జేదు. నాన్ నోటిఫైడ్ గ్రామపంచాయతీలో, వాటి ఆదాయంలో 30 శాతం దాటకుండా వారి జీతాలను యిచ్చాలనే నిర్ణయం వుంది. గౌరవనీయుల నూచనలను పరిగణనలోనికి తీసుకొని పరిశీలన చేస్తున్నాము.

శ్రీ యం. బాలకృష్ణారావు (గన్నవరం):—అధ్యక్షా, నోటిఫైడ్ పంచాయతీలో కూడా నార్మల్ యిన్ కం 30 శాతం దాటిన తరువాత 40 శాతం దాకా ఖర్చు చేయడానికి వీలుగా దానిని వాటిపై చేస్తూ అర్డర్స్ యిస్తారా? అంతే కాకుండా, పంచాయతీల యిన్ కం సెంటిగా వుండి, భరించే శక్తి వున్న నోటిఫైడ్ పంచాయతీలో 30 శాతం నుండి 50 శాతం దాకా ఆత్యవసరమైన వసులను వినియోగించడానికి గాను, పర్సనల్ జేజీని సడలించే దృక్పథం ప్రభుత్వానికి వుందా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు:—అధ్యక్షా, నార్మల్ గా గ్రామపంచాయతీల ఆదాయంలో 30 శాతం కంటే తక్కువ ఉన్నట్లైతే మెంట్ కొంకు పోకుండా వుంటుంది. 10 శాతం వరకు అగ్రవర్గ కార్యక్రమాలకు ఖర్చు చేయాలి అనేది ప్రభుత్వ లక్ష్యం. స్పెషిక్ కేసెస్ లో ఎక్కడయినా, స్పెషిక్ మొదలైన వారి అవసరం వుంటే, ఆత్యవసరం అనుకున్న కేసులో కొన్ని కేసెస్ లో రిలాక్సేషన్ ప్రభుత్వ వరంగా యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ వి. శ్రీరామలు (వడ్లన్నపేట):—అధ్యక్షా, గ్రామ పంచాయతీలో 10, 12 సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్న నిబ్బందికి, అనేక చోట్ల రెగ్యులర్ స్కేల్స్ యివ్వడం గానీ, పర్మనెంట్ గా తీసుకోవడం గానీ జరగడం లేదు. వరంగల్ జిల్లాలోని పర్మనెంట్ కు సంబంధించి స్పెషిక్ గా, అక్కడి జిల్లా పంచాయతీ

అఫ్టికర్ గారు అక్కడ 9 నుండి 12 సంవత్సరాలుగా పని చేస్తున్నటువంటి కల్లెగ్స్, బిల్ కలెక్టర్స్ మొదలైన ధర్మసాగర్ పంచాయతీ ఉద్యోగుల చేత టెన్యూలర్ స్కేల్స్ కోరబు, వర్మనెట్ చేయడం కొరకు ప్రభుత్వానికి ఆర్డీ పెట్టించడం జరిగింది. దానిమీద ఇంతవరకు ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. దయచేసి మంత్రి గారు స్పెషిఫిక్ గా ఈ యొక్క ధర్మసాగర్ పంచాయతీని బంధించిన ఉద్యోగులను వర్మనెట్ చేసే విషయం తెలియజేస్తారా? ధర్మసాగర్ పెద్ద విలేజ్. అక్కడ పి. డబ్ల్యు. యస్. స్క్వేమ్ కూడా అనుబంధ జనగణించింది.

శ్రీ కె. రామచంద్రారావు :— అధ్యక్షా, జి. ఏ. నం. 491 లో పి. డబ్ల్యు. యస్. స్క్వేమ్ పున్న చోట ప్లాఫింగ్ పాటగ్స్, లేని చోట పాటగ్స్ వివరాలు అన్నీ ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రొపోజిట్ ప్రభుత్వానికి సచ్చిన్నపటికి, 30 శాతం కంటే ఎక్కువ భర్తు అవుతున్న సదర్బంలో జాగ్రత్తం జరిగి వుండ వచ్చు. గౌరవసభ్యుల సూచనలను పరిశీలించి వెంటనే కావలసిన ఆమోదం, ధర్మసాగర్ విషయంలో యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తాము?

శ్రీ మునిపాలిటిన్ జానీ (గుంటూరు-I) :— అధ్యక్షా, మునిపాలిటిల్ లోను, పంచాయతీలోను పని చేస్తున్నటువంటి బిల్ కలెక్టర్ల యొక్క సేవర్ ఆఫ్ డ్యూటీ ఒకటిగానే వుంటుంది. 4 సంవత్సరాల క్రితం మునిపాలిటిల్ బిల్ కలెక్టర్లు అందరికీ కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని యల్. డి. క్లర్కుల హోదాతో స్కేల్స్ ను మంజూరు చేయడం జరిగింది. సేవర్ ఆఫ్ డ్యూటీస్ ఒకటే అయి వున్నాడు పంచాయతీలోని బిల్ కలెక్టర్లకు కూడా యల్. డి. సి. హోదా ఇచ్చి అదే స్కేల్ ఇవ్వాలి. దానికి అభ్యంతరం లేననుకుంటాను. మునిపాలిటిల్ లేదా పంచాయతీల ఆదాయంతో సంబంధం లేకుండా, ప్రభుత్వమే నేరుగా వారికి యల్. డి. సి. హోదాను కల్పించడానికి ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ కె. రామచంద్రారావు :— అధ్యక్షా, ఇది డబ్ల్యు. కూడిన సమస్య. మునిపాలిటిన్ టిమిటెడ్ సర్క్యూల్లో వుంటాయి. గ్రామపంచాయతీల సర్క్యూల్ విస్తృతంగా వుంది. గ్రామ పంచాయతీల ఆదాయాన్ని ఒట్టి 5 సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ పని చేసిన వారికి ఫుల్ స్కేల్ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. గౌరవసభ్యుని సూచనను దృష్టిలో పెట్టుకొని వీలైతే నంత ఎక్కువ వండికి ఫుల్ స్కేల్ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (రైతుసర్పంచి) :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ, ఆర్థిక సత్తా పున్న వాటి విషయంలో ఆలోచిస్తాము అని అన్నారు. ప్రశ్నల వల్ల రాబట్టవలసిన సమాచారం ఏమిటంటే, రాష్ట్రంలో చాలా పంచాయతీలు ఆర్థిక స్థాయిత లేకుండా వున్నాయి. బిల్ కలెక్టర్లకు యిచ్చే పే ఎలక్టిసిటీ బిల్ పే చేయడానికి కూడా చాలడం లేదు. బిల్ కలెక్టర్లు లేకుండా పని చేయడం అసంభవం. బిల్ కలెక్టర్లు మొదలయిన కనీస సిబ్బందిని ప్రభుత్వం వారు, పంచాయతీల ఆదాయ తో సంబంధం లేకుండా, నియమించి, వారి జీతాలను భరించాలి. అది ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అధ్యక్షా, ఆ ఉద్దేశంతోనే వున్నాము. గౌరవపట్నము సూచించినట్లు దానివల్ల లాభం డబ్బు వున్న పంచాయతీ సమితులకే దక్కింది. ఆర్థిక వనరులు లేని చిన్న పంచాయతీలకు జరుగలేదు. చాలా సమంజసమైన సూచన. తప్పకుండా ప్రభుత్వవరంగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ఆర్థికవరమైన సమస్య కనుక కొంత కాలయాపన జరుగడానికి అవకాశం వున్నది. వీలైనంత త్వరలోనే ఆర్థిక స్థోమత లేని గ్రామ పంచాయతీలకు, కనీసావసరాలను తీర్చడానికి ప్రభుత్వవరంగా ఏమి చేయాలనేది ఆలోచన చేసి నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రికల్) :—అధ్యక్షా, నోటిఫైడ్ పంచాయతీలలోని ఉద్యోగుల జీతాలను ప్రభుత్వం భరిస్తోంది. అట్లాగే నాన్ నోటిఫైడ్ పంచాయతీలలో ఒక్కొక్క పంచాయతీకి ఒక్కొక్క క్లర్కుకు అయినా జీతాన్ని ప్రభుత్వం భరిస్తుందా? మంచి నీళ్లు, వీధి దీపాలకు సంబంధించి కొంత టారిఫ్, ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని యిదివరకు చెప్పారు ఇంతవరకు ఏమీ నిర్ణయం చేశారు? నాన్ నోటిఫైడ్ పంచాయతీలలో ప్రతి ఒక్క దానికి ఒక్కొక్క లిట్ కలెక్టరును, అయినా భరించగల పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి వున్నదా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు వున్న పద్ధతిలో 1900 పైచిలుకు గాఢపంచాయతీలలో ఒక్కొక్క క్లర్కును సీయమించడం అనేది యిబ్బంది రమైన సమస్య కావచ్చు. రెండు, మూడు పంచాయతీలకు కలిపి ఒక్కొక్క క్లర్కును యివ్వగలమా అనేది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది. త్వరలోనే నిర్ణయం తీసుకుంటాము. శ్రీ రాఘవరెడ్డి గారు అడిగినట్లుగా పంచాయతీలకు తక్కువ రేటులో నీటి వనతి, టారిఫ్, స్ట్రీట్ లైట్సుకు అదనంగా పంచాయతీల మీద భారం వడకుండా చేయాలనే వుద్దేశంతోనే జీవోను యిన్చూ చేయడం జరిగింది. అధ్యక్షా, త్వరలోనే యింప్లిమెంట్ చేయస్తాము.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆ జీవోను ఎలక్ట్రిసిటీ చారు అంగీకరించడం లేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ చారిఫో మాట్లాడి, ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి అమలు పరుచవలసిన కార్యత మీ మీద వున్నది

8-40 a.m.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అది వాస్తవం. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు సంబంధించిన సెక్యూరిటీ, మిగతా అధికారులతో ఈ సమస్యనే ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇచ్చే డబ్బును ఇన్ స్టాల్ మెంట్స్ ఇస్తామన్న దానికి చారు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. దానిని అమలు అయ్యేట్లుగా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందని సభాముఖంగా మనవి చేస్తున్నాను.

Misappropriation of Funds in Co-operative Societies of Nizamabad

22—

*5067 Q.—Sri S. V. L. Narasimha Rao (Bhanswada) :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that lakhs of Rupees have been

misappropriated in the Co-operative Societies of Tagilepalli, Jarora Varni and Humnapur villages of Nizamabad district; and

(b) if so, the amounts embezzled in each society and the action taken against the persons responsible for the same?

సహకార కాశ్య మంత్రి (శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు) :— (ఎ) అవునండీ.

(బి) సంఘం పేరు

మొత్తం

1. ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం, వర్ని రూ. 8,18,775.02
2. ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం, హుమ్నాపూర్ రూ. 50,585.20
3. ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం, తగిలేపల్లి రూ. 92,978.72
4. రూరల్ బ్యాంక్, జాకోరా రూ. 76,605.00

మొత్తం దాదాపు రు. 1 లక్షల పైచిలుకు ఈ నాల్గు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో దుర్వినియోగం అయినట్లుగా ఎంక్వయిరీ రిపోర్టులో తెలిడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించినంతవరకు చట్ట ప్రకారంగా సివిల్, క్రిమినల్ కేసులు కూడా వీరి మీద మొదలుపెట్టడం జరిగింది. అంతేకాకుండా కీరి యొక్క పార్సర్స్ కూడా ఇప్పటికే కండిషనల్ ఎటాచ్ మెంట్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా ఈ వీన్ ఫైల్ చేస్తే కొన్ని కేసులలో మాత్రం కోర్టు స్టే తేవడం వల్ల పూర్తిగా ఎమౌంట్ కాని అదే విధంగా సివిల్ ఏజన్స్ గాని కంప్లీట్ చేయలేకపోయాము. ప్రాసీక్యూషన్స్ కి సంబంధించినంతవరకు కోర్టులో ఫైల్ చేయడం జరిగిందని గౌరవ నీయ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్.వి.ఎల్. నరసింహారావు :— ఈ నిధుల దుర్వినియోగం జరిగి నప్పుడు ఆయా సహకార సంఘాల పరిపాలనా బాధ్యత ఎన్నుకోబడిన కమిటీల చేతిలో ఉన్నాయా? లేకపోతే వెయిడ్ సెక్రటరీస్ చేతిలో ఉన్నాయా? అలా అయితే ఎన్నుకోబడిన కమిటీ అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల మీద చర్య తీసు కున్నారా, లేక వెయిడ్ సెక్రటరీస్ మీద చర్య తీసుకున్నారా? తీసుకుంటే ఏ ఏ అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల మీద చర్య తీసుకున్నారు, ఏ ఏ వెయిడ్ సెక్రటరీస్ మీద చర్య తీసుకున్నారో తెలుపుతారా?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :— దాదాపు 4 సొసైటీలలో ఈ దుర్వినియోగం జరిగింది. తగిలేపల్లి సొసైటీలో మాత్రము ఆ సమయములో ఉన్న అధ్యక్షులు దుర్వినియోగం చేసినట్లు తెలియ వచ్చింది. ఆయన మీద రికవరీకి సర్చార్జి నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే ఆయన కోర్టులో కేసు వేసి స్టే తేవడం వల్ల ఫర్దర్ ఏజన్స్ తీసుకోబడలేదని మనవి చేస్తున్నాను. మిగతా సొసైటీస్ అన్నిటిలో ఎక్కువ ఎంప్లాయిస్ మిస్ ఎ ప్రొప్రియేషన్ చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి వెయిడ్ సెక్రటరీస్ ఎంప్లాయిస్ ని

ఇప్పటికే సస్పెన్షన్ లో ఉంచడం జరిగిందని గౌరవనీయ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎస్. వి. ఎల్. నరసింహారావు :—ఈ విషయములో బీజే ఒక సొసైటీ అధ్యక్షుడి మీద చర్య ఎందుకు తీసుకోవలసి వచ్చింది? తక్కిన వాటిలో లక్షల దుర్బినియోగం జరిగినప్పుడు ఎన్నుకోబడినటువంటి అధ్యక్ష కార్యదర్శులు పరిపాలనా బాధ్యత వహిస్తున్నప్పుడు, అదే విధంగా వారు లేక పోయినట్లయితే కేతన కార్యదర్శులు పరిపాలనా బాధ్యత వహిస్తున్నప్పుడు చిన్న చిన్న చప్పొసీల మీద, వారు అప్పాయింట్ చేసిన సేల్స్ మెన్ వారి మీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటే ఈ మొత్తం బాధ్యత వహిస్తున్న పెయిడ్ సెక్రటరీస్ మీద, అధ్యక్ష కార్యదర్శుల మీద చర్య తీసుకొనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉందా, లేక లేదా చెప్పమని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :—ఏదైనా సొసైటీలో మిశ్రప్రయోజన జరిగినప్పుడు సెక్షన్ 51 ప్రకారం ఎంక్వయరీ చేయడం జరుగుతుంది. ఎంక్వయరీలో మిశ్రప్రయోజనానికి ఎవరయితే లయబుల్ అవుతారో వారిని పీకలైజ్ చేయడం కాని, ఎమౌంట్ రికవరీ చేయడం కాని జరుగుతుంది. ఒక సొసైటీలో నాకు వచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం దానికి సంబంధించి ఆ రోజు ప్రెజిడెంట్ గా ఉన్న వ్యక్తి మిశ్రప్రయోజన చేయడం జరిగింది మిగతా సొసైటీలలో ఎంపాయిస్ చేయడం వల్ల వారి మీద సెక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతున్నదని గౌరవనీయ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవనీయ సభ్యుల దగ్గర ఏమైనా ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంటే అది నాకు పాస్ అన్ చేసినట్లయితే మళ్ళీ రీ ఎంక్వయరీ మిగతా అన్నీ సొసైటీల మీద ఎంక్వయరీ జరిపించి రీ ఎంక్వయరీ ఎక్స్ మేనేజింగ్ కమిటీకి సంబంధం ఉన్నట్లయితే వారి మీద కూడా తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ సి. హెచ్. వికల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) :—తగిలేవల్ల సొసైటీలో మూడు లక్షలు అధ్యక్షులు అవహరించినట్లు చెప్పారు. దానికి ప్రాజెక్టు నుంచో లేక ఎక్కడ నుంచో స్టే వచ్చిందని చెప్పారు, దాని రికవరీ అవుచేసేటందుకు స్టే వచ్చిందా, లేకపోతే క్రిమినల్ కేసు పెట్టకుండా స్టే వచ్చిందా? ఇప్పుడు ఈ అవహరణ కేసు మీర మీరు క్రిమినల్ కేసు ఎప్పుడు పెట్టారు? ఆ వివరాలు చెప్పాలి. మిగతా సొసైటీలలో సిబ్బంది ఇన్ వాల్వ్ అయి ఉన్నారని చెప్పారు. వాటిలో ప్రెజిడెంటు ఇన్ వాల్వ్ అయి వుండవచ్చు, సిబ్బంది ఇన్ వాల్వ్ అయి ఉండవచ్చు, అది వేరే సమస్య. కాని రెండు కోవరేటివ్ సొసైటీస్ వారు స్టే తీసుకురాలేమ కదా ప్రాజెక్టు నుంచి కాని లేక వేరే న్యాయ స్థానం నుంచి కాని వారిమీద ఇంతవరకు చర్య తీసుకోకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఆ వివరాలు చెబుతారా? ఇప్పటికే నా వెంటనే క్రిమినల్ కేసులు పెట్టి, వారిని అరెస్ట్ చేసి డబ్బు రాబట్టుకోసేమకు మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ఈ అవహరణ ఎప్పుడు జరిగింది, ఏ కాలములో జరిగింది? ఈ ప్రభుత్వ హయములో జరిగిందా లేక కాంగ్రెసు వారి పరిపాలనలో జరిగిందా అన్న వివరాలు చెబుతారా?

శ్రీ వై. రామకృష్ణమడు: గౌరవ పట్టణం చెప్పినట్లుగా ఈ తగిలేల్లె పొన్నెటిలో మాత్రము మూడు లక్షల పైచిలుకు కాదు, రు. 92,978-72 మాత్రమే మిస్ట్రోప్రియేషన్ జరిగింది. వర్షి పొన్నెటిలో రు. 318,775-02 జరిగింది. ఈ తగిలేల్లె పొన్నెటి విషయములో సినిల్ ఎక్షన్, ఈ ప్లాట్ చేయడం జరిగింది. ఆ విషయంలో వారు అపీలు చేసి నే తెచ్చుకోవడం జరిగింది. ఈ రి. ఎక్స్‌క్యూట్ చేయడం డిపార్టుమెంటు వారికి వినిపించినది ఉద్దేశముతో నే వెకేట్ చేయించమని డిపార్టుమెంటు అధికారులందరికి అదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. క్రిమినల్ ప్రొసీక్యూషన్ కేసు మాత్రము కోర్టులో అప్రెస్ట్ చేయడం జరిగింది. పోలీసు డిపార్టుమెంటు చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మిగతా పొన్నెటిలో సంబంధించిన వరకు సినిల్ ఎక్షన్ మున్సిల్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో ఈ విస్ ప్లాట్ చేసి కండిషన్ పూన్ మెంట్స్ చేసిన తరువాత సర్ చార్జ్ నోటీసులకు స్టేలు కేవడం జరిగింది. అ స్టేలు వెకేట్ చేయడానికి అన్ని విధాలా ప్రయత్నాలు చేసి సాధ్యమైతే కోర్టులో స్టేలు వెకేట్ చేయించడం, రావలసిన మొత్తం పూర్తిగా రికవరీ చేయడమే కాకుండా పోలీసు డిపార్టుమెంటు వారితో ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. దీనికి సంబంధించిన వరకు బాధ్యులైన వారి మీద క్రిమినల్ ఎక్షన్, ప్రొసీక్యూషన్ చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంటేనే ఈ చర్యలు పట్టించుకోవడం మనవి చేస్తున్నాను.

Support Price For Coconuts.

23—

*4761-Q.—Sri K. Prabhakara Rao (Amalapuram):—Will the Minister for Agriculture and Animal Husbandry be pleased to state :

whether the State Government have recommended to Government of India to include Andhra Pradesh State also for applying support price to coconuts on par with Kerala and other States?

వ్యసాయ, పశు సంవర్ధక శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి):— అవునండి. ఏ రాష్ట్రానికి కొబ్బరికాయకు మద్దతు ధర ఇవ్వవరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించలేదు అయితే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మద్దతు ధర నిర్ణయించమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరగా కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనను స్వీకరించేందుకు ప పనుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. మన ప్రభుత్వం ప్రోపోజ్ ను చేసేందుకు నయనా పంపమని కోరగా వారు మా ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలో ఉన్నదని జవాబు వచ్చింది. ఇంకా ఉత్తర ప్రభుత్వం రాలు జరుపుకున్నాము.

శ్రీ కుడిపూడి పృథ్వీకర రావు:— అన్యథా, భాగవతేశం మొత్తం మీద 8-50 a.m. మన రాష్ట్రం ఈ కొబ్బరి కాయల పంటలో నాలుగవ స్థానంలో ఉంది. కేరళ ప్రభుత్వం ప్రధానంగా దీనికి పోముఖ్యతనిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తెచ్చి, సపోర్ట్ ప్రైస్ ఫిక్స్ చేయాలని వత్తిడి తెస్తున్నారు. కేరళ ప్రభుత్వం

మాదిరిగా మనం కూడా కేంద్రం మీద పత్తిడి తెచ్చి, రైతులంగానికి మేలు చేయడానికి అవసరమైన సమాచారం అందించగలరా? దేశం మొత్తం మీద నాలుగవ స్థానంలో ఉన్నప్పటికీ, కోకోనట్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డులో మనకి స్థానం లేకుండా పోయింది, ఈ కొబ్బరికాయల ఉత్పత్తిలో మన రాష్ట్రం కంటే తక్కువగా ఉత్పత్తి చేసే రాష్ట్రాలు ఈ బోర్డులో పాతినిధ్యం పొంది ఉన్నారు. కారణం సరైన విధంగా ప్రాజెక్ట్ చేసుకోలేకపోవడమే. కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అవసరమైన సమాచారం పంపాలి. తద్వారా కోకోనట్ బోర్డులో మనం కూడా స్థానం పొందగలము.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించడం జరిగింది. మద్దతు ధరని నిర్ణయించడంలో వారికి చెప్పాము. నాఫెడ్ వారు 1985-86 వ సంవత్సరంలో మార్కెట్ ఇంటర్డ్యూసింగ్ స్కిం అని ప్రవేశ పెట్టారు వారు మార్కెట్ లో ప్రవేశించి కొనుగోలు చేశారు. 'ఎ' క్యాప్ కొబ్బరిని క్లింటాలురు. 1200 కొన్నారు. అది కూడా గిట్టుబాటుగా కనబడలేదు. సరైన ధర నిర్ణయించాలని పత్తిడి చేస్తున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సూచించాము. వారు కూడా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉండన్నారు. పత్తిడి చేయడంలో మనం వెనుకాడడం లేదు. ఒక అధికారి కోకోనట్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డులో ఉన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కంట్రైబ్షన్ ని వారు చూస్తున్నారు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకర రావు :— అధికారి కాదు నాన్-అఫిషియల్ మెంబరు ఉండాలి. అఫీసర్లు సరిగా ఎటెండ్ చేయడం లేదు. మీటింగ్ కి హాజరు కావడం లేదు. నాన్ అఫిషియల్ మెంబర్ ఉండాలి. దాని కోసం మనం పోరాడాలి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— దానికి గాను పర్మ్యూ చేసి. వ్యయత్నం చేయడం జరుగుతుంది

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వర రావు (సిరిసిల్ల) :— ఇతర వ్యవసాయపంటల లాగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క అనవ్యవస్థ వ్యవసాయ విధానం వల్ల గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించే కార్యక్రమం ఏ మాత్రం అమలుకా రావడం లేదు. ఆఖరికి కొబ్బరినూ నెని కూడా విధేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకోవలసిన దుస్థితి ఉంది. ఆ రకంగా మద్దతు ధరే కాదు, గిట్టుబాటు ధర ఎంత వరకూ ఉండాలని కేంద్రానికి తెలిపారా? ఎంత ధర కోరనున్నారు? కేంద్రంపై పత్తిడి తేవడానికి తీసుకొనే చర్యలేమిటి?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— అధ్యక్షా, రూ. 2 కి తక్కువ కాకుండా మేలు గతం కొబ్బరికి ధర ఇవ్వాలనే విషయంలో ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తరాలు జరుగుతున్నాయి. తప్పకుండా చేయాల్సి, వారితో సంప్రదిస్తున్నాము అన్ని రాష్ట్రాలని సంప్రదించి, నిర్ణయిస్తామని చూడు తెలియచేశారు.

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు (డిచ్ పల్లి) :— కొబ్బరి కాయలలో రెండు రకాలుంటాయి. కొబ్బరి, నీరు ఉండేవి. రెండు రకాలకి మద్దతు ధర ఇస్తారా

కొబ్బరి ఉండే వే మార్కెట్ లోకి అధికంగా వస్తాయి కనుక దానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. రెండవ రకానికి కూడా ఇస్తారా?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—ఇంతకు ముందే మరవి చేశాను. రూ. 2 కి తక్కువ కాకుండా మేలు రకానికి ఇవ్వాలని, రెండవ రకానికి రెండో రేటు ఉంటుంది.

Sri Bashiruddin Babu Khan (Bodhan) :—Sir, I would like to know from the Hon'ble Minister the quantity of coconuts that are being produced in our State. The details of copra coconuts and water coconuts may be given.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—1982-83వ సంవత్సరంలో 18 కోట్ల కొబ్బరికాయలు, 1983-84లో 19 కోట్లు, చిల్లర, 1984-85లో 20 కోట్లు ఉత్పత్తి అయినట్లు నివారాలు ఉన్నాయి.

Prevention of Decoities in and Around Hyderabad

24—

*6373-Q.—Sarvasri A. Narendra (Himayatnagar) and B. Bal Reddy (Karwan) :—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether the Government have taken measures to effectively prevent the decoities in and around the capital city of Hyderabad ; and

(b) whether it is also a fact that decoities are taking place frequently at the outskirts of Hyderabad City ?

హోం, కాసన వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) పోలీసు శాఖ అనేక నిరోధక చర్యలు తీసుకున్న కారణంగా తరచుగా దోపిడీలు జరుగకుండా అదుపు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి (మలక్ పేట) :—అధ్యక్షా, మేమడిగిన ప్రశ్న ఏమిటి? వారు చెప్పిన సమాధానం ఏమిటి?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు :—చర్యలు తీసుకొందా అంటే అవునని సమాధానం చెప్పాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—మేము అడిగింది ఏ చర్యలు తీసుకొన్నారని?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు :—అధ్యక్షా, రెగ్యులర్ బీట్స్ వేయడమూ, ఆర్ట్స్ పెట్రోలింగ్, ముఖ్యంగా రంగారెడ్డి జిల్లాలో 820 బీట్స్, డార్క్ ఫోర్స్ నైట్ కి సంబంధించి 70 ఐడింటిఫైడ్ పెట్రోల్స్ లో 70 మంది ఇన్స్ పెక్టర్స్, ఎస్.ఐ.లు, ఎ.ఎస్.ఐ లు, 800 మంది కానిస్టేబుల్స్, సుమారు 20 పోలీస్ జీవ్ లు, 40 ప్రయివేట్ కార్స్ తీసుకొని ఎక్సట్రాఫీక్ రెగ్యులరైజ్ చేయడమూ, అనుమాన స్పద వ్యక్తులని ఘట్టుకోవడమూ సుమారు 180 గ్రామాలలో అక్కడున్న రిటైర్డ్

పోలీసు ఆఫీసర్లని, మిలిటరీ ఆఫీసర్లని, వాలంటరీ ఆర్మెడ్ ఫోర్స్ని పిలిచి-డార్క్ నైట్ కావలా కాయమని చెప్పడమూ, అందుకు గాను రోజుకి రూ. 12 చొప్పున వారికి ఇవ్వడమూ జరుగుతోంది. రంగారెడ్డి జిల్లా, మైదరాబాదుకి దూరంగా రిజర్వ్ రెసిడెన్షియల్ కాలనీస్ ఉన్నాయి. మైదరాబాద్ చుట్టుప్రక్కల 10 లక్షల నుండి జనం ఉంటారు. తర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన వారిని తరచుగా బడింటిపై చేస్తూ, ఒక కాలనీకి మరొక కాలనీకి దూరం ఉండేటట్లుగా చేసి, ప్రతి నెల ఆర్థిక పోర్స్ తో పె టోలింగ్ చేయించడము జరుగుతోంది ఉత్తరప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, మన వద్ద పెనుమోసిన బందిపోటని, దోపిడిలని అగ్గించడం అనేది 1983న సంవత్సరంతో పోలిస్తే ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యల వలనే సాధ్యం అయిందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—మంత్రిగారు సగమే జవాబు చెప్పారు. మంత్రిగారు మూన్ లైట్ లో ఉన్నారా, డార్క్ నైట్ లో ఉన్నారా? సరూర్ నగర్, ఎల్.బి. నగర్ లో దొంగతనం జరిగింది మూన్ లైట్ లోనా డార్క్ నైట్ లోనా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు :—డార్క్ నైట్ లో ఎప్పుడూ జరుగుతాయి కనుక జాగ్రత్త తీసుకోవడం జరిగింది. అంతే కానీ డే టైంలో జాగ్రత్త తీసుకోము అని కాదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—డే టైంలో, మూన్ లైట్ లో జరుగు తున్నాయి. సరూర్ నగర్ లో, నా సియోజకవర్గంలో దొంగతనాలు జరిగాయి. వారు డార్క్ నైట్ గురించి చెబుతున్నారు. ఆ జాగ్రత్తలను డే టైంకి కూడా ఎక్స్ టెండ్ చేస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు :—తప్పకుండా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—కమ్యూనికేషన్ గ్యాప్ ఉంది. ఇది పోలీసు కాబోలో ఎక్కువగా ఉంది. గత మూడు సంవత్సరాలుగా వనస్థలిపురం స్టేషన్ లో తెలిఫోన్ లైన్ ని మొరపెట్టుకొన్నా, ఇంతవరకూ ఫలితం లేదు. నేరాల గురించి ఏదైనా కాంట్రాక్ట్ చేయాలంటే ఎట్లా? ఇంతవరకూ ఏ రకమైన చర్యలూ తీసుకోలేదు. కమ్యూనికేషన్ గ్యాప్ ని ఎట్లా అణకడతారు? తెలిఫోన్ లైన్ కోతే ఎట్లా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు :—నగరంలో గానీ, రంగారెడ్డి జిల్లాలో 7-00 a.m. కానీ వెహికల్స్ లోపం లేదు. తెలిఫోన్స్, వి.పాచ్.ఆర్. సెల్స్ ఉన్నాయి. ఇవి కాక చాలా చోట్ల తెలిఫోన్స్ ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—నేను పెనిషియన్ గా ఉడిగాను. చాలా

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—నరూర్ నగర్ లో ఉన్నదో లేదో ఫోన్ సంగతి నేను చెప్పలేను కానీ, కమ్యూనికేషన్ పోర్ట్ లోమ్ వల్ల ఆ ఏరియాలో నష్టపోయిన పరిస్థితి లేదు. జరిగిన వెంటనే పి.హెచ్.ఆర్. సెక్షన్ ద్వారా తెలుస్తుంది.

Mr. Speaker :—The question is very simple. Whether there is any telephone facility in the Vanas alipuram Police Station ? The Members says that he has already brought it to your notice. Why the Department failed to take action ? Is it not necessary to have a telephone at every Police Station ? How a citizen should contact the police when a crime occurred ? Immediately you (Home Minister) must take action.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—నేను తెలుసుకొని చర్యలు తీసుకొంటాను.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రాసేనారెడ్డి :—ఎన్నో సార్లుగా అడుగుతూ వచ్చాను. ఫోన్ సంగతి చూస్తాను, చూస్తాను అని సమాధానం చెబుతున్నారు. డిపార్ట్ మెంట్ కట్టలేక అక్కడ ఫోన్ ఇవ్వడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—తెలుసుకొని మాకు ఇన్ఫర్మేషన్ చెప్పక్కర్లేదు. మీరు వెంటనే అక్కడ టెలిఫోన్ పెట్టించండి అంతే.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—టెలిఫోన్ సంగతి నేను చూస్తాను. ఎట్ డి సేమ్ టైం చెక్ యాటిస్ జరగకుండా రంగారెడ్డి, హైదరాబాదులో మేము తీసుకొంటున్న చర్యలను కూడా గౌరవ శ్రీమంతులు అప్రీషియేట్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :—బంది పోట్ల బెడద కేవలం హైదరాబాదు పరిసర ప్రాంతాలలో జరిగే వాటికే చర్యలు తీసుకోవడం కాదు. 22వ తేదీన నెల్లూరు జిల్లాలో వెంకటగిరి ప్రాంతంలో ఒందిపోట్లు చర్యల వల్ల చాలా నష్టం కలిగించిన విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—దానికి, దీనికి సంబంధం లేదు. అది వేరే పోషన్.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—వివిధ జిల్లాలలో కూడా ఇటువంటి బంది పోట్లను అరికట్టడానికి శ్రీమంతుల చర్యలు తీసుకొంటారా ? కేవలం పరిసర ప్రాంతాలలో అరికట్టడం వల్ల జిల్లాల వైపు ఈ బంది పోట్లు స్వైర విహారం చేస్తున్నారు. దానికి తీసుకొంటున్న చర్యలు ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దట్ క్యక్షన్ డజన్ ఎరైజ్.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :—హైదరాబాదు నగర నివార్లలో తరచుగా బందిపోట్లు దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయా అంటే అవును అన్నారు. అయితే ఈ దొంగ తనాలను అరికట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకొంటున్నామని అంటున్నారు. గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచి మీరు తీసుకొంటున్న

చర్యలు వల్ల ఏ మేరకు దొంగతనాలు, అరికట్టగలిగారు? వాటిక్ ది ఇంప్రూవ్ మెంట్ యాక్టుయల్లీ అనేది ఏమయినా చెప్పగలరా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—తప్పకుండా. 1983లో 58 డెకాయ్ట్స్ జరిగితే 1984లో 25, 1985లో 27, 1986లో 28 జరిగాయి. కనుక మేము తీసుకున్న చర్యల వల్ల ఇవి తగ్గాయని గౌరవ సభ్యులకు శమరిద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—పెరుగుతున్నాయి కదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పాపులైజేషన్ ఇంక్రిజ్ అయిన కొద్ది క్రైమ్స్ కూడా పెరుగుతాయి.

శ్రీ జి. మల్లేష్ (అసిఫాబాద్) :—గత సంవత్సరం ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సులో నా ఇంటిలోనే దొంగతనం జరిగిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? ఎం.ఎల్.ఏ క్వార్టర్సులో దొంగతనం జరిగితే ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేని మాట వాస్తవమా? మంత్రిగారు ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—దొంగతనాలు ఎక్కడ చేసినా, చేసేవాళ్ళ ప్రవృత్తి ఒక్కటే, జరిగేది ఎక్కడయినా మా విచారణ పద్ధతి కూడా ఒక్కటే.

శ్రీ జి. మల్లేష్ :—చర్య ఏమి తీసుకొన్నారో చెప్పలేదు. న్యూ ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సులో జరిగిన దొంగతనం విషయంలో ఏ చర్య తీసుకొన్నారో చెప్పాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మల్లేష్ గారి ముఖ్య ఉద్దేశ్యం, ఈ సప్లమెంటరీలో అడిగేది వాట్ స్టెప్స్ యు టేక్ చేకన్ ఆన్ స్ట్రోలెస్ ప్రావెంటిన్ అని ఇన్వెస్టిగేషన్ ప్రోగ్రెస్ లో ఉందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఇన్వెస్టిగేషన్ ప్రోగ్రెస్ లో ఉంది. దాని పైన మరలా తెలుసుకొని గౌరవ సభ్యులకు ఇన్ఫర్మేషన్ చెబుతాను. అలాగే ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సులో కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి) :—జంటనగరాలలో చుట్టు ప్రక్కల పేటలు పెరిగాయి. దూర దూరంగా సుదూర ప్రాంతాలలో కమ్యూనికేషన్ గ్యాప్ ఉందని మంత్రిగారు అంగీకరించారు. వైర్ లెస్ కెబ్లెస్ తాటు వాక్ ట్యాకీలు పెట్టి ప్రతి పేటలో ఒక సెంటర్ ఏర్పాటు చేసి, సంఘటన జరిగిన వెంటనే మెనేజ్ ఇచ్చేదానికి ప్రైవేటు అర్గనైజేషన్ ఏర్పాటు చేస్తారా? ఇక్కడా, విజయవాడ సెంటర్స్ లో తప్ప అనేక స్థలా ప్రాంతాలలో ఇదే విధంగా దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయి. అక్కడ సరయిన వాహనాలు కానీ, వైర్ లెస్ సెట్లు కానీ లేని విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? ముఖ్యమంత్రి పట్టణాలలో, చుట్టు ప్రక్కల రక్షణ చర్యలు ఏమి తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—కమ్యూనికేషన్ సిస్టం డెవలప్ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము. వి. హెచ్. ఆర్. సెట్స్ పెంచి ప్రతి పోలీసు

స్టేషన్ డిరియాకు, అ హెడ్ క్వార్టర్స్కు టచ్ లో ఉండడం కోసం చాలా కట్టుదిట్టమయిన ట్రాన్స్మిషన్ సిస్టం ఇంప్రూవ్ చేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం రిజిస్ట్రార్ షా ఫ్రీక్వెన్సీ పెట్టి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్కు ఏ స్టేషన్ కయినా అందుబాటులో ఉండే రకంగా కమ్యూనికేషన్ సిస్టం పెంచుతున్నాము. అదే రకంగా హాకీ టాకీ సెట్స్ ఇంప్రూవ్ చేసి ఎక్కువ మందికి ఇచ్చి పెరుగుతున్న సేర ప్రవృత్తి దృష్ట్యా అవన్నీ అవసరమని ప్రభుత్వం భావించి ఇవి ఇంప్రూవ్ చేస్తాము.

Vacant Posts of Doctors

25—

*5588- Q.—Sarvasri P. Venkatapathi, A. Lakshminarayana (Miryalaguda), N. Raghava Reddy, M. Ramakrishna Rao (Khammam) and Md. Jani :— Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the number of Allopathic, Homeopathic and Ayurvedic Doctors posts vacant at present;

(b) whether it is also a fact that the public are facing lot of inconvenience due to this; and

(c) the time by which the vacancies are likely to be filled up?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డాక్టర్ ఎం.ఎన్.ఎస్. కోశుళ్లూర రావు):—
(ఎ) అల్లోపతి, హోమియోపతి, ఆయుర్వేద వైద్య అధికార్ల ఖాళీల పరిస్థితి ఈ క్రింది విధంగా వుంది.

అల్లోపతి	..	1183
హోమియోపతి	..	223
ఆయుర్వేదం	..	286

అయినప్పటికీ దినవారీ గౌరవ వేతనం ప్రాతిపదికపై 442 మంది అల్లోపతి డాక్టర్లను, 183 మంది హోమియోపతి డాక్టర్లను, 213 మంది ఆయుర్వేద డాక్టర్లను నియమించడం జరిగింది.

(బి) ఔనండి. కొంత అసౌకర్యం వుంది. ఈ అసౌకర్యాన్ని తగ్గించే వుద్దేశంతో, కొన్ని ప్రాంతాలలో అదనపు చార్జి ఏర్పాటును చేయటం జరిగింది. ఇతర ప్రాంతాలలో దినసరి గౌరవ వేతనం ప్రాతిపదికపై డాక్టర్ల నియామకం జరిగింది. రెగ్యులర్ నియామకాలకు అభ్యర్థులను ఎంపిక చేయడం ద్వారా పదవులను ఖరీదేయటం జడ్జిగేలోగా పై విధంగా నియామకాలు చేయడం వుంది.

(సి) సాధ్యమైనంత వ్వరలో ఖాళీలను ఖరీదేయడం ఆవుతుంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— మంత్రిగారు కొన్ని నియామకాలు జరిగాయి. కొన్ని సాధ్యమయినంత త్వరలో చేస్తారు అంటున్నారు. ఇటీవల మీరు ఇంటర్ వ్యూస్ పిలిచారు. అప్లికేషన్స్ కాల్ ఫర్ చేసారు. ముందుగా వచ్చిన వారికి ముందుగా ఇస్తాము, వెనుక వచ్చిన వాళ్ళకు ఇవ్వమని చెప్పడం ద్వారా, ముందర వచ్చిన ిటీ వాళ్ళకు ఇచ్చారు. సీటీ వారు పల్లెటూర్లకు పోలేక ఎగగొట్టారు. వెనుకగా వచ్చిన పల్లెటూరి వాళ్ళను నిరాకరించారు. ఇవి ఖాళీగా పెట్టారు. దీనికి కారణం ఏమిటి? కొంత మందికి రిజక్టు చేసి కొన్ని ఖాళీలు పెట్టవలసిన అవసరం ఏమిటి? పల్లెటూర్లలో వైద్యం కొరత ఉన్న విషయం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇంకా ఎక్కువ డిస్పెన్సరీస్ మంజూరు చేయడం కోసం ప్రభుత్వం పూనుకొంటుందా?

డాక్టర్ ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది—ఈ మధ్య డెయిలీ ఆనగోరియం థేసిస్ మీద అపాయింట్ చేసిన ఆయుర్వేద, హోమియోపతి, యునాని డాక్టర్ గురించి. ఈ ఆయుర్వేదం, హోమియోపతి, సంబంధించి ఫస్ట్ కమ్ ఫస్టు థేసిస్ మీద అపాయింట్ చేయడం జరిగింది. దానిలో మాత్రం ఖాళీలు ఉట్టి పెట్టడం జరగలేదు. యునాని మాత్రం అంత తలు ఉన్న వారు లేనందునల్ల రీతి ఖాళీలు తప్ప మిగతా వాటిని భర్తీ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— ఫస్టు కం. ఫస్టు. అప్లికేషన్ ఎవరు ముందు ఇస్తే వారికి అంటే ప్రాదరాజాదులో ఉన్న వారు ముందుగా ఇస్తారు. పల్లెటూర్ల నుంచి ఇక్కడికి వచ్చి ఇవ్వాలంటే ఆలస్యం అయితే అతనికి లేదు. ముందు వచ్చిన వారికి ముందు ఇస్తాము అనే సర్దిబిడి ఏమిటి? ఈ విషయంలో నేను ఒక లేటరు కూడా వ్రాసాను. జవాబు రాతేదు. అప్లికేషన్ వెనుక ఇచ్చిన వారిని రిజక్టు చేసే కారణం ఏమిటి?

డాక్టర్ ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— ఇది డెయిలీ ఆనగోరియం థేసిస్. జాబ్ సెక్యూరిటీ ఓన్లీ ఫర్ 24 మాత్రం. పల్లెటూర్లలో చాలా ఖాళీలున్నాయనే ఉద్దేశంతో, రెగ్యులర్ గా తీసుకోవడానికి ఆలస్యం అవుతుందనీ, కోర్టు ఇంటర్ ఫియరెస్సు, లీగల్ లిటిగేషన్స్, ప్రాబ్లమ్స్ ఉన్నాయి కనుక పల్లెటూర్లలో ఉండే వారికి అసాకర్యం కలిగించకూడదనే ఉద్దేశంతో ఫస్టు కం ఫస్టు థేసిస్ మీద అందరూ క్వాలిఫైడ్ డాక్టర్స్ కనుక, జాబ్ కూడా ఒక్కోజే సెక్యూరిటీ కనుక ఇచ్చాము. దీనికి వేరే రెగ్యులర్ గా అపాయింట్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు, ప్రాసీజర్స్ జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— అధ్యక్షా, వైద్య వృత్తి చాలా గౌరవప్రదమైనదని 9-10 a. m. అందరికీ తెలుసు. ఎంత గౌరవమైన పదము వాడినప్పటికీ వీళ్ళను ప్రజలు వాడుక భాషలో ఎస్. ఎం. ఆర్. అని పిలుస్తున్నారు. ఎస్. ఎం. ఆర్. థేసిస్ మీద డాక్టర్స్ నియమించడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఇది వరకు ఉద్యోగాల కోసం అప్లయి చేసిన వారు లేరా? వుంటే వారిని తీసుకోవడానికి ఏ నిబంధనలు అడ్డము వచ్చినాయి? వారిని రిక్రూట్ చేసుకోవడానికి సమయము సరిపోలేదా? కావాలని నంత మంది నిరుద్యోగులు వుండగా ఖాళీలు వుండవలసిన అవసరం ఏమిటి?

రెండవది ఇప్పటికి కూడా ఈ జేసీస్ మీద అనేక చోట్ల పూర్తి చేయలేదు చాలా చోట్ల ఖాళీలున్నాయి. చాలా చోట్ల ప్రాథమిక స్థాయిలో ఆరోగ్య కేంద్రాలలో, ఎ.ఎన్.ఎం.లు, ఇంకా ఏదో చేరుతోటి వెట్టిన వర్కర్స్ అక్కడ పని చేయ లేదనే విషయము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకరావడం జరిగింది. దీని మీద మనం తీసుకొన్న నిర్ణయాలకు ఆచరణలో ప్రజలకు సేవలు అందడానికి చాలా గాప్ వుందని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకవస్తే దానిని త్వరగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం.ఎన్.ఎస్. కోశేశ్వరరావు :— రెసుల్ట్ అపాయింట్ మెంట్ క్రింద 700 మందిని రిక్రూట్ చేసుకోడానికి ఆరు మాసాల క్రితము అప్లికేషన్ పిలవడం జరిగింది. నాలుగువేల అప్లికేషన్స్ ప్రభుత్వానికి రావడం జరిగింది. అయితే కోర్టుకు వెళ్లి వారు ఆ అపాయింట్ మెంట్స్ మీద సే తీసుకరావడం జరిగింది. సర్టిఫైడ్ కమీషన్ లో ఆలస్యం అవుతుందనే పుద్బోధంతో డైరెక్ట్ రిక్రూట్ మెంట్ కు కూడా ప్రభుత్వం కలపడింది. అయినా సే రావడం వలన ప్రాసీజర్ చేపట్టడం జరిగింది. ఇప్పుడు సుప్రీం కోర్టులో జడ్జిమెంట్ అయిందన్నారు. వీరందరిని కూడా ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్సేంజ్ ద్వారా కావాలనే అంతకు పూర్వం ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్ ప్రకారము మరల స్టాప్ చేయడం జరిగింది. బహుశ జకట్, రెండు రోజులలో జడ్జిమెంట్ రాగానే రిక్రూట్ మెంట్ పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. ముఖ్యంగా వెంకటపతిగారు చాలా చోట్ల ఖాళీలున్నాయని అంటున్నారు మరి పల్లె ప్రాంతాలకు వెళ్లే దానికి డాక్టర్స్ కాని, పారా మెడికల్ స్టాఫ్ కాని అంత సముఖత చూపుతున్నట్లు కనపడడం లేదు. రాఘవరెడ్డిగారు అడిగిన టెంపరరీ రిక్రూట్ మెంట్ డైలీ ఆనగోరియం జేసీస్ మీద 621 మందిని అపాయింట్ చేసినప్పటికి కూడా 452 మంది మాత్రమే జాయిన్ అవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ప్రాదరాజాద్ ఆయనను పల్లెటూరికి అపాయింట్ చేసి వెళ్లమంటే వాళ్ళు వెళ్లడం లేదు. దయచేసి పల్లెటూరి వాళ్లను పల్లెటూరికి వేస్తే వాళ్ళు పోతారు. ముందు ఆయనను ముందు ఇస్తామనే కారణం చెప్పి పట్టణం వాళ్లను వేయడం వలన కేవలం ఉద్యోగం కొరకే వున్నారని ఇదివరకే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. దానిని ఇప్పుడయినా పరిష్కరించి పల్లెటూరిలోనే వాళ్లను పెల్లెటూరికి వేస్తే వాళ్ళు పని చేస్తారు.

డా. ఎం. ఎన్. ఎస్. కోశేశ్వరరావు :— ఆయుర్వేద హోమియోపతి ఖాళీలు లేవు. అన్ని డెస్పెన్సరీలకు ఫిలప్ అయినారు. ఒక్క యునానీలో మాత్రం క్వాలిఫైడ్ వాళ్ళు లేక బిస్ ఖాళీలున్నాయి. ఈ రోజు అపాయింట్ మెంట్ ఇచ్చిన, వాళ్ళు ఈ రోజు జాయిన్ కాకపోతే మరుసటి రోజు జాయిన్ అవడానికి వెయిటింగ్ లిస్టు దానికి సిద్ధంగా చేసి వుంది. ఈ రోజు ఎవరయినా రాకపోతే మరుసటి రోజు వేరే వారిని అపాయింట్ చేస్తారు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— ముఖ్యంగా పెద్ద ఆసుపత్రులలో అనేకమంది డాక్టర్స్ గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా లీవులలో వున్న మాట వాస్తవమా? ఈ పోసుకు ఎందుకు ఫిలప్ చేయరు? లీవులు పెట్టి ఈ దేశంలో గాకుండా విదేశా

లకు వెళ్లి పని చేస్తున్న సంఘటనలు వున్నాయి. రిపోర్టు ప్రభుత్వం నగర వున్న విషయం వాస్తవమేనా? 11 వందల చిల్లర పోస్టులు ఖాళీగా వుండగా ఎన్. ఎం. ఆర్. పేరుతో, గౌరవ వేతనం ఇస్తామన్న పేరుతో పోస్టులు ఫిలప్ చేస్తున్నారు గదా, అదే పర్మనెంట్ వేజ్స్ లను ఎందుకు ఫిలప్ చేయరు? గౌరవ వేతనం అంటున్న ఆ వేతనం ఎంత? కన్సాలిడేటెడ్ పే అంటున్నారే. ఆ కన్సాలిడేటెడ్ పే ఎంత? రెండవది మునిసిపాలిటీలలో ఆయుర్వేద యునానీ డాక్టర్స్ పోస్టులు అనేం ఖాళీగా వున్నాయి. అన్నీ ఫిలప్ చేశామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఆ ఖాళీలు ఎప్పుడు భర్తీ చేయగలరు?

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— మునిసిపల్ డిస్పెన్సరీలలో వాళ్ళే భర్తీ చేసుకొంటారు. గౌరవ వేతనం మైదాన ప్రాంతాలలో మాత్రం రోజుకు 50 రూపాయలు, ట్రెయినింగ్ ప్రాంతాలలో రోజుకు 70 రూపాయలు ఇవ్వడం జరుగుతూ వున్నది. లీప్ ఎలిజబిలిటీ వున్న వాళ్ళు విదేశాలకు వెళ్లడం కానీ, ఇక్కడ నుంచి వేరే కారణాల మీద లీవు పెట్టుకోవడం కానీ ఎంత వరకయితే లీవు ఎలిజబిలిటీ వుందో సర్టిఫై రూల్స్ ప్రకారం లీవు యివ్వవలసిన అవసరం ముంది. లీవు వేజ్స్ లు కూడా డైలీ అనరోరియమ్ ఇచ్చే వద్దతి మీద భర్తీ చేయడం జరుగుతూ వుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలలో వున్న ఎక్స్ ఫర్ట్స్ దేశం వదిలిపెట్టి విదేశాలలో పని చేస్తున్నారు. వాళ్ళ సర్టిఫైలలో లోవము ఒకటి కనపడ తున్నది. ప్రజలు క్లబ్బులకు గురి అవుతున్నారు. ఆల్బర్ నేట్ అరేంజ్ మెంట్స్ అయినా ప్రజలకు అందుబాటులో వుండాలి. ఎక్స్ ఫర్ట్స్ నియమించడంలో మనం ఎందుకు పొరపాటుపడుతున్నాము. అనేక ఆసుపత్రిలలో పోస్టులు ఫిలప్ గాకుండా వున్నాయి. వాటిని ఫిలప్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నది?

డాక్టర్ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, వాళ్ళకున్న సర్టిఫై అసోషియేషన్ లో ప్రభుత్వం లోగడ ఇచ్చిన హామీని బట్టి అదని తరలించడం జరగలేదు. లీప్ ఎలిజబిలిటీ వున్న వారికి మాత్రమే విదేశాలకు వెళ్లడానికి రెండు సంవత్సరముల వరకు స్క్రూపన్ యివ్వడం జరుగుతూ వున్నది. మాగ్నిమమ్ మూడు సంవత్సరాలకన్నా ఎక్కువగా ఎవరికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరగలేదు. ఆ వద్దతిని కూడా ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పెట్టాను. ఎవ్వరయినా ఇకముందు లీవులో వెళ్ళేటట్లయితే జూనియర్ ఎక్స్ ఫర్ట్స్ తో ఆ పోస్టులు ఫిలప్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. శివారెడ్డి (జమ్మలమడుగు) :— వైద్య సౌకర్యం కల్పించాలని గౌరవ రోజువారీ వేతనం మీద ప్రభుత్వం డాక్టర్లను నియమించింది. ప్రభుత్వం ఆశయం మంచిదే. మరి ఆ ఆశయం నెరవేరతుందా? రోజువారీ వేతనం మీద నియమించబడిన డాక్టర్లు కాకుండా మండల్ హెడ్ క్వార్టర్స్ లో నియమించబడిన డాక్టర్లు కూడా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో వుండడం లేదు. అరకంగా ఆశయం నెరవేరడం లేదు. ఏమయినా కఠినమైన చర్యలు తీసుకొని వైద్య సౌకర్యం కల్పించే ఏర్పాట్లు చేస్తుందా?

డాక్టర్ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— ప్రభుత్వం ట్రాడిట్ మెంట్ చర్యలే తీసుకోవడం జరిగింది. రెగ్యులర్ రిక్యూట్ మెంట్ కు కోర్టు ద్వారా అవరోధము వచ్చింది గనుక ప్రజలకు అపాకర్యం కల్పించకూడదనే వుద్దేశ్యంతోనే ఈ డైలీ ఆనరోరియమ్ వద్దతి మీద పెంపరేజీ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. షిఫ్ట్ కోర్టులో కూడా నిన్ననే ఫైనల్ హియరింగ్ జరిగిందని, బహుళ కోర్టులో జూజీతోనే రెగ్యులర్ రిక్యూట్ మెంట్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ యు. సాంబయ్య (నేరెళ్ల) గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మారుమూలలలో వున్న ప్రజలకు వైద్య సదుపాయం కల్పించే వుద్దేశ్యంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం మండల్ కేంద్రాలలో కొన్ని హాస్పిటల్స్ ఎం. ఎల్. పి లతో ఇనాగురేషన్ చేయించడం జరిగింది. అది మామూలు ఇనాగురేషన్ గానే మిగిలిపోయింది. ఇంతవరకు ప్రైవేటీ సెంటర్స్ లో డాక్టర్స్ ను అపాయింట్ చేయడం జరగలేదు. ప్రభుత్వం ఆలోచించి మండల్ కేంద్రాలలో డాక్టర్స్ ను అపాయింట్ చేయగలుగుతారా?

డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, మండల్ కేంద్రాలలో డాక్టర్స్ అపాయింట్ మెంట్ గురించి మనం ఇండాకా చెప్పుకున్నాము. రెగ్యులర్ రిక్యూట్ మెంట్ జరగలేదు గనుక డైలీ ఆనరోరియమ్ పెట్టాలని, మండల్ కేంద్రాలలో భవనాలు సమకూర్చడానికి కూడా హాసింగ్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ద్వారా రుణ సౌకర్యం కలుగజేసుకోవడం జరిగింది. అన్ని సౌకర్యాలు త్వరలోనే కల్పించబడతాయి.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :— అనేకచోట ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలు ప్రారంభింపైనా చేయడం జరిగింది. ఈ డిస్పెన్సరీలకు రెండువేల రూపాయల విలువచేసే మందులు కూడా కొనుగోలు చేసి పంపించారు. ఆ పంపించిన మందులు ఆ గ్రామాలలో చాలడం లేదు. కొన్ని మందులు దుబారా జరిగిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? వసే వాటిపైన చర్య తీసుకొన్నారా? గౌరవ సభ్యులు కోరినట్లు అనేక గ్రామాలలో అదనంగా ఆర్.ఎం.పి. పోస్టులు నెలకొల్పడానికి తగు చర్యలు తీసుకొంటారా?

డాక్టర్ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— మండల్ కేంద్రాలలో పోయిన జనవరి ఒకటవ తారీఖుననే ఈ ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలు ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. మొత్తం 316 సంవత్సరాల స్వాంతంత్యం తరువాత 400 ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలు ఇండియన్ సిస్టమ్ కు సంబంధించి వుంటే మన ప్రభుత్వం వచ్చినవర్షాక ఒకే సంవత్సరంలో 150 డిస్పెన్సరీలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అయితే ఇది వరకు డిస్పెన్సరీలకు మందులు కొనుగోలు కోసం ప్రభుత్వం రెండు వేల రూపాయలు మాత్రమే యివ్వడం జరిగితే, ఈ ప్రభుత్వం ఎనిమిది వేల రూపాయలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. మెన్న ఒకటవ తారీఖున ప్రారంభించిన ఈ డిస్పెన్సరీలలో ఏవో మందులు దుర్వినియోగం జరిగిందని అప్పుడే గౌరవసభ్యులు చెబుతున్నారు. అలాంటిది ప్రభుత్వం దృష్టికి ఇంతవరకు రాలేదు. సభ్యుల దృష్టిలో ఏదైనా స్పెసిఫిక్ కేసు వుంటే తప్పకుండా దానిమీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

Illegal Transport of Gum

26—

*4684-Q.—Sri G. Mallesh:—Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether it is a fact that lakhs of rupees worth Gum is being transported illegally;

(b) whether it is also a fact that the stocks of the gum of Girijan Co-operative Corporation are lying unsold due to the illegal transportation; and

(c) if so, the steps taken to prevent the same?

గిరిజన సహకార కాలనీయల్స్ (శ్రీ జి. రామారావు):—(ఎ) కాదండీ.

(బి) ప్రస్తుతం గిరిజన సహకార సంస్థ వద్ద చాలాపు రి వేల క్వింటాళ్ళ జిగురు నిల్వవుంది. 24-3-1987 న దానిని అమ్మకానికి పెట్టారు.

(సి) తల్లి జిగురు అక్రమ రవాణా జరగకుండా అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవటం జరిగింది.

9-20 a. m.

శ్రీ జి. మల్లేష్:— అధ్యక్షా, ఈ జిగురు అమ్మకంలో, దళాల్‌లతో, గిరిజన కార్పొరేషన్ అధికారులు మిలఖత్ అవుతున్నందువల్ల, గిరిజన ప్రాంతాల నుంచి దళాలిలు వారి యిష్టంవచ్చినట్లుగా జిగురు తీసుకోవడం, బయట వారికి యిష్టం వచ్చిన రేట్లకు అమ్మకంతుండడం వన, అక్కడ గిరిజన కార్పొరేషన్ జిగురు నిల్వ వుండిపోవడం, గిరిజనులకు లాభం జరగకపోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా మిలఖత్ అయిన అధికారులపై గట్టి చర్యలు తీసుకోవడం, ఈ దళాలిలు చేసే దొంగ వ్యాపారాన్ని ఖచ్చితంగా అరికట్టడం కొరకు గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వం ఏమి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకొన్నది? ఏమి చర్యలు తీసుకోవడాని? ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది?

శ్రీ జి. రామారావు:—గిరిజన సహకార సంస్థ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ వారి నివేదికలో సంస్థ మరియు అటవీ కాళాధికారులు వాహనాలను గమనించుకుని, నిఘా వుంచి కనుమరానన్నద కార్యక్రమాల గురించి పోలీసులు మరియు అటవీ అధికారుల సహాయంతో తేసులు నమోదుచేయటం జరుగుతున్నది. ఇంతే కాకుండా సంస్థ వాడజ్యవమ్మల కాళలోని అధికారులు మరియు అటవీకాళ, చెక్ పోస్టు ఏర్పాటుచేసి మరియు స్వంత చెక్ పోస్టు నెలకొల్పి, అక్కడక్కడ, అక్రమ రవాణా జరుగకుండా స్థానను స్వాధీనం చేసుకున్నది. అటవీ ఉచ్చుల అక్రమ రవాణా జరగకుండా చూడమని రైల్వే అధికారులను కూడా హెచ్చరించడము జరిగింది.

Encroachment of Huzurabad District Munsif Court Land

27—

* 5125-Q. Sarvasri D. Venkata Rao (Huzurabad), C. Ananda Rao (Karimnagar) and S. Venugopalachary (Nirmal):— Will the Minister for Law and Courts be pleased to state:

(a) whether it is a fact that three acres of land allotted for the District Munsif Magistrate Court at Huzurabad is encroached illegally ; and

(b) if so, the action taken to evict the encroachments ?

వ్యాయ, న్యాయస్థానాలశాఖమంత్రి (శ్రీ పాచ్. వి. నర్సెగౌడ్) :—

(ఎ) కాదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ డి. వెంకటరావు :—అక్కడ మున్సిఫ్ కోర్టు భూమి సర్వే సెంబరు ఎంత ? దానిక్రింద వున్న భూమి ఎంత ? రెండవది — అక్కడికి నేను స్వయంగా వెళ్ళి చూడడం జరిగింది. భూమి ఆక్రమణలో వుంది. మంత్రిగారు దీనికి తావు లేదు, దానికి తావు లేదు అని చెబుతున్నారు.

శ్రీ పాచ్.వి. నర్సెగౌడ్ :—2,384/2 సర్వే సెంబరులో రెండేకరాల రెండు సెంట్లు, 2,385 క్రింద మూడేకరాల మూడు సెంట్లు, 2,389లో రెండేకరాల, ఇరవయ్యేడు సెంట్లు మొత్తం ఏడేకరాల ముప్పయ్యే రెండు సెంట్లు భూమి మొత్తం ఆ కోర్టుకు కేటాయించడం జరిగింది. దానిలో హుజూరాబాద్ నుండి పోర్నోల్లి పోయే రోడ్డు వెడల్పు చేయడం కొరకుగాను జిల్లా పరిషత్తు వారు ఆక్రమణ చేశారన్నారు ; వారు అక్కడ ఆక్రమణ చేయలేదు. అటువంటి దేదైనా దురాక్రమణ జరిగినట్లుగా ఫిర్యాదు యిస్తే, ప్రభుత్వం వారెవరైనాసరే, వారిపై గట్టి చర్యలు తీసుకుంటుందిని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—ఈ ప్రశ్న వేసిన తరువాత మంత్రిగారు తిరిగి సర్వే ఎవరితోనైనా చేయించి, ఇప్పుడు అక్కడ ఆ చోటు వుందో, లేదో చూశారా ? లేక రిటైన్ రిప్లయ్ పై ఆధారపడి చెబుతున్నారా ?

శ్రీ పాచ్. వి. నర్సెగౌడ్ :—సర్వే చేయడం జరిగింది. సర్వే వివరాల గ్వారానే యిదంతా పేకరించడం జరిగింది. జిల్లా జడ్జి నుంచి, సర్వే తరువాతనే రిపోర్టు తెప్పించుకోవడం జరిగింది. ఒక ఎకరం, జిల్లా పరిషత్తు రోడ్డు వెడల్పు చేయడానికి వుపయోగించారు. మిగతా ఆరేకరాలు కోర్టుకు వుంది. ఇంకా కాచాలంటే, కోర్టుకు తక్కువ పడ్డతే, ప్రక్కన గువ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నాం.

శ్రీ యు. సాంబయ్య :—మంత్రిగారు సర్వే చేసిన రిపోర్టు తమకు అందినట్లుగా చెప్పారు. ఆ సర్వే రిపోర్టు వచ్చు. అక్కడ ఆక్రమణ జరిగింది. కాంపౌండ్ వాల్ కట్టడం కూడ జరిగింది. ఆ స్థలంలో ఇళ్ళు కట్టారు. కాబట్టి మళ్ళీ సర్వే చేయించి, ప్రభుత్వ భూమిని కాపాడడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ పాచ్. వి. నర్సెగౌడ్ :—ఆ విధంగా ఇళ్లు కట్టినట్లుగా ఫిర్యాదు అందలేదు. ఫిర్యాదు అందజేస్తే తప్పకుండా వారిపై చర్య తీసుకుని ఎవిక్ట్ చేయిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అక్కడ సభ్యులు స్వయంగా చూసింది చెబుతుంటే, అక్కడ అసలు ఏమీ జరగలేదు అని చెప్పడం సరికాదు. దయచేసి,

యిప్పుడయినా, కలెక్టరుగారితోనో, మురొకరితోనో విచారణ జరిపించండి స్థానిక సభ్యులు ఆక్రమణ జరిగిందని చెబుతున్నారు. మీరు కాగితంపై చూసి, ఆక్రమణ జరగలేదని చెప్పడం సమంజసం కాదు. ఇప్పుడయినా విచారణ చేసి, ఆ ఖామిని కాపాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ హెచ్. బి. నరసెగౌడ్ :—తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—విచారణ జరిపించండి.

శ్రీ హెచ్. బి. నరసెగౌడ్ :—విచారణ జరిపిన తరువాతనే, దానిపైనే, తగిన చర్య తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—క్వశ్యన్ నెం. 28, 29 పోస్టపోన్ చేస్తున్నాను.

(Q. Nos. 28 and 29 were postponed)

Advisory Committee for Small News Papers

30—

*4962 -Q.—Sarvasri K. Yerrannaaidu (Harischandrapuram) and G. S. S. Sivaji (Jompet):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to constitute a State Level Small News Papers Advisory Committee; and

(b) if so, the details thereof?

హోం శాఖామంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు) :—(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు.

శ్రీ కె. ఎరన్నాయుడు :— అధ్యక్షా, ఇప్పటికయినా యీ చిన్న వార్తా పత్రికల రాష్ట్రస్థాయి సలహా సమితి ఏర్పాటు చెయ్యకపోతే, యీ చిన్న వార్తా పత్రికలకు చాలా అన్యాయం జరుగుతుంది. వారికి ప్రభుత్వం నుంచి తగిన ప్రోత్సాహం లేదు. వారికి సర్క్యులేషన్ పెరిగి, తద్వారా స్థానిక సమస్యలను వారు ప్రతిబింబించలేక పోతున్నారు, అందువలన, పెద్ద వార్తాపత్రికలకు వలెనే చిన్న వార్తా పత్రికలకు కూడా ప్రభుత్వ ప్రకటనలు యివ్వవలసి వుంది. ఇతర ప్రోత్సాహాలు యివ్వవలసి వుంది. లేకపోతే, స్థానిక సమస్యలు ప్రతిబింబించే చిన్న వార్తాపత్రికలు క్రమంగా హరించుకుపోయే ప్రమాదం వుంది. చిన్న వార్తా పత్రికలకు ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రస్తుతం ఏమి సహాయ ప్రోత్సాహాలు లభిస్తున్నవో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, 15 వేల సర్క్యులేషన్ గలిగిన అన్ని వార్తా పత్రికలకు యివి యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు డెయిలీ న్యూస్ పేపర్స్కు ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్స్ యిస్తున్నాం. ప్రతి చిన్న వాటికి యివ్వాలంటే, వందలాది పున్నాయి కాబట్టి, యివ్వడం సాధ్యం కాదు. మీకు తెలుసు, ప్రజా ప్రచారం గలిగిన అన్ని వార్తాపత్రికలకు ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్స్ యివ్వడం జరుగు తున్నది. పోతే, చిన్న చిన్న వార్తా పత్రికలకు సంబంధించి జిల్లా స్థాయిలో

ఎక్సిజిటన్ కమిటీస్ వున్నాయి. వాటిద్వారా, పెద్ద వార్తా పత్రికలకు చెందే సౌకర్యాలు దీరికి చెందేట్లుగా, కొన్ని చోట్ల ఇళ్ల స్థలాలు యివ్వడం, అట్లానే జమ్మ పాసులు, రైల్వే పాసులు మొదలయిన సౌకర్యాలు కల్పించడం జరిగింది.

శ్రీ జి.ఎస్.ఎస్. శివాజీ:— అధ్యక్షా, చిన్న వార్తా పత్రికల ప్రింటర్స్ 9-3 మీటింగ్ ఈ మధ్య గుంటూరులో జరిగింది. తెలుగు సమాచారము పెట్టి ప్రభుత్వ పరంగా యిచ్చే ప్రకటనలన్నీ దిన పత్రికలకు యివ్వడం జరుగుతోంది. చిన్న వార్తా పత్రికలను అశ్రద్ధ చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నదీ ప్రభుత్వం తరపున యిచ్చే ప్రకటనలు చిన్న వార్తా పత్రికలకు కూడా యిస్తారా? వారికి బిస్ పాస్ సౌకర్యం వంటివి యివ్వడం లేదని ఆరోపణ వుంది. ఇళ్ల స్థలాలు యిచ్చారని మంత్రి అన్నారు. అది అబద్ధము. అవి ఎక్కడ యిచ్చారో చెబుతారా? ప్రభుత్వ పరంగా యిచ్చే ప్రకటనలు చిన్న వార్తా పత్రికలకు కూడా యిస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— దిన పత్రికలకు ప్రకటనలు యివ్వడం జరుగుతోంది. పేరుకు పేరు పెట్టుకొని సర్క్యులేషన్ లేనివాటికి ప్రకటనలిచ్చి డబ్బు దుర్వినియోగము చేయడం ప్రభుత్వ లక్ష్యము కాదు. ప్రజలకు తెలిసిన పేర్లకు యిస్తున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చిన క్లారిఫికేషన్ ప్రకారం 15 వేలు అయినా సర్క్యులేషన్ లేకపోతే చిన్న పత్రిక కాదని వుంది. తెలుగు సమాచారం పెట్టి కొద్ది పత్రికలకే యివ్వాలని కాదు పరిజాళక్తి, విశాలాంధ్రాలకు పత్రికటనలు యిస్తున్నాం.

శ్రీ పి. రామయ్య (నిడుమోలు):— దిన పత్రికలకు యిస్తున్నట్లు మంత్రి చెప్పారు. అసలు ఈ పత్రికటనలు యిచ్చే సిస్టమ్ అర్థము కావడం లేదు. పరిజాళక్తి విషయంలో వివక్షత చూపిస్తున్నారు. మిగతా వాటికి వచ్చే పత్రికటనలు పరిజాళక్తికి రావడంలేదు. మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చినదా? ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— ఎలాంటి వివక్షత లేదు. తెలుగు సమాచారం పత్రికారం అందరికీ జాగ్రత్తగా యిస్తున్నాం. ఏ రకమైన వివక్షత లేదు. ఏ విధమైన దుర్వినియోగం జరిగకుండా చూస్తున్నాం.

శ్రీ తె. సి. దివాకరరెడ్డి:— ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు పత్రికటనల మీద ఎంత ఖర్చు పెట్టారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— పత్రిక పత్రిక కేయాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని:— అసలు ప్రభుత్వ ఆలోచనలో మార్పు రావాలి. ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలను చిన్న పత్రికలైనా ఎదుగెత్తి చెబుతున్నాయి. గుంటూరు వాణి, గుంటూరు ఎక్స్ ప్రెస్ వంటి చిన్న పత్రికలు పత్రికలకు ఎంతో సేవ చేస్తున్నాయి. వీటిని కూడా పోషించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. కనుక ప్రభుత్వ ఆలోచనలో మార్పు తీసుకువస్తారా? మౌలికమైన మార్పు తీసుకువచ్చే ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—మౌలికమైన మార్పు తీసుకువచ్చామని మనవిచేస్తున్నాను. జేబు సంస్థగా వుండి, సర్క్యూలేషన్ లేని వాటికి లక్షల రూపాయలు సంపాదించుకోవాలనే ఆలోచనకు స్వస్తి చెప్పి సర్క్యూలేషన్ ఆధారంగా ప్రకటనలు యిస్తున్నాం. 15 వేలకు పైన సర్క్యూలేషన్ వుండాలని కేంద్రప్రభుత్వ క్లారిఫికేషన్. ఏసో ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని యివ్వడం లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని:—15 వేలు సర్క్యూలేషన్ సాధ్యమైన విషయం కాదు. రాష్ట్ర సమాచార శాఖ తెలుగు సమాచారం అనే ఏజెన్సీ ద్వారా కమీషన్ సంపాదిస్తున్నారనేది తెలుస్తున్నది. ఏ చట్టం ఆధారంగా కమీషన్ సంపాదిస్తున్నారు? రాష్ట్ర సమాచార శాఖకు వస్తున్న ఈ డబ్బు ఏ యే అవసరాలకు ఉపయోగిస్తున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—వేరే ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:—వేరే ప్రశ్న అక్కర్లేదు. దీనికి సంబంధించిన ప్రశ్న కదా.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు):—వార్తాపత్రికలకు యిచ్చే పబ్లిసిటీ ఏజెన్సీలు వున్నాయి. వారి ద్వారా కొంత కమీషన్ ఇవ్వబడుతోంది. మధ్య దళారులను నిర్మూలించి సొంతముగా నిర్వహించుకుంటే ప్రజల డబ్బు ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుంది. అది వేరే విధంగా ఖర్చు పెట్టుకోవచ్చుననే భావము కేవలం న్యూస్ ఏజెన్సీ ద్వారా ప్రభుత్వం వెళ్ళవలసిన అవసరం లేదు. ప్రజల కోసం నిర్దేశించబడ్డ ప్రచురణలను ప్రభుత్వం నిర్వహించుకుంటే వారికిచ్చే 20 శాతం కమీషన్ మిగుల్చుకుంటే ఖర్చుకు ఉపయోగపడుతుంది. ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతం ప్రకారం ప్రజలిచ్చే డబ్బుకు విలువ వుందనే ఆలోచన కాని మరొకటి కాదు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:—1986-87 లో పబ్లిసిటీ మీద ఎంత ఖర్చు పెట్టారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:—ఆ ఉప ప్రశ్నను నేను అలా చేయడం లేదు. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

డా. ఎం. వి. మొసూరారెడ్డి (కమలాపురం):—తెలుగు సమాచారమనే సంస్థ ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఖర్చు పెడుతున్న డబ్బు ఎంత? కేవలం ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటనలకే పరిమితమై ఉన్నాయా?

మిష్టర్ స్పీకర్:—ఈ ప్రశ్న ఎరైట్ కాదు. కాబట్టి నేను అలా చేయడం లేదు.

(క్వశ్చన్ అవర్ ఈజ్ ఓవర్)

BUSINESS OF THE HOUSE

9-40 a. m.

శ్రీ పి. వెంకటరామి:—అవ్వడా, నేను నిన్న మువచిన నా ఎడ్జరన్ మెంట్ మోషన్ ఈ రోజు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—304 క్రింద రేపు వస్తుంది.

శ్రీ బి. శ్రీరాములు:—కోదాడలో లాకప్ లో

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఐ విల్ లుక్ ఇన్ టు ఇట్.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—టీచర్స్ ధర్నా చేస్తున్నారు. దానిపై మేము హోటీసు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:—థాంబర్ లో నాతో మాట్లాడండి.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల):—ఈ రోజు విశాఖపట్టణంలో నెలకొనివున్న పరిస్థితి గురించి మేము ఎడ్జరన్ మెంట్ మోషన్ ఇచ్చి వున్నాము.

Mr. Speaker:—That is already under 304.

శ్రీ సిపావ్. విద్యానాగరరావు (మెట్ పల్లి):—మహేంద్రనాథ్ గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటులోని విషయాలు ముందే పత్రికలో వచ్చిన విషయంలో నేను పివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చాను

Mr. Speaker:—That I will look into today.

Sri M. Baga Reddy:—Mr. Speaker Sir, I wish to bring to your notice the incident that occurred at Ashoka Hotel.

Mr. Speaker:—You must give sometime so that the Government may come prepared to answer.

Sri M. Baga Reddy:—This Ashoka Hotel incident occurred only yesterday.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—Ashoka Hotel is one issue but Speaker Sir, what about Ashok Kumar?

Mr. Speaker:—You must come with some substantive motion, otherwise no discussion can be allowed.

Sri M. Baga Reddy (Zaheerabad):—Chief Minister was not there yesterday. Allow me to seek some clarification.

Mr. Speaker:—Yesterday on my indulgence the submissions were allowed for four hours. Even if an adjournment motion had been accepted, it would have been over in two hours; but I gave four hours yesterday. What more do you want?

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—Yesterday, the discussion was not complete. Even as the Members were on their legs submitting on

the issue of Ashok Kumar, that the House was adjourned abruptly. Therefore, what we want to ask is only a continuation of yesterday, as the matter did not close yesterday. Let the Chief Minister make a statement now.

Mr. Speaker:—Yesterday yourself (Mr. Samarasimha Reddy) and other members stormed the podium—tried to obstruct the proceedings, yet I gave opportunity to make submissions. You must co-operate with me in the smooth conduct of the House. On any issue please come with a substantive motion that I will consider.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—Only what could not be completed yesterday, we want to take up today.

Mr. Speaker:—Please understand the matter. Even if an adjournment motion would have been accepted, it would have been over only yesterday, nothing could have been allowed to be discussed today in continuation of that.

However, you have got provision under Rule 384 or 304. You may come up under them.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—Then I take it that you have accepted the matter under Rule 304. If that is the assurance I take my seat.

Mr. Speaker:—You give under appropriate provision, I will consider.

9-50 a. m.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:— అధ్యక్షా, నేనొక పాయింట్ ఆర్డర్ రెయిట్ చేస్తున్నాను.

డా. ఎం. వి. మైసూరా రెడ్డి:— అధ్యక్షా, నేను ముందుగా పాయింట్ ఆర్డర్ రెయిట్ చేశాను. తమరు నిన్న అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ పై దయతో చర్చకు ఎలా చేశారు. 16 మంది శాసన సభ్యులకు ఒక సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ అనుమానము కలిగే విధంగా ప్రవర్తించారు. దానిమీద రెవిన్యూ మంత్రి గారు రిప్లయి ఇస్తూ ఒక పొలిటికల్ పార్టీని క్రిటివయిట్ చేశారు. శాసన సభ్యులకు అన్యాయం జరుగగా, అందుకు మంత్రిగారు రిప్లయి ఇస్తూ మా పార్టీపై అభియోగము చేశారు. నిన్న అసంపూర్ణంగా ముగిసిన మోషన్ పై ఇప్పుడు చర్చించుటకు మా ప్రతిపక్ష నాయకులు గారికి పర్మిషన్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

I am referring Kaul & Shekhder Page 343.

Mr. Speaker:—Your point of order should be there only if there is any violation of Rules.

Dr. M. V. Mysoor Reddy:—It is clear in Kaul and Snakder that if anything is spoken against a political party or its leader, that leader of that Party is allowed to make a statement thereto.

Mr. Speaker:—But today there has been no violation of rules.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—చర్చ పూర్తి కాకుండానే బోన్స్ ను నిన్న అడ్జర్న్ చేశారు. గూ పార్టీ మీద అధికారము చేసినపుడు, ఈ రోజు మా ప్రతిపక్ష నాయకులు గారికి స్టేట్ మెంట్ చేయడానికి వర్మియన్ ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:— If Mr. Baga Reddy wants to speak, he may make a request himself.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—మా పార్టీని నిన్న ట్రీట్మెంట్ చేశారు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను వారు చెప్పినదానికి ఆన్సర్ చేస్తూ, నా యొక్క సాయింటాఫ్ ఆర్డరును కూడా చెబుతాను. వారు చెప్పిన మనము ప్రివేట్ చేసిన రూల్స్ బుక్ వుంది. ఈ రూల్స్ ను అసెంబ్లీ ఆమోదించినది. రెండవది—కాన్స్టిట్యూషన్ రూల్స్ వున్నాయి. ఈ రెండింటినీ కాదని మరొకటి ఇంటి కేయడం న్యాయం కాదు. మనము ప్రివేట్ చేసిన రూల్స్ ను, మరి కాన్స్టిట్యూషన్ కు భిన్నంగా సాంప్రదాయాన్ని సృష్టించడానికి ప్రయత్నించడం న్యాయం కాదు. నిన్న జరిగిన దాన్ని తిరిగి చర్చించడం న్యాయం కాదు. మనమిక్కడ రూల్స్ పెట్టుకున్నాము. ఇంకా సాయింటాఫ్ ఆర్డర్ ఏమిట? రూల్స్ రీజిస్ట్రేషన్ రీజిస్ట్రేషన్ వలకు ఒకసారి చదివితే క్లియర్ గా అర్థమవుతుంది. నిన్న లేవదీసిన అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ ని స్పీకర్ గారు రెజెక్టు చేశారు. స్పీకరు గారు ఎంతో ఉదారంగా వ్యవహరించి, అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ కొట్టెసినా, వారు చర్చకు ఎలా చేశారు. రూల్స్ రీజిస్ట్రేషన్ ఏముందో ఒకసారి చూడండి. అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ ఎలా చేసినా రెండు గంటలు మాత్రమే డిస్కషన్ కు ఎలా చేయాలి. రెండు గంటలు పూర్తి కాగానే డిస్కషన్ సమాప్తము చేయాలి అని రూల్స్ రీజిస్ట్రేషన్ చెబుతున్నది. అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ ఎలా చేయవచ్చు 2 గంటలకు మించి డిస్కషన్ కు ఎలా చేశారు. కనుక ఇప్పుడు తిరిగి....

Sri M. Baga Reddy:—You are blaming the Speaker.

Sri Nallapureddy Srinivasul Reddy:—I am not blaming. I am only quoting the rules so that....

Sri M. Baga Reddy:— Because of his (Srinivasul Reddy's) unnecessary interruption, we have wasted our time. So, he is responsible for this.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:— మీరు ఉదారంగా వ్యవహరించినా కూడా అని అన్నానే గాని “వ్యభాగా” అని మాత్రం అనలేదు. (ఇంటరప్షన్).. తమరు ఉదారంగా వ్యవహరించినందున నిన్న చర్చ సంపూర్ణంగా జరిగింది. తిరిగి దానిపై చర్చ జరగాలంటే ఏ రూల్స్ క్రింద లేవదీస్తున్నారో అర్థము కావడం లేదు. నిన్న నాలుగు గంటలు చర్చించిన తరువాత కూడా తిరిగి

సంపూర్ణంగా చర్చ జరగాలని అనడానికి వీలు లేదు. చర్చ నిన్ననే సమాప్తమయింది. అది కూడా తమరు ఉదారంగా వ్యవహరించినందువల్ల సమాప్తమయింది. ఇప్పుడు ఏ గూలు ట్రిబునల్ తేవడానికి వీలు లేదు. నేను నిన్న చేసిన ప్రకటన ప్రభుత్వ పక్షాన చేసిన ప్రకటనయని మనివి చెప్తున్నాను. ఇప్పుడు తిరిగి యింకోమారు చెప్పాలని అనడానికి వీలు లేదు. క్యాబినెట్ కు జాయింట్ బాధ్యత వుంది. నేను నిన్న ప్రభుత్వము తరపున మాట్లాడాను గాని వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడలేదు. మంత్రి వర్గములో ఒకరు ఒకటి, మరొకరు యింకోకటి అనేదు లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారిని తిరిగి చెప్పమని అడగడానికి వీలు లేదు. ఏ రూలు క్రిందనూ ఈ మోషన్ అడ్మిట్ చేయడానికి వీలు లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి):—నిన్న వారు ఏమి సమాధానము మాకు చెప్పారో అర్థము కాలేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— ముఖ్యమంత్రి గారు నిన్న పుండిపుంతు 1-2 నిమిషాలలో అయిపోయి పుండేది. .. (ఇంటర్వ్యూ).....

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:—నిన్న అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ నిర్దుష్టంగా రిజి క్రింద దిసలా చేశారు. నిన్న ముఖ్యమైన డిస్కషన్స్ వున్నా కూడా అన్ని గంటలు చర్చ చేశారు. ఇప్పుడు మరల సమరశింహారెడ్డి వచ్చి ఇంటర్వ్యూ చేస్తున్నారు. నిన్ననే సమాధానంగా చర్చ జరిగింది. ఇప్పుడు దానిని తిరగ దోడడం బాగు లేదు. బాధ్యతగల బాగారెడ్డి గారు తిరిగి ఆ విషయాన్ని....

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—నేను చర్చ అడగలేదు. పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేస్తున్నానని అన్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర రావు:— అవ్యతా, తమరు నిన్న ప్రతిపక్ష నాయకులను తమ చాంబర్ లోకి పిలిపించారు. బాగారెడ్డి గారు రాఘవరెడ్డి గారు, రాజేశ్వరరావు గారు వచ్చారు. ఈ ఆఫీస్ కుమార్ విషయం మరల చర్చకు రానివ్వకుండా పుండడానికి అందరూ ఒప్పకోవడం జరిగింది. ఈ సింపుల్ సమస్య మరల రాడం బాగా లేదు. ఈనాడు అనుకోకుండా ముఖ్యమంత్రి గారు వున్నారు కాబట్టి, ఒకసారి బాగారెడ్డి గారి స్టేట్ మెంట్ ప్రకారం కూడా (ఇంటర్వ్యూ).... బాగారెడ్డి గారి స్టేట్ మెంట్ కు శ్రీనివాసులే రెడ్డి గారు సమాధానమిస్తూ రూలు రిజి రెఫర్ చేశారు. వారి సమాధానము ప్రొవో కెటివ్ గా వుంది. తమరు దయతో చర్చకు అనుమతించారు. సహనముతో విన్నారు. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ ఆఫీస్ కుమార్ మీద చర్య తీసుకుంటాము అని ఒక మాట చెబితే బాగుంటుంది. ముఖ్యమంత్రి గారిని సమాధానము ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఏర్పడిన ఈ ప్రతిష్టంభనను తమరే (గౌరవ అధ్యక్షులను ఉద్దేశిస్తూ) తీర్చాలని కోరుతున్నాను.

10 40 a. m.

Mr. Speaker:—Mr. Vidyasagar Rao, presuming that somebody is pressurising from the Treasury Benches or from the Opposition Benches—I don't like that to start with—because I am sitting here. I

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of
Ashoka Hotel, Hyderabad under Police
custody.

am capable of dealing with the situations. Nobody need to show any sympathy to me. I only expect the Members of the House to co-operate with me and assist me, so that I can conduct the House properly. That is all. Unless I get the co-operation from the Members of the House, I cannot proceed with, as laid down in the Constitution or as per rules. Now, that position, I have already clarified and "Mr. Samarasimha Reddy was already satisfied when I said "you can come to me".

శ్రీ సిపెచ్. విద్యాసాగర రావు:—స్పీకరుగారు నిన్న చర్చకు 4 గంటలు ఎలా చేసారని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు వదేవదే అంటూ ఉంటే మీరు ఒక్కమాట కూడా అనలేదు అధ్యక్షా.

Mr. Speaker:—It is all right. We are here, I'm listening everybody. Everybody should form his own opinion about what is happening here. That is all. Then, again explaining the same thing does not help.....

MATTERS UNDER RULE 304

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of Ashoka Hotel,
Hyderabad; under police custody.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, నిన్న రాత్రి అశోకా హోటల్ లో శ్రీ జి. చంద్రుడు అనే వ్యక్తి పోలీసు కస్టడీలో మరణించడం జరిగింది. ఇది కాంగ్రెస్ పార్టీకి కాని తెలుగుదేశం పార్టీకి కాని సంబంధించిన విషయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక లేబరుకు, ట్రిస్టర్ హోటల్ యజమానికి, పోలీసు అధికారులకు సంబంధించిన సంఘటన ఇది. అసెంబ్లీ హాలు నీడ ఆశోక్ హోటల్ మీద పడుతుంది. అదేవిధంగా అకడీకాపూల్ లో ఉన్న అశోక్ హోటల్ నీడ మన అసెంబ్లీ హాలు మీద పడుతుంది. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే—మన అసెంబ్లీ హాలుకు దగ్గరలో ఉన్న అశోక్ హోటల్ లోనే ఇటువంటి సంగటన జరిగిందని చెబుతున్నాను. ఈ విధంగా పోలీసు కస్టడీలో డెత్స్ జరగడం మొరటిసారి కాదు. నిన్న ఉదయం రూమ్ నెంబరు 222 లో ఉన్నటువంటి కస్టమర్ రెండు వేల రూపాయలు పోయాయని యాజమాన్యానికి కంప్లెయింట్ చేస్తే వారు పోలీసు కంప్లెయింట్ చేసారు. పోలీసులు అతనిని పట్టుకొనిపోయి నానాచిత్ర హింసలు పెట్టారు. తద్వారా మజర్ను ఉపయోగించి అతనిని చిత్రహింసలు పెట్టారు. నేను రాత్రి 12 గంటలకు అక్కడికిపోయాను. అక్కడున్నటువంటి పోలీసు అధికారులతో మాట్లాడాను, అశోక్ హోటల్ వర్కర్స్ తో మాట్లాడాను, మాట్లాడిన తరువాత నాకు అర్థం అయింది చెబుతాను. పోలీసులు కేసు రిజిస్టరు చేసారు. చేసినతరువాత సాయంత్రం 7-30 నిమిషములకు అతనిని పట్టుకొని తరు పోర్టుకు తీసుకొని పోయారు. అప్పటికి అతను నడవలేని పరిస్థితిలో,

అన్ కాన్ పస్ పరిస్థితులలో ఉన్నాడు. ఆ పరిస్థితులలో అతనిని తర్జున పోస్ట్ లోని రూమ్ నెంబరు 930 లోకి తీసుకొనిపోయారు. తీసుకొనిపోయిన తరువాత పోలీసు కస్టడిలో అతను చనిపోయాడా లేకపోతే రూమ్ లో ఉండగా చనిపోయాడా? ఎందుకంటే legally and technically he was under police custody. పోలీసు వారు అక్కడికి తీసుకొని పోయారు. అందువల్ల ఇక్కడ అతను చనిపోవడం జరిగింది. ఈ విషయం అంతా ఇక్కడ వారు చెప్పారు. ఒక ప్లాన్ ప్రకారం తర్జున పోస్ట్ నుంచి క్రిందకు అతనిని పడజేయడం జరిగింది. Not a single drop of blood was there when I visited that place. బ్రతికి ఉన్న మనిషి తర్జున పోస్ట్ నుంచి కిక్కిరిసి ఉరికితే కాళ్ళు, చేతులు విరిగి పోతాయి, రక్తం కారుతుంది. కాని ఇక్కడ అటువంటిదేమీ జరుగలేదు. అతను పైనుంచి కిక్కిన పడిన తరువాత హాస్పిటల్ కు పంపించాము, అరగంట అయిన తరువాత చనిపోయాడని నాతో ఎ.సి.పి. చెప్పారు. చనిపోయేముందు అతనినుంచి మరణ వాంగ్మూలము తీసున్నారా అంటే లేదని చెప్పారు. రాత్రి 12 గంటలకు నేను పోయి చూసి డి.సి.పి. వచ్చి చూసారా అని అడిగితే రాలేదని అన్నారు, కమీషనరు వచ్చి చూసారా అంటే లేదని అన్నారు. డి.ఐ.జి, ఐ.జి, డి.జి.పి. కమీషనరు ఎవరూ అక్కడికిపోయి చూసి రాలేదు. అతను మామూలు వర్కరే కాదా అని ఎవరూ పోలేదు. ఇది విచిత్రమైన విషయం. హాయిగా నిద్రించే సమయంలో పోయి చూడవలసిన అవసరం ఏమీటని భావించి ఉంటారు. అతను అన్నవరం చెందినవాడు, అతని వయసు 27 సంవత్సరాలు ఉంటుంది. అతను పొట్టపోసుకొనడానికి ఇక్కడికి వచ్చి హాటల్ లో పనిచేస్తూ ఉంటే పోలీసు వారు కొట్టి చంపారు. ఈ విధంగా పోలీసు కస్టడిలో చావులు జరుగుతున్నాయి. నిన్న బంజారా హిల్స్ పోలీసు స్టేషనుకు సంబంధించిన సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు శ్రీ ఆశోక్ కుమార్ గురించి చెప్పాము. అటువంటి వ్యక్తుల మీద చర్య తీసుకుంటే ఇటువంటి సంఘటనలు జరుగవని మనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి సంఘటనలకు ప్రోత్సాహం ఇస్తామనే ధోరణిలో పరిశుత్వం పోతే ఇటువంటివి కంటిన్యూవన్ గా జరుగుతూ ఉంటాయి. గతంలో కూడా పోలీసు కస్టడిలో చాలామంది చనిపోయారు. ఇప్పుడు కోర్టులో పోలీసు కస్టడిలో ఒక చావు జరిగిందని వార్త వచ్చింది. కొన్ని పోలీసు స్టేషన్స్ లో ఒక వియడం వ్యాపిస్తుంది. తెలుగు రక్షక ఘటలు అని వ్యాపిస్తుంది. ఆ విధంగా కాకుండా తెలుగు మనిషి భక్షక ఘటలు అని వ్యాపిస్తే బాగుంటుంది. చంద్రుడు అనే వ్యక్తికి వివాహమై ఒక సంవత్సరం అయింది. భార్య ప్రసూతికి పోయింది. ఇప్పుడు ఆ భార్యాపిల్లల గతి ఏమీ కావాలి త్రిస్టాఫ్ హాటల్ మేనేజిమెంటువారు, పోలీసులు కలిసి తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు బాది చంపారు. పోలీస్ దొంగిలించిన డబ్బు అతనినుంచి ఏమైనా రికవరీ చేసారా అని అంటే ఏమీ దొరకలేదని అన్నారు. బీదవాడు కనుక ఎట్లాగ చేసినా చెల్లుతుందనే ధోరణి నుంచి కాదు. ఈ విధంగా జరగడం ఇది ఏమీ మొదటిసారి కాదు.

re: Death of Sri G. Chandruda, worker of
Ashoka Hotel, Hyderabad under Police
custody.

ఈ విధంగా మన రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నాయి. మొన్న బంజారా హిల్స్ పోలీసు స్టేషను దగ్గరకు 16 మంది శాసన సభ్యులు పోయి రాత్రి అంతా ధర్మా చేస్తే పోలీసు డిపార్టుమెంటు అధికారులు—కమీషనరు కాని డి.జి.పి. కాని ఎవరూ పట్టించుకోకపోవడం జరిగింది. మాకు లైసెన్సు ఉంది కనుక మేము ఎంతవందిన, ఏ విధంగా చంపినా పరచాలేదనే దృక్పథంతో పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఉంటుంది. కనుక ఇప్పుడు ఈ సందర్భంలో ఈ పోలీసు ఆఫీసర్లు మీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటుందో తెలియజేయాలి. పోలీసు అధికారులు ఎంతో కేర్ లెస్ గా ఉండి ఏమీ పట్టించుకోలేదు. డి.జి.పి. కాని కమీషనరు కాని డి.జి.పి. కాని రాత్రి 12 గంటల వరకు అక్కడికి పోకుండా, పట్టించుకోకుండా ఉంటే ఎలాగ? ఏ.సి.పి.తో 10-10 నాట్లాడితే పెద్ద ఆఫీసర్లు ఎవరూ రాలేదన్నారు. కనుక దీని పై కఠిన చర్య తీసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రితో రిక్వెస్టు మంతు—ఈ కేసులోనూ—నిన్న వారు ఉంటే ఇంత అలస్యం జరిగేదే కాదు—సరైన పద్ధతిలో ఎలా చేస్తే బాగుంటుంది నిర్ణయం తీసుకొని, కఠిన చర్యలు తీసుకుంటే తప్ప ఉటువంటివి జరగకుండా ఉండవు. కోమిన్ ల్ ఆఫీసర్లను పోలీస్ చేస్తే హానిగా ఉంటుంది. దీనిని సరైన పద్ధతిలో పెట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది.

Mr. Speaker:—Mr. Baga Reddy, this can be either a murder or a suicide. Either of them—that is all. Either it can be a murder or a suicide. In case it is a murder, then the investigation agency will come into picture and the S. H. O., and all those things. Now, are you emphasising on a murder or a suicide?

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—మర్దరం—థర్డ్ ఫ్లోర్ నుంచి క్రింద పడితే రక్తం వస్తుంది. అలాంటిదేమీ కనిపించ లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అదేమీ, ఇది హత్య అయినా సూసయిడ్ అయినా పోలీసుల దుర్మార్గం బయటపడుతున్నది. వీటిని చూస్తే ఇప్పటికీ మధ్యయుగాల వద్దతులే అమలు జరుగుతున్నాయని తెలుస్తున్నది. మా పార్టీ నుంచి అనేకసార్లు చెప్పాం—నేర పరిశోధన విషయంలో చిత్రహింసలు పెట్టే పద్ధతి తప్ప బుర్ర ఉపయోగించే పద్ధతులు లేవు, కర్ర ఉపయోగించే పద్ధతులే జరుగుతున్నాయని. దొంగతనం జరిగితే పరిశోధించే పద్ధతి ఇదేనా? అతన్ని హోటలుకు తీసుకువెళ్ళి, మూడవ అంతస్తుకు తీసుకువెళ్ళితే అతనే దూకాడు అనవచ్చు. అసలు దూకే పరిస్థితులు ఎందుకు వచ్చాయి? దీనిని ఏ రూపంలో—పేదవారిని హింసించే పద్ధతిలో—పోలీసులు తీసుకున్న వైఖరి ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిని పూర్తిగా విచారించి తప్పు చేసిన వారి పైన కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. పోలీసు లాకప్ లో ఇలాంటివి జరగకూడదని చెప్పాము. కోదాడలో జరిగింది. పోలీసులు కావాలని ఇలా ఎందుకు చేస్తున్నారు—ప్రభుత్వాన్ని బదనాము చేయడానికి చేస్తున్నారా? ఈ విధానాన్ని రూపుమాపక పోతే లాభం లేదు. దీనిని విచారించి బాధ్యులైన వారిని

శివించింది. హత్యకు గురైంది ఒక మేవాడు కాబట్టి అతని భార్య శివలవబడి దానికి పిలువేదు. ఆమెకు ఉదారంగా సహాయం అందించాలి. ఇకముందు ఇలాంటి దుర్మార్గాలు జరగకుండా ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నది చెప్పాలి.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, వాస్తవ విషయాల గురించి మళ్ళీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. దొంగతనం చేసాన్న నేరం పైన — దొంగ కావచ్చు, దొంగతనం చేయకపోవచ్చు — ఏమైనా అతనిని ఇంతటి తీవ్రమైన దెబ్బలకు గురిచేసి—ఆ దెబ్బలవల్ల చనిపోయాడని నాకు వచ్చిన సమాచారం — రెండవ వక్తున్ కూడా వస్తున్నది — మళ్ళీ హోటల్ కు తీసుకుపోయిన తరువాత అందరూ మామూలు ఉండగానే క్రింద పడ్డాడు అంటున్నారు. దెబ్బల తీవ్రతవల్ల భరించరాని అవమానంతో మనిషి బ్రతకడం కంటే చనిపోవడమే మంచిదనుకునే భావం వచ్చిందంటే పోలీసులు ఎంత దాడుణంగా హింసించారో తెలుస్తుంది. దీని వెనుక ఉన్న కారణం ఏమంటే — ఇదివరకు ఉన్న ప్రభుత్వాలు గానీ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం గానీ ఇదివరకు జరిగిన అనుభవాల్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన 30 సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఈ విషయంలో మౌలికమైన మార్పులు తీసుకురాలేదు. పోలీసువారు ఎవరికీ బాధ్యత వహించాలి? ఆ నిషయం నిర్ణయించబడనందున వారు మేము స్వాతంత్ర్యంగా ఉంటాము అనే విధానంలో పోలీసులు ఇలాంటి చర్యలు సాగిస్తున్నారు. అందువల్ల ఎగ్జిక్యూటివ్ వాటి పరిణామాలను భరించవలసి వస్తున్నది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంగాని మరో ప్రభుత్వం గానీ విధానపరమైనటువంటి మౌలికమైన నిర్ణయానికి రాకపోతే పోలీసుల ఇన్ ఫ్యూమస్ పద్ధతుల బాధ్యత ప్రభుత్వం మోసితీరవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వాన్ని అప్రదిష్టపాలు చేయడానికి అని కాదు — ఇలాంటివాటివల్ల ప్రభుత్వం అప్రదిష్టను భరించవలసి ఉంటుంది, ఇలాంటి పద్ధతులు వాడితే, తమ చేతిలో పోలీసు స్టేషనులో ఎవరైనా వచ్చిపోతే, దానిమీద తమపైన కేసు వస్తుంది అనే భయం భక్తి పోలీసులకు ఉంటే ఇంత ఎక్కువగా దుర్మార్గాలు జరగవు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వంలో మరింతగా ఈ సంఘటనలు పెరిగిపోతున్నాయి. పోలీసు విధానంపైన, పోలీసులు చిక్రహింసలు పెట్టే పద్ధతుల గురించి, వారు కూడా కొంత భయం భక్తితో ఉండే విధానం లేనందువల్లనే ఈ నాడు ఈ సంఘటనలు ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి. అటువంటి పోలీసు విధానాన్ని ప్రభుత్వం వెంటనే సరిచేయడానికి ఆలోచించాల్సిన అవసరాన్ని ఈ సంఘటన వెయినోళ్ల చాటుతున్నది. ఇది సూపైడ్ కావచ్చు మర్డర్ కావచ్చు — మర్డర్ అయినా సూపైడ్ అయినా రెండింటిలో పోలీసుల దమనకాండ ఉంది. దానిపైన రాష్ట్ర పేరు ప్రజిష్టలు మంటగలుస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓకార్ (నరసంపేట్) :—అధ్యక్షా, దురదృష్టకరమైన ఇటువంటి సంఘటనలు మితిమీరి జరిగిపోతున్నాయి. . ఇప్పటివరకు గౌరవనీయులైన చెప్పిన విషయాలు చాలా స్పష్టంగా వివరంగా ఉన్నాయి. పోలీసులు ఒకచోట

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of
Ashoka Hotel, Hyderabad under Police
custody.

నేరం జరిగితే డబ్బులు తీసుకుని ఆ నేరం విచారించనే విచారించరు. ఇంకోచోట ఆ డబ్బులు పోగొట్టుకున్నవారినుంచి డబ్బులు తీసుకుని ప్రాణం తీసేవరకు నిందితుణ్ణి చావగొడుతున్నారు. ఇందులో పోలీసు దౌర్జన్యం ఉంది. డిపార్టుమెంటులో పేట్రయాటిజమ్, అత్యంత ఆత్మవిశ్వాసం, నేర మనస్తత్వం కలిగిన పోలీసు అధికారులు చాలా ప్రబలంగా ఉన్నారు. అది దూరం చేయవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఉంది అది జరగాలంటే ఖచ్చితమైన విచారణ జరగడం. పోలీసులపైన చర్య తీసుకోవడం అనేవి ఎంతో ముఖ్యం.

ఆ విధంగా జరిగినప్పుడే భవిష్యత్తులో మిగతావారికి కూడా భయం 10-20 a.m
ఉంటుందని తెలియజేస్తూ యీ విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) వి. శ్రీరాములు:—ఈ సంఘటన యొక్క వివరాలన్నీ మన ముందుకు రావడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో గత 4 సంవత్సరముల నుంచి యీ పోలీసు యొక్క లాకప్ డెత్స్ చాదాపు రిడి, యీ నాటిడి, కోడాటిడి యీ రెండు సంఘటనలు కత్తిపి మొత్తం రీడి అయినాయి. ఈ విధంగా చిత్రహింసలు చేసి, యేదో ఒక చిన్న ఫిర్యాదు చేసినంత మాత్రాన యీ విధంగా తీసికొనిపోయి చిత్రహింస చేసి చంపడానికి దీనికి సంబంధించిన అధికారులు కాని, మంత్రిగాని మీలేదేనా చేయండి, యేమి చేసిన వర్గాలేని యీ పోలీసు స్టేషన్ అధికారులకు ఒక క్లీన్ చిట్ యిచ్చినట్లుగా కనబడుతోంది. ఈ విషయాలన్నీ చూస్తే యీ ప్రభుత్వం చేతిలో పోలీసువారు ఉన్నారా? లేక పోలీసు వారి చేతిలో ప్రభుత్వం ఉన్నదా అనేది నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ విధంగా రాష్ట్రంలో అనేక సంఘటనలు జరిగి, గతంలో నెపైపెంబరు 9 వ తారీఖున మా పార్టీ అదే విధంగా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా పోలీసు లాకప్ డెత్స్ కు వ్యతిరేకంగా మొత్తం రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని జిల్లా కలెక్టరు ఆఫీసుల ముందు ధర్నాలు చేసి ఒక స్పష్టమైన మెమోరాండం యిచ్చి యీ పోలీసు లాకప్ డెత్స్ జరగకుండా నిరోధించడానికి ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటే జాగుంటుందని, చెప్పడం జరిగింది. ఎల్లయ్య పోయి మల్లయ్యను చంపితే ఆరనిని తీసుకొని పోయి 904 మర్డర్ క్రింద చార్జ్ షీట్ పెట్టి వారిని లోపల పెకతారు కదా. పోలీసు స్టేషన్ లో చంపిన పోలీసు ఆఫీసర్స్ కు భయం ఉండేట్లు యిన్ని సంఘటనలు జరిగితే యిన్ని ఆపోజిషన్ పార్టీలు చెప్పిన విషయంలో యెవరినైనా సస్పెండ్ చేసినారా అనేది యీ ప్రభుత్వం యొక్క వెపులకు వినపడుతున్నాయా? అనేది అర్థం కావడం లేదు. ఈ విధంగా పోలీసు లాకప్ డెత్స్ విషయంలో అందుకు సంబంధించిన వారిపైన చర్య తీసుకోమని చెప్పడం జరిగింది. ఒక లోకల్ మెజిస్ట్రేట్, అడ్వకేట్ వారంలో ఒక రోజు లేక రెండు రోజులయినా పోలీసు స్టేషన్స్ కు పోయి తనకి చేస్తే జాగుంటుందని సూచనలు చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా పోలీసు స్టేషన్ లో లాకప్ డెత్స్ లేకుండా చేయాలని యీ విధంగా జరుగుతున్న లాకప్ డెత్స్ విషయంలో యే విధమైన చర్య ప్రభుత్వం

తీసుకోబోతున్నది? ఇక ముందు అయినా ప్రభుత్వం కట్టుబట్టుమైన చర్యలు తీసుకోవడానికే అలోచిస్తుందా? అటువంటిది చేయలేకపోతే ప్రజలయినా వారి రక్షణ వారయినా తీసుకోనేజాప్యత ప్రకటకు అప్పగిస్తారా అని అడుగుతున్నాము. ఈ వనిపోయిన ఆ హోటలు కార్మికుని కుటుంబానికి రూ. 15,000 లేక రూ. 20,000 లు ఎక్స్‌గ్రేషియా యివ్వడం మంచిది, దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని, దీనికి సంబంధించిన అధికారులను సమ్మెండ్ చేసి వారిపైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) వసంత నాగేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చాలా మంది చెప్పినారు. నేను ముందు కేసు విచారం చెప్పిన తర్వాత, వారి ఆరోపణలకు సమాధానం చెబుతాను. 23 వ తారీఖు రాత్రి 11-30 గంటలకు యీ అశోకా హోటల్ రూం నెంబరు 220 లో కేంద్రీ అనే ఆయన ఆ రూమ్‌లో ఉన్న పీడియో చూచిన తర్వాత నుండినీళ్ళ కోసం బెత్ కొడితే, అక్కడకు వచ్చినటువంటి ఒక జాయ్ మంచిగీళ్ళు తీసుకొని వచ్చే కార్యక్రమం యీ టైములో తనది కాదని, క్రిందికి ఫోన్ చేయమన్నప్పుడు, ఆయన వెళ్ళి ఫోన్ చేస్తున్న సందర్భంలో, ఆ మంచం ప్రక్కనే ఉన్న జిప్ జేక్ తీసి దాని చైన్ లాగుతున్న విషయం ఆయన గమనించినాడు. వెంటనే ఆయన ఫోన్ పెట్టి వచ్చే లోపల యీ బోయ్ బయటకు వెళ్ళడం జరిగింది. ఆయన బయటకు వచ్చి యీ బోయ్ యెక్కడయినా కనబడతాడా అని చూస్తే యెక్కడా దొరక లేదు. వెంటనే మేనేజర్ దగ్గరకు క్రిందికి వెళ్ళి “నా జేక్‌లో ఉన్న డబ్బు పోయింది, యంతకు ముందు నాకు ఆస్సరు చెప్పడానికి వచ్చినవాని కోసం వెతికితే దొరక లేదు” అని చెప్పడం జరిగింది. అంతలో యెవరయితే యంతకు ముందు ఉన్నాడో అతను మరల హోటలు యూనిఫారమ్ వేసుకొని యెక్కడకు రావడం జరిగింది. ఇతను అతను అని గుర్తించడం జరిగింది. తెల్లవారి ఉదయం అక్కడ ఆ ప్రక్కనే ఉన్న నైఫాబాద్ పోలీసు స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేయడం జరిగింది. అది జరిగినప్పుడు అప్పుడు డిటెక్టివ్ ఎస్.ఐ. దాని విచారణ ప్రారంభించిన తర్వాత, అతనిని నైఫాబాద్ పోలీసు స్టేషన్‌కు తీసుకొనిపోయి అక్కడ 118/87 క్రింద కేసు పెట్టడం జరిగింది. ఆ విధంగా పెట్టిన తర్వాత అతనిని యింటరాగేషన్ చేయడం జరిగింది. అది జరిగిన తర్వాత అతను ఒప్పుకొని ఫలానా చోట డబ్బు ఉంది, 9300 లో మంచం పరుపు క్రింద తాను పెట్టినానని, మీరు తీసుకొని వెడితే చూపిస్తానని అన్న తర్వాత అతనిని కానిస్టేబులు, పాడ్ కానిస్టేబులు ఇద్దరు ఆ రూముకి తీసుకొని వెళ్ళిన తర్వాత, దానిని వెతకడానికి ఆ కానిస్టేబులు, పాడ్ కానిస్టేబులు ఆ రూమ్‌లోనికి వెళ్ళడం జరిగింది. దీనిని వెతుక్తున్న సందర్భంలో అతను బాల్కనీకి వచ్చి అక్కడ నుంచి క్రిందికి దూకి క్రిందికి పడిపోవడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు తర్వాత అతనిని ఉస్మానియా ఆసుపత్రికి తీసుకొని వెళ్ళడం జరిగింది. ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో డాక్టరుగారు “నీ పేరు యేమిటి” అని అడిగితే ఫలానా వంతుడు అని చెప్పడం

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of
Ashoka Hotel, Hyderabad under Police
custody.

జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ఒక విషయం ఆర్థం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఫర్మాడు చేస్తే వట్టింతుకోకపోతే యెందుకు వట్టింతుకోలేదని, యీ నాడు నేరాలు జరుగుతూ ఉంటే నేరాలు అవలేకపోతున్నామని మనమే అంటున్నాము. ఒకవేళ యిక్వెస్ట్ గేషన్ చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తే యీ నాడు యీలా జరుగుతోంది. ఈ కానిస్టేబులు, పాడ్ కానిస్టేబులు, యీ నాడు అతను దూకు తున్నప్పటికీ వీరి అజాగ్రత్త వల్ల, వీరి వరిధిలో ఉండి దూకుతున్నవల్ల అది నెగ్గి డెస్క్ ఆఫ్ డైర్ డ్యూటీ క్రింద వారి పైన నేరంగా గమనించి వెంటనే ఆ కానిస్టేబుల్ ను, పాడ్ కానిస్టేబుల్ ను సస్పెండు చేయడం జరిగింది. వీరు అతనిని తీసుకొని వెళ్ళిన తర్వాత వీరు యీ వెతకడం కార్యక్రమంలో నిమగ్నులై అతను దూకడం చూడకపోవడం వల్ల వీరికి తప్పుగా భావించి అది చేయడం జరిగింది. ఏది యేమైనా, యిది ఆర్.డి.ఓ. ప్రాదరాజాదు మెజిస్ట్రేయిట్ ఎంక్వయిరీ క్రింద ఉంది. ఇంక్వెస్ట్ రిపోర్టు, పోస్టుమార్టమ్ రిపోర్టు రావలసి ఉంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా యిక్కడ అతను బెబ్బల వల్ల మగణించినాడా, దూకితే మరణించినాడా అనేది దీనికి పోస్టుమార్టమ్ రిపోర్టు రావలసి ఉంది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీరాములుగారు, యితర పెద్దలు చెప్పినారు. ఈనాటి వరకు యీ పోలీసు స్టేషన్ లో లాకప్ డెత్ విషయ లో యేమి చేసినారని అడిగినారు. నేను యిటు సభ్యులకు, అటు ప్రజలకు ఒక విషయం చెప్పవలసి ఉంది. లాకప్ డెత్ లు అనేవి వచ్చిన తర్వాత యే రకమైన విచారణలు లేకుండా ముందే అక్కడ బాధ్యత కలిగిన ఉద్యోగులను సస్పెండు చేసినటువంటి ప్రభుత్వం తొలిసారి యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తప్పితే భారత దేశంలో యింకొక ప్రభుత్వం లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను అంతే కాకుండా డిస్ మిస్ చేయడమే కాకుండా, యిటు వంటి మరణాలకు సంబంధించిన వారిని వారికి లాక్స్ వేసి బజారులో ఊరేగించిన సంఘటనను యీ సభకు చెప్పదలచుకున్నాను. ఇప్పటివరకు జరిగినటువంటి లాకప్ డెత్స్ కు సంబంధించి అటు మెజిస్ట్రేయిట్, యిటు జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీని చేయకుండా వదిలిపెట్టిన కేసు యే ఒక్కటి కూడా లేదు. దీనికి సంబంధించిన అధికారులను వెంటనే సస్పెండు చేయడం జరుగుతోంది. లాకప్ లో డెత్స్ జరుగుతున్నాయని, వీరు రక్షక భటులు కాదు మానవ భద్రకులు అనేది పెట్టి ఒకవైపు డిమోరల్ లైట్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఎక్సెస్ చేస్తే ఎక్సెస్ చేసిన అధికారులను శిక్షించడానికి యీ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది ఏ ఒకరినీ శిక్షించకుండా వదిలిపెట్టిన వరిస్థితి యిప్పటివరకు యీ 4 సంవత్సరములలో యొక్కడ లేదు. దయచేసి యీ నాడు పనిచేసే తీరును చూసి ఎక్కడయినా ఎక్సెస్ చేస్తే దానిని కంట్రోలు చేద్దాము. ఈ నాడు మనము వట్టికోనాలి. నేర ప్రవృత్తి యొక్కడయినా దొంగనాటు కాని యింకొకటి కాని జరిగితే నాటి పైన విచారణ చేయవద్దు అని అన్నప్పుడు మనము యే స్థితికి, యేవైపుకు పోతామనేది కూడా ఆలోచించాలి. దీనిని జేల్ లో చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. కనుకనే అక్కడ తప్పు చేసిన వారిని శిక్షిస్తున్నాము

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of Ashoka Hotel, Hyderabad under Police custody.

పోలీసులు పని చేసే తీరులో తప్పులు ఉంటే చెప్పండి. కానీ యే మాట్లాడి కూడా యిన్వెస్టిగేషన్ లో కానీ యింకొక విషయంలో కానీ జోక్యం చేకోకుండా ఉంటే మరల ప్రతినిమిత్తులు చేసే బాధ్యతా వ్యవహారాన్ని మేము దృష్టిలో ఉంచుకోవలసి ఉంటుంది. ఇదేదో ఒక హోటల్ కార్మికునిని, హోటల్ యజమాని, పోలీసులు కొట్టివారినేడి కాదు, అక్కడ యేదో యితర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన ఒక కష్టమర్ రిపోర్టును ఆధారంగా చేసుకొని, హైదరాబాదు నగరంలో యిటువంటి పరిస్థితి యితర పోలీస్ ఎక్కడా లేదనే దాని కోసం, హైదరాబాదు డిటెక్టివ్ యిన్స్పెక్టర్ అధ్వర్యంలో కేసు జరుగుతున్న సందర్భంలో, గౌరవ సభ్యులు పెద్దలు బాగా రెడ్డి గారు చెప్పినారు, అక్కడ నున్నారు ఎ.సి.పి.లు ఉన్నారు. వారు సమాధానం చెబుతున్నారు. ఉన్నానియాడాక్టరు దగ్గరనే ఉన్నారు. మెజిస్ట్రేయట్ ఎంక్వైరీ రిపోర్టు, పోస్టు మార్టమ్ రిపోర్టు రాగానే దీని విషయములో చర్యలు తీసుకుంటాము, నేరము చేసిన వారిని, తప్పు చేసిన వారిని యిదివరలో విడిచిపెట్టింది లేదు, భవిష్యత్తులో ఉండదు. యిక్కడ సభ్యులు ఆందోళన చూపినప్పుడు—ప్రభుత్వం పోలీసు వారి చేతుల్లో ఉండనే సభ్యుల వాదన సక్రమం కాదని మనవి చేస్తున్నాను తప్పు చేసిన వారిని శిక్షించడం జరుగుతూనే ఉంది కానీ ఆ విధంగా జరిగడం లేదని చెప్పడం దురదృష్టకరం. మెజిస్ట్రేయట్ రిపోర్టు, పోస్టు మార్టమ్ రిపోర్టు వచ్చేవరకు వేచి ఉంటాము. అంతేగాని ప్రభుత్వము పాటిక వైఖరి అవలంబిస్తుందని పోలీసుల పట్ల మేతక వైఖరి అవలంబిస్తుందనే విషయాలు సరియైనవి కావని, ఈ విషయాలు చాలా జాగ్రత్తగా అలోచించాలని కోరుతున్నాను.

12-30a.m.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి:—పోలీసు కస్టడీ విషయంలో అతని చావు విషయంలో మెజిస్ట్రేయట్ ఎంక్వైరీ చేయవలసినది చెబుతున్నారు. కంప్లెయింట్ చంపి ఉన్నాడా? లేదా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—ఈ పూట అతను ఉన్నాడో లేడో ఎట్లాగు చెప్పగలము?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి:—పోలీసు వారిని అడిగితే అతను ఎక్కడ ఉన్నది తెలియదని అన్నారు. ఏ సెక్షను కింద కేసు పెడుతున్నారు? ఇది కోర్టు ల్లో డెడ్ మర్డరు. కేసు రిజిస్టరు చేశారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—మెజిస్ట్రేయట్ రిపోర్టు, పోస్టు మార్టమ్ రిపోర్టు ఆధారము చేసుకుని క్షలాపా సెక్షను క్రింద కేసు పెడతాము.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి:—ఇండియన్ లో కేసు విషయంలో చూసినట్లుయితే వారికి అప్రెన్టీస్ అ గాలి. కానీ పోస్టు మార్టమ్ రిపోర్టు మెజిస్ట్రేయట్

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of

Ashoka Hotel, Hyderabad under Police custody.

రిపోర్టు విషయాలు గురించి మీకు తెలుసు, మాకు తెలుసు. అని ఏ విధంగా ఉంటా యో....

శ్రీ వనంత్ నాగేశ్వరరావు:—అందరిని అనుమానించుకుంటూ పోనీ మనం ఏమీ చేయలేము.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి:—యిదివరలో ఎంత మంది కాల్లు చేతులు 'విరకొట్టి స్వర్గానికి పంపలేదు,' అనుమానం ఉండి వట్టివారిని ఎంతో మందిని స్వర్గానికి పంపా మే జరిగింది ...

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—మెజిస్ట్రేయట్ ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు, పోస్టు మార్టమ్ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత తీయించుదాము అని అంటే ఎట్లాగండి. పోలీసు వారి నెగ్గెజెన్సు వలన అతను చనిపోయినాడు. కేసు పెట్టి విచారించ వలసిందే. అతనిని పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకుపోయి రోజు అంతా ఇంటరాగేషను చేస్తే అతను భరించగలడా? అతను ఆ బాధ భరించలేక ఫలానా చోట డబ్బు దాచాను అని చెప్పి ఉంటాడు. జిప్ బ్యాగ్ తెరవడం చూచానని కంప్లెయింట్ చెప్పానని చెప్పడం జరిగింది. నిజంగా తీసి ఉంటే ఆ దెబ్బలకు తట్టుకోలేక మొదట్లోనే చెప్పేసి ఉండేవాడు. యిన్ని దెబ్బలు తిని యింత బాధ పడే వాడు కాదు. ఇతనిలో దోషత్వము ఎంత ఉంది, అనేది చూసిన వాడే జేడు....

శ్రీ వనంత్ నాగేశ్వరరావు:—ఆ విషయాలన్నీ విచారణలో తేలుతాయి.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—ఇంటరాగేషను చేసే పద్ధతి మధ్య యుగము నాటి పద్ధతి. యాక్ట్ కర్రలో మోకాళ్ళ మీద బాసడము, కళ్ళలో కారము ముద్దులు పెట్టడము అనేది చాలా పురాతనమైన పద్ధతులు. ఈ పోలీసు వ్యవస్థలో మార్పులు ఆ విషయంలో రావాలి. ఆధునికమైన పద్ధతులు తీసుకుని రావాలి. మీరు పోలీసు వాని ఆ విధంగా చేయమని ఆదేశించలేరా? జడిషియరీ ఎంక్వయిరీ, మెజిస్ట్రేయట్ ఎంక్వయిరీలని చెప్పడం, ఆ తరువాత డిస్మిస్ లు సస్పెన్షన్లు జరుగుతున్నాయి. యీలోగా ఎన్నో లాకప్ మరణాలు జరుగు తున్నాయి. ఈ విధంగా లాకప్ మరణాలు సంభవించడం ప్రభుత్వానికి మచ్చ. ఆ విధంగా జరగకూడదని ప్రతి సారి ప్రతి సందర్భంలో చెబుతూనే ఉన్నాము. కర్ర చేతిలో పట్టుకుంటే, కాకీ డ్రస్ వేసుకుంటే వాడిని చంపడానికి అర్హత ఉన్నదా? వాడికి చంపడానికి లై సెన్సు ఉన్నట్లు లెక్కా. ఈ పద్ధతిని ఆపు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. వాడి చావు జరుగుతుంది. తరువాత వాడి చావు గురించి తర్కము జరుగుతుంది. అది కాదు కావలసింది. వాడు చావకుండా చూడాలి. మధ్య యుగము నాటి పద్ధతులు మారాలి. నాకు తెలుసు పోలీసు వారు ఏ విధంగా ప్రవర్తిస్తారో. నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. ఒక సారి ఒకడిని పట్టుకుని పోలీసు స్టేషనులో మూడు రోజులు పట్టుకుని చావబాదితే వాడు ఫలానా చింత చెట్టు మీద దాచాను, రండి

చూపించుతాను అని పోలీసు వారిని అక్కడకు తీసుకుని వెళ్లి వాడు అక్కడున్నటువంటి చింత చెట్టు చివరి దాకా ఎక్కి కూర్చుని నన్ను కొడితే యిక్కడ నుంచి దూకి చస్తాను అని అన్నాడు. యిది నేను ప్రత్యక్షంగా చూసినది చెబుతున్నాను. వాడిని పెట్టిన హింసలు నేను ప్రత్యక్షంగా చూసాను. పోలీసు వారికి డబ్బులు యిస్తే దొంగ కాకుండా పోతాడా? వారిని అనవసరంగా హింసించి బాధించి ఆ తరువాత అతని మరణానికి కారకుడైన పోలీసు ఆఫీసు జీతములో నగము జీతము మరణించిన వ్యక్తి భార్యకు యిప్పిస్తే అప్పుడు ఆ పోలీసాఫీసరు జాగ్రత్తగా బాధ్యతగా వ్యవహరిస్తాడు. అందుకనే చట్టములో మార్పులు తీసుకుని రావాలని కోరుతున్నాను. ఎన్నో మెజిస్ట్రేయిల్ ఎంక్వైరీలు చూశాము. ఆర్.డి.ఓ. అను ఇన్స్పెక్టరును చేయడం మేము చూశాము. దానివలన ఏమీ కాదు. జడిపియిల్ ఎంక్వైరీ చేయించండి. అతని కుటుంబానికి ఏదైనా సహాయం చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పోలీసువారి ఇన్వెస్టిగేషను పద్ధతులు మార్చమని సభ్యులు కోరుతున్నారు. ఆర్కాయిన్ గా ఉందిగాని నైంటిఫిక్ గా ఆ పద్ధతి లేదు. ఎన్నో లాకప్ డెస్ జరుగుతున్నాయి. ఇంటరాగేషను చేసే పద్ధతులలో మార్పులు రావాలి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ధర్మ దీగ్రి పద్ధతులు ఉపయోగించకపోతే మీరే ఉపయోగించలేదు అంటారు. ఉపయోగించితే వారందరిని మానవ భక్షకులు అంటారు. అందరిని ఆ విధంగా అనుకుంటే ఎట్లాగు? దివార్డుమెంటులో బాధ్యత గలవారు ఉంటారు. ఆ విషయాన్ని మనం విస్మరిస్తే ఎట్లాగు? ఎక్సెస్ జరిగి ఉంటే తప్పకుండా చూసే బాధ్యత మారే. . . .

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇన్వెస్టిగేషను పద్ధతులు మారాలి అని సభ్యులు అంటున్నారు. మనం 2000 సంవత్సరంలోకి వస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఎలక్ట్రానిక్స్ వచ్చినవి, వాటితో నిజము చెప్పించవచ్చు. ఎంతో ఆధునిక మెషినరీ వచ్చింది. తెనుకటి రాతి యుగము నాటి, మధ్య యుగము నాటి పద్ధతులు ఉపయోగించితే ఎట్లాగు? ఆ పద్ధతులు మారండి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—మంత్రులు యిందాక మాట్లాడుతూ ఎక్కువగా ఎక్సెస్ మాట వాస్తవమే, ఆ రకంగా జరిగి ఉంటుందని చెప్పినారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—నేను ఎక్కడా అట్లాగు చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకరు :—ఆయన ఆ విధంగా చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—రికార్డులో ఉంది చూడండి. ఎక్సెస్ జరిగినట్లు మంత్రులు అంగీ రిస్తున్నారు.

re: Death of Sri G. Chandrudu, worker of
Ashoka Hotel, Hyderabad under Police
custody.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—అట్లా ఏదైనా ఎక్సెస్ జరిగి ఉంటే సస్పెండు చేశామని, మెజిస్ట్రేయిల్ ఎంక్వైరీ, జడిషియల్ ఎంక్వైరీ చేయించామని, ఎక్కడైనా అట్లాగ ఎక్సెస్ జరిగి ఉంటే వదలివెట్టిన కేసులు ఎక్కడా లేవని చెప్పాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—మైకు రికార్డింగు సెక్షను తప్పు చెప్పదు కదా.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఈ కేసులో అట్లాంటిది జరిగినట్లు చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—ఎక్సెస్ కాకపోతే కొద్దిపాటి. . . .

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—మీరు అనుకుంటే నేను ఏమి చెబుతాను....

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—వారు చెప్పించే నేను అడుగుతున్నాను. 10 వారు చెప్పినదానికి సమాధానము సరిగ్గా రాలేదు. పోలీసు వ్యవస్థలో ఇప్పుడున్న పద్ధతులను మార్చి, ఇంకా ఎక్కువగా కొత్త పద్ధతులలో మార్పులు తేవడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఇంటరాగేషన్ పద్ధతిలో ఎట్లా మార్పులు తేవాలో గౌరవ సభ్యులే చెబితే—అసలు ఇప్పుడు ఏమి తప్పిందో గౌరవ సభ్యులు సెలవిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—మంత్రిగారు అడిగింది ఎట్లా వుందంటే—వరిపాలన ఎట్లాచేయాలో మీరే చెప్పండిని అంటే—

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఇంటరాగేషన్ స్టేషన్ చాన్స్ అఫీసరులో చేయించడం లేదు. సర్కారాఘవరెడ్డిగారు ఎప్పుడో పాతకాలపు తీరులో జరుగుతున్నట్లు భావిస్తే ఎట్లా?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—నేను అడిగింది సింపుల్. ఇప్పుడున్న ఇంటరాగేషన్ పద్ధతులను ఎవరు చేస్తున్నారని నేను అడగడంలేదు. ఇంటరాగేషన్ పద్ధతి సాఫెటీ కేసుల్లో పద్ధతిలో జరిగేటట్లు ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ సిపావ్. రాజేశ్వరరావు :—తప్పుకుండా ఆలోచిస్తామని అన్నారు సంతోషము. పోలీసు వ్యవస్థలో ఇప్పటివరకు కొనసాగుతున్న పద్ధతులు ఎప్పటినుండో మహాత్మాగాంధీగారి కాలము నుండి జరుగుచున్నది. 50 సంవత్సరాల క్రిందట పోలీసు కస్టడిలో జరుగుచున్న హింసాయుతమైన పద్ధతులలో మార్పు ఏమీ లేదు అనేది ఒక సిద్ధాంతపరంగా పర్యవేక్షించాలి. ఈ వాగ్వికప్రపంచములో పాత పద్ధతులను విడనాడి, కొత్త పద్ధతులను పోలీసు వ్యవస్థలో

తీసుకొని రావలసి వుంది. ప్రభుత్వము ఇంటర్ ఫియర్ ఆయి, క్రమశిక్షణ అవలంబింపజేసి భయభ్రాంతి పద్ధతులలో ఖచ్చితంగా మార్పులు తేవాలి. లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగము చేసి, పోలీసు కష్టడిలో వుంటే, 10 వేల రూపాయలు ఇస్తే, బ్రహ్మాండంగా విజయవంతంగా బయట బజారులో తిరుగుతున్న వ్యక్తులు మనము చూస్తున్నాము. ఇప్పుడొక హోటల్ వర్కరువైన కేసుపైటి దానిపై పోలీసు అనుసరించే ధర్మ డిగ్రీ మెథడ్స్ ఎంక్వయిరిని అరికట్టి తీరాలి. నాగరిక పద్ధతులలో ఉన్న తాధికారుల స్థాయిలో ఎంక్వయిరిలు జరిగిన రిపోర్టులు చాలా వున్నాయి. ఇప్పుడయినా వాటిని సుచరించి, కొత్త మార్పులు తేవడానికి ఒక ప్రయోగరూపములో పెట్టడానికి హోం మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు జాగ్రత్త తాయతమైన ప్రయత్నము చేసి, ఇకనుండయినా లాకప్ చెత్స్ రిపిట్ కాకుండా, ఒక ప్రయత్నము చేయటానికి రాజీయ-పరమైన నిర్ణయం తీసుకో దానికి ముందుకు వస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— చనిపోయిన వర్కర్ కుటుంబానికి ఏమి సహాయం ప్రభుత్వం ప్రకటించ లేదు. ఏ నేరం లేకున్నా నేరం మోపారు. అతని భార్య ప్రసవించే పరిస్థితిలో వుంది. ఆమెకు ఏమి సహాయం లేకపోతే బజారులో పడే పరిస్థితి వుంది. దిక్కులేని వారి కుటుంబానికి సహాయాన్ని ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రకటించాలి. అటువంటి దిక్కులేని వారికి సహాయం చేస్తే సమాజంలో ప్రభుత్వమునకు పేరుంటుంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ఆర్. డి. ఒ.లో మేజెస్ట్రేరియల్ ఎంక్వయిరి చేయిస్తే ఏమి జరుగుతుందో అందరికీ తెలుసు. అందువల్ల జుడీషియల్ ఎంక్వయిరికి ప్రభుత్వము ఒప్పుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. చనిపోయిన ఆ వర్కర్ కుటుంబానికి 20 వేల రూపాయలు ఎక్స్ గ్రేషియా హోం మంత్రిగారు, ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, ఈ కేసు విషయంలో వివరాలు ఎంక్వయిరిలో వున్నాయి. ఎవరు డోషియో, ఎవరు నిర్దోషియో నిర్ధారించడం జరుగుతుంది. వారిది పేద కుటుంబము. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వము పేదల ఉద్ధరణకై, వారి సేవలకే అధికారాన్ని చేపట్టడం సర్వత్రా తెలిసినదే. వారి భార్య, బిడ్డలకు 10 వేల రూపాయలు ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వ పరంగా సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధంగా వుంది. (సభ్యులందరూ బిల్లులు చరిచిరి).

శ్రీ సి.పాచ్. రాజేశ్వరరావు :— ముఖ్యమంత్రిగారు 10 వేల రూపాయలు సహాయాన్ని ప్రకటించి, మంచి పని చేశారు. వారిని అభినందిస్తున్నాను. కాని 10 కోట్లకు విలువైన ఒక పని చేయండి. పోలీసు ఎంక్వయిరి విధానములో ఒక కొత్తదానిని తీసుకొని వచ్చుటకు ప్రభుత్వము ఏమి ఆలోచిస్తుందో తెలుప వలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఎంక్వయిరి విధానముపైన ప్రభుత్వము అన్ని జిల్లా పోలీసు చూపించుకుంటుంటున్న ఆర్డర్లు ఇయ్యాలి చేసింది. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, లా ఎండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు, పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఏ వర్గంలో ఎంక్వయిరి చేయాలి? అట్లుగా ప్రభుత్వము ఎస్. పి.లకు ఖచ్చితమైన ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది ఈ విధంగా జరుగకుండా చూడటానికి ప్రభుత్వము తగు శిక్షణ వహిస్తుంది.

శ్రీ ఎం. కుంభార్ :— యిచ్చిన ఆదేశాలు ఏమిటో వాటిని సభ్యులకు అందజేస్తారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఇప్పుడు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— ఈ విధంగా ఎందుకు జరుగుతున్నది ? దీన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వము గట్టిగా ఆలోచన చేయవలసి వుంది. రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లుగా తెన్నికల్ గా ఒక విధమైన ఆలోచన, మానసికంగా రెండవ ఆలోచన ఇందులో వున్నాయి. పోలీసు ఆఫీసరు ధోరణి, పోకడ ఎట్లా కనబడుతున్నది అంటే దిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు. గౌరవ కానన సభ్యులు బంజారా హిల్స్ పోలీసు స్టేషన్ కు పోతే.....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిరంతా (తెల్లరి బెంచెస్ నుద్దేశించి) ఐదు ఏండ్లు వుండేవారు. రేపు మీకూ ఇది అవ్వాలి అవుతుంది. ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి వుంటే, పోలీసు ఆఫీసర్ల ధోరణి మారకుండా వుంటే, ఈ ఇయ్యాలి (హోటల్ వర్క్ డెట్ ఇయ్యాలి) జుడిషియల్ ఎంక్వయిరి వేయడంని కోరుతున్నాము. జుడిషియల్ ఎంక్వయిరికి ప్రభుత్వము టెన్షన్ ఉండం లేదు కాబట్టి, మా పార్టీ సభ్యులు వాకాట్ చేస్తున్నారు. (కాంగ్రెసు (ఐ) పార్టీ సభ్యులందరూ వాకాట్ చేశారు)

re: Closure of canals in Krishna Western Delta.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :— అధ్యక్షా, కృష్ణా, వెస్ట్రన్ డెల్టా 10-50 a.m. విజయవాడ ప్రకాశం బారేజి క్రింద సుమారు ఆరు లక్షల ఎకరాలు సాగు అవుతూ ఉంది. వరి సాగు పోను మిగతా కమర్షియల్ క్రాప్స్ పసుపు, అంటి చెరకు మొత్తం 25 వేల ఎకరాలలో ఉంది. ఈ క్రాపుల వార్మల్ గా జూన్ నెలలో వేస్తు ఉంటారు అవి మార్చి చివర వరకు హార్వెస్టుకి రావు. అప్పటి, వరకు ఆ పంటలకు నీరు అవసరం ఉంటుంది. పూర్వం నుంచి ఇక్కడ కాలువలు అన్ని కూడా మార్చి చివర వరకు నీరు వడలడం అనేది అనాదిగా వస్తూ ఉన్నది. విజయవాడ బారేజి క్రింద అనాదిగా మార్చి చివర వరకు నీరు వస్తూనే ఉండేది. ఈ బారేజిలో వున్నట్లుగా నీరు ఉన్నది. కాని దురదృష్టవశాత్తు ఈ కాలువలను అన్ యూజువల్ గా రెండు మాసములు ముందుగా ఈ పంపకసం జరవరి 31 వాటికే కోట చేయడం జరిగింది ఈ ఏడాది కూడా అక్కడ నీరు ఉన్నది.

విజయవాడ బ్యారేజి వద్ద సమృద్ధిగా నీరు ఉండగా అక్కడ పంటలు ఎంపిపోతూ ఉండగా ఈ కాలువలు ఎందుకు కోత చేశారు అని అంటే ద్రయినేజి వర్షాన్ని చేస్తున్నాము ద్రయినేజి వర్షాన్ని సక్రమంగా జరగడానికి వీలుగా కాలువలు కోత చేశాము అన్నారు. మరి అటువంటి అవసరం వచ్చినప్పుడు ఈ విషయాన్ని పైర్లు చేసే ముందే రైతులకు తెలియజేయాలి. అంటే డిసెంబరులో తెలియజేశాము అన్నారు. కాని దాని వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? ఈ పంటలు జూన్, జూలైలో చేస్తే ఆ పైర్లు పెరిగిన తరువాత తెలియజేస్తే ఆ చేసిన పైర్లు తీసివేయడానికి వీలులేదు తొందరగా పంట తీసుకోడానికి పండించుకోడానికి వీలులేదు. ఇట్లా రైతులకు పది కోట్ల రూపాయల వరకు వృధాగా నష్టపోవలసిన పరిస్థితి కల్పించారు. పోనీ చేస్తే చేశారు అంటే ఆ డ్రయినేజి పనులు అయినా చురుకుగా మొదలు పెట్టారా అంటే ఈ రోజు వరకు ద్రయినేజి పనులు మొదలు పెట్టలేదు. ఈ రైతు మాసాల నుంచి నీరు వృధాగా బారేజి మీద

Mr. Deputy Speaker in the Chair

నుంచి పొర్లి సముద్రములోనికి పోతున్నాయి. పది కోట్ల విలువ చేసే పంట నష్టమువుతున్నది. కలెక్టరుగారికి చెబితే వారు నీరు ఇవ్వమని ఇన్ స్పెక్టర్స్ ఇస్తే దానికి ఇంజనీర్లు ఒప్పుకోలేదు. అవకాశం ఇవ్వలేదు. ఇప్పటికైనా ఎండి పోయిన పంటలు ఎండి పోయినా పనులు పంటకు అయినా ఒక వెట్టింగు తప్పని సరిగా అవసరం కాబట్టి ఇవ్వడం మంచిది. నారు మళ్లకు కూడా నీరు కావాలి. ఇంకా వేసవి కాలంలో చెరువులకు నీరు పెట్టుకోవాలి. విజయవాడ బారేజిలో సమృద్ధిగా నీరు ఉన్నా ప్రభుత్వం యొక్క స్వయంశ్చరణాధారం వల్ల నిర్లక్ష్యం వల్ల పంటకు నష్టము కలుగుతున్నది. నేను ఇంజనీర్లకు రిప్రెజెంటు చేశాను. కలెక్టరుకూడా చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వం ముందుకు రాకపోవడం దురదృష్టకరం. ఇంజనీర్లకు రైతులమీద ఇంటర్వెన్షన్ అంటే ఈ కాలువలకు నీళ్లు చివరివరకు లెక్కరలేదు. కమర్షియల్ క్రాఫ్టు కొరకు సంగం జాగరమూడి వరకు నీళ్లు వదిలితే చాలు. అలాగే వెలటూరు వరకు నీరు వదిలితే ఈ పంటలకు వస్తుంది. ఈ కమర్షియల్ క్రాఫ్టు లేని ఏరియా ఉంది. అక్కడ ద్రయినేజి వర్షాన్ని మొదలు పెట్టవచ్చు. ఈ విషయం ఇంజనీర్లు కొంచెం డృష్టిలో పెట్టుకుని ఉంటే ఈ నష్టము వచ్చేది కాదు. ఇప్పటికైనా ఒక వెట్టింగుకి అయినా నీరు ఇస్తే ఆ పంట చేతికి వస్తుంది. ఇంజనీర్లు వారి బాధ్యతను గుర్తించి ఆ కొద్ది పాటి అవకాశాన్ని అయినా కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఒక సంవత్సరం ద్రయినేజి కట్టడం ఇంకో సంవత్సరం ఇరిగేషన్ పనుల కొరకు కట్టడం కాకుండా ఇరిగేషన్ పనులు కూడా ద్రయినేజి పనులతోపాటు పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక వారము రోజులు నీరు వదిలితే కొంత నష్టము జగ్గి పనులు పంటకు ఉయోగ పడుతుందని ఆ విధంగా ఆరేకాలు ఇవ్వాలని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తూ ఉన్నాను.

పెద్దతరహా, మధ్యతరహా సాగు నీటి కాలువల మంత్రి (శ్రీ) కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— అధ్యక్షా, కృష్ణా వెస్టర్న్ డెల్టా రైతల పంటకు గాను.

ఆ పొంతాన్ని ఏ సంవత్సరము కూడా స్థిరీకరించలేదు. అదే విధంగా ఈ సంవత్సరం కూడా ఈ ప్రాంత లో రెండవ పంట నీరు ఎక్కడానికి సవర్ను మెంటువారు ఏ కమిటీ మెంటు కూడా చేయలేదు. ఈ ప్రాంత లో ద్రయినేజి నులు చేపట్టడానికి డ్రియినేజి బోర్డు చైర్మన్ కాచర నిఖ్యలకో ప్రజా ప్రతి నిధులతో మీడింగులు పెట్టుకుని జిల్లా ప్లానింగు బోర్డులో చర్చించి రెండవ పంటకు నీరు ఇవ్వడానికి అవకాశం కల్పించకుండా డ్రియినేజి వర్కును చేయాలని డ్రియినేజి బోర్డు నిర్ణయం తీసుకుని 31-1-27 లో ఈ కాలువలను మూసి పేయడానికి నిర్ణయం తీసుకుంది. ఈ మేరకు గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు కూడా ప్రకటన జారీ చేశారు. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం వసువు పంటకి వారము రోజులు తడి ఇస్తే దానిని పెరుకు కోవడాని! వీలు అవుతుందని శాసన సభ్యులు చెప్పారు. అదృష్టా, మీకు తెలుసు, ఈ బ్రాంచి కెనాల్ కి నీరు వదలాలి అంటే అవి పైలెమెంటులో ఉన్నాయి. నవపు పంట పేసుకున్న పొలాలు పాచెన్ పాచెన్ గా కొన్ని చోట్లలో ఉన్నాయి. కంప్లీటుగా లెవెల్ మెంపెన్ చేసి ఈ బ్రాంచి కెనాల్ వదిలితే వచ్చు వీటికి నీరు అందొచ్చలేదు. ఈ విధంగా బ్యాంకు కెనాల్ నీరును పూర్తిగా వదిలితే సీకేజ్ వల్ల కొన్ని యిబ్బందులు కలిగి భట్టిప్రోలు, రేపల్లె మేజర్ ద్రయినేజ్ వసులకు యిబ్బంది లిగే అవకాశం ఉంది కాబట్టి బ్యాంకు కెనాల్ ద్వారా నీరు యిచ్చే అవకాశం ఏ మాత్రం లేదని తెలియజేస్తున్నాను. పోతే షుగర్ కేన్ క్రాప్ క్రి ద రైతులు యిదివరకే శ్రద్ధపీసుకొని వెల్స్ ద్వారా నాటిని కాపాడుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇక నవపు పంట విషయంలో కూడా రైతులు 50 కాశం పంటలను తీసుకున్నారు. ఇకపోతే 50 కాశం రైతులకు మాత్రం యీ వసువు పంట క్రింద యిబ్బంది వడే అవకాశం ఉంది. కాని వారి పొలాలలో ఉన్న వెల్స్ ద్వారా ఆ వసువు పంటను కాపాడ కొనే శక్తి రైతులకు ఉంది. అందువల్ల సెకండు క్రాప్ కు కెనాల్ ద్వారా నీరు వదిలే అవకాశం లేదని మువిన్నేస్తున్నాను.

1- 00a.m.

శ్రీ ప. ధర్మారావు :— ఇప్పుడు మంత్రిగారు సెకండు క్రాప్ కు నీరు అందించడం విషయంలో బాధ్యత లేదంటున్నారు. ఇది సెకండు కాంప్ కాదు. ఈ క్రాప్ ను జూన్ లో వేస్తారు. పంట మార్చి నెలలో వస్తుంది. ముందుగా నీరు వదలమని చెప్పకుండా నీరు అపితే రైతులకు కష్టం. జాన్యువరి నెలలో నీరు వదలమని చెబితే ఎట్లాగు; జూన్ నెలకు ముందే నీరు వదలమని చెబితే రైతులు తమ పంటలకు ఆల్టర్ నేటివ్ ఎరేంజ్ మెంటు చేసుకుంటారు. అందువల్ల రైతులు యీ విధానాన్ని ప్రొటెక్టు చేస్తున్నారు. రైతుల పొలాలలో వెల్స్ ఉంటాయని మంత్రిగారు అంటున్నారు. కానీ పొలాలలో వెల్స్ ఉంటే యీ వాటర్ సెస్సులు ఎందుకు కడతారు? ఈ కెనాల్ క్రింద 20, 25 వేల రూపాయలు ఎక రము ఖరీదుచేసే పొలాలు ఉన్నాయి. అవన్నీ ఇరిగేషన్ కెనాల్ మీద ఆధారపడి ఉన్నాయి. కాని మినిష్టరుగారు డ్రియినేజ్ వసల కోసం కాని వలలో నీరు వదలమంటున్నారు. అక్కడ ద్రయినేజ్ వసులకు టెండర్స్ కూడా పిలవవలసి వుంది అందువల్ల మంత్రిగారు బాధ్యత తెలియకుండా మాట్లాడుతున్నారని

చెబుతున్నాను. రెండు మాసాలు అయి కాలవలు కట్టినప్పుడు యీ రెండు మాసాలు ద్రయినేటి పనులకు తెండర్లు పిలవకుండా పనిచేస్తున్నారు. తెండర్లు పిలిచిన తరువాత కూడా డిలే చేస్తారు. అందువల్ల మంత్రిగారు యీ పంటలకు నీరు యివ్వమని చెప్పడం ఇర్రేస్ పాన్సిబుల్ రిప్లయి తప్ప మరొకటికాదు. ఇప్పటికే రైతులు 5 కోట్ల రూపాయల వరకూ పంటలు నష్టపోయారు. మిగతా 5 కోట్ల రూపాయల పంటలూ కూడా నష్టపోకుండా చూడాలి. కాబట్టి మంత్రిగారు ఇంటరెస్టు తీసుకొని ఒకవారం రోజులకయినా కెనాల్స్ లో నీరు వదలాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే 10 కోట్ల రూపాయలు విలువచేసే పసుపు పంటలు పాడయిపోతాయని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—ఇప్పుడు పశువు పంటను రైతులు వేసుకొన్నది 1900 ఎకరాలు. అందులో 50 శాతం పంటను రైతులు అప్పుడే తీసుకున్నారు. ఇంకో 50 శాతం పంట గురించి సభ్యులు నీరు వదలమని అడుగుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం కూడా 31-1వ తేదీన నీరును కాలువలలో వదలడం బండ్ చేస్తున్నాము. అట్లాగే యీ సంవత్సరం కూడా నీరు యివ్వలేదు. ప్రతి సంవత్సరం రైతులు పంటలు వేసుకుంటున్నారని సభ్యులు అంటున్నారు. ఈ సంవత్సరము ద్రయినేజ్ వర్క్స్ కోసము ద్రయినేజ్ బోర్డు చైర్ మెన్ తో సంప్రదించి చేసినాము. కలెక్టరు దానిమీద నోటిఫికేషన్ యిస్యూ చేసారు. ప్రభుత్వము జాన్యవరి తరువాత కూడా నీరు యిస్తామని రైతులకు కమిటీ మెంటు యివ్వలేదు తరువాత మేజర్ ద్రయిన్ వర్క్స్ కు తెండర్లు పిలిచారు. వర్క్స్ టేకప్ చేస్తారు. అందువల్ల దాదాపు నెలరోజుల తరువాత కాని వాటర్ యివ్వడానికి సాధ్యం కాదు.

శ్రీ పి. ధర్మారావు :—ఇప్పుడు పంటలు రైతులు జూనులో వేసుకున్నారు కాని కాలువలలో నీరు వదలమని డి సెంబరులో ప్రభుత్వం తెలియజేసింది. 31-1 తరువాత నీరు వదలడం లేదని నోటిఫికేషన్ చేసారు. నాకు కూడా ఆ పరియాలో భూమి ఉంది. మంత్రిగారు ఏ సంవత్సరమూ రెండవ పంటకు నీరు వదలడం లేదన్నారు. కాని అది వాస్తవం కాదు. అది మంత్రిగారు వెరిఫై చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ప్రతి సంవత్సరం కూడా నీరు యివ్వడము జరుగుతోంది. ఆ నీటి కోసం రెట్టింపు వాటర్ రేటును కూడా ప్రభుత్వం వసూలు చేస్తున్నది. టెక్నికల్ గా తీసుకొని ప్రీస్టేజీ కోసము చూడకుండా ప్రభుత్వం కాలువలలో నీరు వదలాలని కోరుతున్నాను. పసుపు పంట 50 శాతం రైతులు తీసుకున్నారని మంత్రిగారు అంటున్నారు. కాని రైతులు పసుపు ఆకును మాత్రం వై థాగంలో ఉన్నది కోసుకున్నారు కాని భూమి లోపల ఉన్న పసుపు తీసుకోలేదు. అందుకోసం నీరు కనీసం 4 రోజులయినా వదలాలి. ఆ విధంగా బట్టిప్రోలు ఎగువ ప్రాంతంలో నీరు అందివ్వాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఎంత పంట నష్టపోతున్నది, ఏ భూములకు నీరు వదలాలి అనే వివరాలు తెప్పించుకొని మంత్రిగారు తిరిగి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:— ఇక యీ విషయంలో నేను చెప్పేది లేదు. దాదాపు కాలవలు కట్టేసి రెండు నెలలు అయిన తరువాత మరల నీరు వదలడానికి లేదు. కానీ వర్షులకు కూడా అన్ని విషయాలు తెలుసు. నీరు వదలవలసిందిగా వారు వాదన కోసం అడుగుతున్నారు. నీరు వదలితే డ్రయనేజీ పనులు చెప్పు తినే పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి ప్రభుత్వం అనేక విధాల ఆలోచన చేసి యీ నిర్ణయానికి వచ్చిందని యిప్పుడు నీరు యివ్వడం సాధ్యము కాదని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— సమావేశము తిరిగి 11-30 గంటల వరకూ వాయిదా వేయబడెనది.

(The House then adjourned at 11-09 a.m. to meet again at 11-30 a.m.)

The House re-assembled at 11-30 a.m.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair).

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— కాల్ ఎటెన్షన్ మాటర్స్ రెండూ చేపట్టి పోస్టుపోస్ట్ చేస్తున్నాను.

11.30 a.m.

(శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:— పోస్టుపోస్ట్ చేయమని వారు అడిగారా లేక మీరే చేస్తున్నారా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— నేనే చేస్తున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

re:—Notifications issued under A.P. Mandala Praja Parishads, Zilla Praja Parishads and Zilla Abhivrudhi Sameeksha Mandals Act, 1986.

Sri H.B. Narse Goud:—Sir, with your permission, on behalf of the Minister for Panchayati Raj, I beg to lay on the Table copies of the following :

Notifications as required under sub-section (2) of section 92 of the Andhra Pradesh Mandala Praja Parishads, Zilla Praja Parishads and Zilla Abhivrudhi Sameeksha Mandals Act, 1986.

Sl. No.	G.O. No. and Date	Date of publication in the Gazette.
(1)	(2)	(3)
1.	G.O.Ms. No. 625, PR&RD dated 30-12-1986.	5-22-987
2.	G.O.Ms. No. 626, PR&RD dated 30-12-1986	5-2-1987.

(1)	(2)	(3)
3.	G.O.Ms. No. 3, PR&RD dated 3-1-1987.	5-2-1987
4.	G.O.Ms. No. 76, PR&RD dated 9-2-1987.	13-2-1987.
5.	G.O.Ms. No. 92, PR&RD dated 13-2-1987.	16-2-1987.
6.	G.O.Ms. No. 101, PR&RD dated 14-2-1987.	14-2-1987.
7.	G.O.Ms. No. 124, PR&RD, dated 20-2-1987.	23-2-1987.
8.	G.O.Ms. No. 154, PR&RD, dated 27-2-1987.	28-2-1987.
9.	G.O.Ms. No. 161, PR&RD, dated 5-3-1987.	6-3-1987.
10.	G.O.Ms. No. 164, PR&RD, dated 7-3-1987.	9-3-1987.
11.	G.O.Ms. No. 166, PR&RD, dated 9-3-1987.	9-3-1987.

re ; Amendments issued to the A. P. Co-operative Societies Rules, 1964, under A.P. Co-op. Societies Act, 1964.

Sri B. Narse Goud :—Sir, on behalf of the Minister for Co-operation, I beg to lay on the Table copies of notifications containing amendments to the Andhra Pradesh Cooperative Societies Rules, 1964 issued in G.O.Ms. No. 319, F & A, dated 25-6-1986, G.O.Ms. No. 39 F&A, dated 27-1-1987, and G.O.Ms. No. 61, F&A, dated 6-2-1987 as required under sub section (2) of Section 130 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964.

Mr. Deputy Speaker :—The Papers laid on the Table.

Presentation of Final Batch of Supplementary Estimates for 1986-87.

Sri H.B. Narse Goud :—Sir, on behalf of the Finance Minister, I present the Final Batch of Supplementary Estimates for 1986-87.

Mr. Deputy Speaker :—The final batch of Supplementary Estimates for 1986-87 presented.

Budget for 1987-88 (Vote on Account)
(Discussion)

Mr. Deputy Speaker :— Sri M. Baga Reddy to initiate the discussion.

శ్రీ యం బాగారెడ్డి :— ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు లేరా ?

(ఈ సందర్భంలో ఆర్థిక శాఖా మంత్రి శ్రీ పి మహేంద్రనాథ్ గారు సభలో ప్రవేశించారు)

అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామూల్యములు ప్రవేశ పెట్టిన ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ కు సంబంధించిన విషయాలు చదివితే ఆర్థిక విషయాలకంటే బాషపైసనే ఎక్కువగా క్రద్ద చూపించినట్టు కనిపిస్తోంది. ఇక రెండవది ఏమిటంటే ఇది జగ్గ రి ఆఫ్ ఫ్యాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ మాదిరిగానే కనిపిస్తోంది. 292 కోట్ల రూపాయల లోటుతో ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ బడ్జెట్ ను సబ్జిట్ చేశారు. ఈ లోటును ఏ విధంగా భర్తీ చేయబోతున్నారన్న విషయం ఇందులో ఎక్కడా చూచన ప్రాయంగా నైనా కనిపించడం లేదు. ముఖ్యంగా రిసోర్సెస్ పెంచుకొనడానికి కొత్త పన్నులు వేయాలని ప్రభుత్వం ప్రపోజ్ చేస్తోందా అనేది కూడా చెప్పలేదు. మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి చూస్తే 182 కోట్ల రూపాయల మేరకు 1986-87 లో మనం తెచ్చుకొన్న డబ్బుపై వడ్డీ చెల్లించవలసిన పై ఈ సంవత్సరం అంటే 1987-88 లో పెంట్రీత్ గవర్నమెంట్ అప్పులుగానీ, ఇతర అప్పులుగానీ 818 కోట్ల రూపాయల మేరకు చెల్లించవలసిన అవసరం వుంటుంది. పబ్లిక్ డెబ్ట్ కానీ ఇతర డెబ్ట్ గానీ ఏ విధంగా చూసినా గత సంవత్సరం 938 కోట్ల రూపాయల మేరకు ఉంటే ఈ సంవత్సరం 908 కోట్ల 88 లక్షల రూపాయల వరకు పెరిగిన విషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్థిక శాఖా మూల్యము మహేంద్ర నాథ్ గారు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు చెందినవారు. వారు ప్రాదరాజాదు నగరంలో పుట్టిపెరిగిన వ్యక్తి కాదు, గ్రామం నుంచి వచ్చిన వ్యక్తి. ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోగానీ, ఇతర తెలంగాణా జిల్లాలోగానీ, రాయలసీమ జిల్లాలోగానీ అవ్వేల్లాండ్ ప్యాకాలలోగానీ గత మూడు సంవత్సరాలుగా పంటలు సజ్జ పోవడం, పశువులకు తాగే నీరు, మేత లేకపోవడం—ఈ రకంగా కరువు పరిస్థితులు ఉన్న విషయంగానీ, దీని నివారణకు ప్రభుత్వం తీసుకొనే చర్యల గురించిగానీ ఇందులో ఎక్కడా చెప్పకపోవడం చాలా విచారకరమని మనవిచేస్తున్నాను. మహేంద్రనాథ్ గారు ఈ విషయం గురించి ఇందులో తప్పకుండా చేర్చుకొంటారని ఆశించాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత డబ్బు ఇచ్చింది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చు పెట్టిందన్న విషయాలు చేర్చకపోలేదు. ఈనాడు గ్రామాల్లోని పరిస్థితి చూస్తే కేవలం తాగడానికి నీరు లేకపోవడమే కాకుండా పశువులకు పన్నులు కూడా లేవు ఫలితంగా మహబూబ్ నగర్ నుంచి, ఇతర జిల్లాల నుంచి ప్రాదరాజాదు, బొంబాయి వంటి నగరాలకు పశువులు వలసపోతున్నారు. గత మూడు సంవత్సరాలనుంచి కరువు ఉంది. ఈ పరిస్థితిని ఎట్లా ఎదుర్కొంటారో చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉండింది, కాని ప్రభుత్వం ఈ బాధ్యతను సెర వేర్పలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితి నివారణకు మనం రెండు రకాలైన చర్యలకు తీసుకోవలసి ఉంది, అవి మొసటిది లెంపరెరి మెజర్స్, రెండవది పర్మినెంట్ మెజర్స్. లెంపరెరి మెజర్స్ గానీ, పర్మినెంట్ మెజర్స్ గానీ ఏమి తీసుకొంటున్నారనేది ప్రభుత్వం చెప్పవలసిన అవసరం ఉండింది. ఈనాడు మన

రాష్ట్రం చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో ఉందిని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడైతే పబ్లికేషన్ ఇరిగేషన్ సోల్జర్స్ లేవో, అంటే ఏ ప్రాంతాలైతే పబ్లిక్ టాంక్స్, మైనర్ ఇరిగేషన్, మీడియం ఇరిగేషన్ టాంక్స్పై ఆధారపడి ఉన్నాయో అక్కడ నీరు లేదు. ఒక్క గండిపేట చెరువులోనే కాదు, రాష్ట్రంలోని ఏ చెరువులో కూడా నీరు లేదు, ఒక్క నీటి చుక్క కూడా కనిపించని పరిస్థితి ఉంది. ఈ పరిస్థితిని ఏ విధంగా ఎదుర్కొంటాం? మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు అయిన నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు వంటి ప్రాజెక్టుతోకూడా గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వరుసగా నీరు లేకపోవడం, ఒక్క సంవత్సరం కూడా నీరు ఓవర్ ఫ్లో కాకపోవడం చూస్తే ఈ పరిస్థితిని గురించి మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇది ఎందుకు జరుగుతున్నది అని ఆలోచించినప్పుడు గత జనవరి నెలలో కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రిగారు పెన్స్ కాన్ఫరెన్స్లో చెప్పిన విషయం గమనించవలసివూది. మా వాటాకు వచ్చే నీరును మేము పూర్తిగా వాడుకొంటామని వారు చెప్పారు. వారి వాటాకు వచ్చే నీటిని వాడుకొంటే ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ వారు వారి వాటాకు ఎంత నీరు వస్తుందో అంతే నీటిని వాడుకొంటున్నారా లేక అంతకంటే ఎక్కువ నీటిని వాడుకొంటున్నారా అన్న విషయం మనం ఎవరూ పరకు తెలుసుకోమో అంతవరకు మన ప్రాజెక్టులు—అది నాగార్జున ప్రాజెక్టు కానివ్వండి, సింగూరు ప్రాజెక్టు కానివ్వండి, లేదా మరే ప్రాజెక్టు అయినా నీటి లేక కేవలం హిస్టారికల్ మాన్యుమెంట్స్ గా తయారయ్యే అవకాశం ఉంది. ఆయన చెప్పిన మాటలు పేర్లలో కూడా వచ్చాయి. కృష్ణా రివర్ పైన ఇతర నదులపైన నారాయణపూర్ ప్రాజెక్టు గాని అలా కట్టే ప్రాజెక్టులను వాటి కెపాసిటీని పెంచేసి నీరును ఎక్కువగా ఆవడం జరుగుతుంది. అంతేకాకుండా, అప్పర్ కృష్ణాలో 160 టి.ఎం.సి.లకు బదులుగా కర్నాటక ప్రభుత్వం వారు 200 టి.ఎం.సి.ల నీరును వాడుకుంటున్నది. ఇదే కాకుండా వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి పెద్ద ఎత్తున లోన్ తీసుకుని చెపులైన్ వేస్తామని, ఇవి అన్ని కూడా ఎగ్జిక్యూట్ చేస్తామని పెన్స్ కాన్ఫరెన్స్లో చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్ర పరిస్థితి ఏమిటని మనవి చేస్తున్నాను. నేను పరస్పర లోగా పోయి చూసిన విషయాలను చెప్పుతున్నాను. ఇప్పుడు సింగూరు ప్రాజెక్టు గత కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి అండర్ కన్స్ట్రక్షన్లో ఉంది. దాని ఫలితం ఏమిటి? నేను పోయి చూస్తే, మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు చెరువు మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు కర్నాటకలో కడుతున్నారు. మంజీరా నది రెండు వైపులా కూడా ఎలక్ట్రిసిటీ లైను వేసి తక్కువైనటువంటి లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్, ప్రాహెబిషన్ లేకుండా పెట్టుకుంటున్నారు. అంతేకాకుండా, మన బార్డరుపైన బీదరుకు పాటర్ నల్లయి పేరుతో నీటిని వాడుకుంటున్నారు. సింగూరు ప్రాజెక్టు ఒక సమయం వస్తే అది ఒక హిస్టారికల్ మాన్యుమెంట్ గా తయారవుతుంది ఏమో. కర్నాటక వారు ఫుల్ యుటిలైజ్ చేసుకుంటున్నారు. మనకు నీరు రాకుండా పోయే పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు. ప్రభుత్వంతో మనవి చేసేది సమిటంటే, ఎక్కువ నీటిని మేజర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్లో తక్కులు చూపించి, ఎక్కువ టి.ఎం.సి.ల నీటిని

11-40 a.m.

వాడుకంటూ, టిఫ్టు ఇరిగేషన్ కు డైవర్లు చేస్తున్నారు. ఇన్నీ లెక్కపెట్టకపోతే మన గతి ఏమవుతుంది? అది గోదావరి గాని, కృష్ణా గాని ముఖ్యంగా కృష్ణాలో ఎక్కువ నీరు మైన వాడుకుంటున్నారు. మంజీరా కేవలం ఒక ఉప నది మాత్రమే. అది గోదావరిలో కలుస్తుంది. మంజీరాలో గాని, భీమాలో గాని, కృష్ణాలో గాని మైనర్ ఇరిగేషన్, మీడియం ఇరిగేషన్ లో అన్నిటిలో కూడా లెక్కలు తీసుకుంటే వారు ఎక్సెస్ వాటర్ వాడుకంటున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. మంజీరా మీర ఈరోజు పరిస్థితి ఏమిటి? గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా నిజామాబాదుకు సంబంధించిన గోదావరి పట్టణం ఈ విషయం బాగా తెలుసు. నిజాంసాగర్ లో చుక్క నీరు లేకుండా, లక్షలాది ఎకరాల భూమి సాగులోకి రావలసి ఉండగా మరి ఒక ఎకరం కూడా సాగుచేయలేకండా ఉంది. ఈరోజు మెదక్ జిల్లాలో ఘనాపూర్ అనకట్ట క్రింద కొన్ని వేల ఎకరాలు పంట ఎండిపోయిన పరిస్థితి ఉంది. సింగూర్ ప్యాజెట్టులో నీరు ఆవడంవల్ల ఆ పరిస్థితి ఏర్పడింది. పశ్చిమం ఏమి చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు, ఈ పరిస్థితి ఇలా ఉండగా, శ్రీరామసాగర్ ప్యాజెట్టులో పాపి సిల్టుచాఫ్ అయిపోతున్నది. ఒక ర్ సంవత్సరాలలో అక్కడ ప్యాజెట్టు అనేది కనిపించక డైవర్స్ స్క్రీము క్రింద సయారపు తుందని మనవి చేస్తున్నాను. వీటన్నిటికీ మనం చేయవలసిన పని ఏమిటంటే, పశ్చిమం, కేంద్రప్రభుత్వానికి రాకాము, మేము రిపరేషన్ చేకాము అంటే సరిపోదు. మన ముఖ్యమంత్రిగారికి, కర్నాటక ముఖ్యమంత్రి గారికి మంచి సంబంధాలున్నాయి. ఇద్దరూ మాట్లాడుకోవాలి. ఏదైనా నిర్ణయానికి వస్తారా? లేదా? ఒకసారి పేపర్ లో చూకాము. కేంద్రముంత్రి ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులను సమావేశం ఏర్పాటు చేసి వీలి సై మన ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశానికి పోలేదని తెలిసింది. మనం లోవర్ లెవెల్ లో ఉన్నాము. వారు అప్పల్ లెవెల్ లో ఉన్నారు కాబట్టి, వారు ఎక్సెస్ వాటర్ యూజ్ చేసుకుంటున్నారు. కొత్త ప్యాజెట్టులు కడతామని ఆశలు క్రియేట్ చేసి, అక్కడ నీరు ఇస్తాము, ఇక్కడ నీరు ఇస్తామని వాగ్దాన వర్షం కురిపించడం చాలా ఈజీ. కాని ప్యాక్టికల్ గా చూస్తే అది ఎంత ఇబ్బందికరమో ఆలోచించాలి. శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డిగారు ఎన్నోసార్లు ఇక్కడ చెప్పారు. అపొజిషన్ వారిలో కూడా : లిసి ఇటువంటి రిపరేషన్ యున్స్ ఏమైనా చేయాలని సూచించడం జరిగింది. పశ్చిమం చీమ కుట్టినట్లుగా కూడా లేదు. పర్సనల్ వ్యవహారం ఇది, డింట్లో మీరు ఎవరూ జోక్యం చేసుకోకూడదు అంటే, ఈ రాష్ట్ర చరిత్ర వాగినే వారు ఈ ప్యాజెట్టు అన్నీ హిస్టారికల్ మాన్యుమెంట్ గా ఇక్కడ వాడుకున్నారు అని ఈ జనరేషన్ యొక్క నిర్లక్ష్యం వల్ల భవిష్యత్తులో రాబోయే వారికి, భవిష్యత్తు చెడి పోయిందని వాగ్దాయడం జరుగుతుంది. ఈవిధంగా ఇరిగేషన్ పరిస్థితి ఉంది. బహుశః మనం ఇంకా భవిష్యత్తులో పంపు సిస్టమ్ లో ఉంటాము. మనకు కేటాయించిన జూరాల, సింగూరు ప్యాజెట్టు కూడా ఉంది. ఈరోజు రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్ జూరాలకు రు. 400 కోట్లు అయితే, రు. 20 కోట్లు దానికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఆ రు. 20 కోట్లు కూడా ఖర్చు చేస్తారా లేదా అని అనుమానంగా

ఉంది. ఈ ప్యాకెట్టును అన్ని ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? రు. 400 కోట్ల వా
రు. 20 కోట్లు కేటాయిస్తూపోతే ఇక 10, 20 సంవత్సరాలకు గాని ప్యాకెట్టు
పూర్తి కాదు. గతంలో ఎన్నో సార్లు స్టిమేట్ రివైజ్ అయింది. సింగారు
ప్యాకెట్టుకు రు. 10 కోట్లు కేటాయిస్తే అది కంపెనీ కేషన్ కు సహజమని మనవి
చేస్తున్నాను. ఉచితంగా ప్రాదరాబాదు పట్టణ నీటి విషయం వచ్చినప్పుడు గాని,
గ్రామాలలో నీటి విషయం వచ్చినప్పుడు కాని అధ్వాన్న శరిణితి ఉంది. ప్రభుత్వం
రియల్ టైమ్ కావడం లేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. 'బెగ్ బారో ఆర్ స్ట్రీట్' ఏమైనా
చేయండి? ప్రాదరాబాదు పట్టణానికి నీరు సప్లయ చేయకపోతే ప్రజలు కాదు కదా
దేవుడు కూడా ప్రభుత్వాన్ని ఉమించడని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రాదరాబాదు
పట్టణంలో ఒక రోజు తప్పించి ఒక రోజు నీరు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. మరి
ఇప్పుడు, నా ఇంటి సంగతే చెబుతున్నాను. 5 రోజులకు ఒకసారి కూడా నీరు
రావడం లేదు. వేరే ఇతర లొకాలిటీస్ లలో చూస్తే వారానికి ఒకసారి అయినా
నీరు రావడం లేదు. దీనికి ఏవిధంగా సప్లయ చేస్తారో చెప్పవలసిన బాధ్యత
ప్రభుత్వంపైన ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికి ట్యాంకు ఎక్కువ చేయాలి. దాని
కంటే, ముందు వర్గ్వ నెంటు సొల్యూషన్ ఆలోచించాలి. కలెక్టరులలో పని
లేనందువలన, కేరళు ఉన్నందున, ప్రాదరాబాదుకు వారు తరలివస్తున్నారు. అందు
వలన ఇక్కడ స్ట్రెస్స్ క్రియేట్ అవుతున్నాయి. అది కాకుండా, జనాభా పెరిగిపో
తున్నది. చెరిగిన జనాభాను అనుగుణంగా నీటివనరులు గాని, కనీసం త్రాగడానికి
నీరు ఇచ్చే వ్యవస్థ ఉండాలి. ప్రాదరాబాదు జనాభా 30 లక్షలు ఉన్నది అని కాదు.
వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో, 10 సంవత్సరాలలో 50 లక్షలు కావచ్చు. మనం 50
లక్షల నుండి కొరకు ప్లాన్ చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ విషయం ఎన్నో రోజులుగా
చెప్పడం జరుగుతున్నది. కాళీ కుండల ప్రొసెస్స్ ఎన్నోసార్లు తీయడం జరిగింది.
కాని రెండు సంవత్సరాల నుంచి కృష్ణా నుంచి తెస్తారా, గోదావరి నుంచి
తెస్తారా? దీనిపై శ్రీనివాసరావుగారి రిపోర్టు ఉంది. దాన్ని ఇంప్రూవ్ చేస్తున్నా
మని అడిగితే ఇదే అసెంబ్లీలో ఆ శ్రీనివాసరావుగారి రిపోర్టు శోధని
మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. శ్రీనివాసరావుగారి రిపోర్టును వేరు తెచ్చి
చూపించడం జరిగింది. శ్రీశైలం నుంచి తెస్తారా, గోదావరి నుంచి తెస్తారా
అంటే, మేము ఒక కమిటీని ఎప్పాయింట్ చేశామని చెప్పారు. సమస్య ఇంకా
కొనసాగాలి, అట్లాగే ఉండాలి, దాని సొల్యూషన్ మాకు తొందరపాటు
లేదంటున్నారు. కమిటీ ఎన్ని రోజుల తరువాత రిపోర్టు ఇస్తుంది ఏమో గాని ఈ
అసెంబ్లీలో అయినా ప్రభుత్వం చెప్పే పాస్టితో ఉంటూదా? వర్గ్వ నెంటు
సొల్యూషన్ ఏమిటో చెప్పాలి. గతంలో 30, 40 సంవత్సరాల క్రితం ఏ ఊరికి
అయినా ప్లేగ్ వచ్చినప్పుడు పట్టణం అంతా కాళీ చేసి పోయి క్యాంప్స్ లలో
ఉండేవారు. ఆ విధంగా ఇక్కడ ఉన్నవారు వేరే గ్రామాలకు పోవలసి
ఉంటున్నది మనవి చేస్తున్నాను. విజయవాడ నుంచి లేదా మద్రాసు నుంచి
వీరందరికీ నీరు తెప్పిస్తారా? నీటి సమస్య వచ్చినప్పుడు భూగర్భజలాలు వాడు
కోవాలనే సూచన కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు కేవలం 18-18 శాతం

మాత్రమే భూగర్భ జలాలను చాడకుంటున్నామని చెప్పడం జరిగింది. నేను పైవాన్ను మినిస్టరుగారికి ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. భూగర్భ జలాలు కూడా లిమిటెడ్ గా ఉన్నాయి. మహారాష్ట్ర్ గాని, గుజరాత్ గాని ఇంకా వేరే స్టేట్స్ చూస్తే వారు పర్మిట్టెషన్ ట్యాంకుస్ విషయంలో క్రెడ్ టిమక ని పర్మిట్టెషన్ ట్యాంకుస్ కట్టిస్తున్నారు.

సాయిల్ కన్ సర్వేషన్, ఎఫార్ స్ట్రెస్స్, పెర్మిట్టెషన్ ట్యాంక్స్ ముఖ్యమయినవి. వాటికి ఎంత కేటాయించారు? ఎంత ఖర్చు చేయబోతున్నారు? 11-50 a.m.
దెల్టా పరియాలలో పున్న వారికి నీరు దొరికినప్పటికీ, యిక్కడి శావులలో వాటిగు సంవత్సరాల క్రిందట 40, 50 అడుగుల లోతు వున్న బావి యిప్పుడు 100 నుండి 120 అడుగుల లోతు చాకా పోయింది. ఇరిగేషన్ వెల్స్ ఎండి పోయాయి. అంటువంటి పరిస్థితులలో మనం త్వరగా ప్రతి స్థలంలో ఇరిగేషన్ వెల్స్, బోర్ వెల్స్ వేసుకోవాలి, అవే ప్రస్తుతం ఇరిగేషన్ కు ప్రధాన ఆధారంగా వుంటున్నాయి. మహబూబ్ నగర్, మెదక్, రంగారెడ్డి, అదిలాబాద్, అనంతపూర్ మొదలగు జిల్లాలలో 15, 16 శాతం ప్లో యిరిగేషన్ వున్నచోట ప్రభుత్వం ప్రత్యేక స్కీమ్స్ ప్రివేట్ చేసి పెర్మిట్టెషన్ ట్యాంకుస్ను ఎక్కువ కట్టించాలి. ఎక్కువ పెర్మిట్టెషన్ ట్యాంకుస్ను కట్టించలేకపోతే బ్యాంకుస్ నుంచి లోన్స్ కాంక్లస్ చేసి ప్రతి స్థలంలోను, బోర్ వెల్స్, యిరిగేషన్ వెల్స్ స్కానింగ్ వలసి వుంటుంది కానీ వీటివల్ల వాటర్ టేబుల్ క్రిందికి పోతుంది. ఆల్ రెడ్డి చాలా క్రిందికి పోయింది. 200-300-400 అడుగుల లోతుకి, యిలా ఆయిల్ రిగ్స్ మాదిరిగా పాతాళంలోకి పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఆ పరిస్థితి ఏర్పడక ముందే పెర్మిట్టెషన్ ట్యాంకుస్ను కట్టించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ రాష్ట్రం వ్యవసాయోత్పత్తుల మీద ఆధారపడి వుంది. టొబాకో, కాటన్, షుగర్ కేస్, వరి పదార్థా కావచ్చు. మన రైతులు ఎంతో శ్రమపడి, డిపార్ట్ మెంటు ఆఫీసర్స్ కంటే కూడా ఎక్కువ వాళ్ళే తెలుసుకొని, షుగర్ కేస్ ఎక్కువ చేశారు. పండించుకోవడం నేర్చుకున్నారే కానీ, అమ్మడం, గ్రేడింగ్ చేయడం, మార్కెటింగ్ చేయడం ఎలా అనేది వారు నేర్చుకోలేదు. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం చేయవలసింది ఎంతో వుంది. గ్రేడింగ్, ప్రోసెసింగ్, మార్కెటింగ్, ఏదైనా కానివ్వండి. యివన్నీ లేనిదే ఏ అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రంలో కూడా పరియగు ధర ఉత్పత్తికి రాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక వైపు ప్రొడ్యూసర్ చెబ్బి తింటున్నాడు. రెండవవైపు కన్జ్యూమర్ చెబ్బి తింటున్నాడు. వీరిద్దరి మధ్య మిడిల్ మెన్ లాభపడుతున్నారు. మార్కెట్టు సిజన్ లో ఏ వస్తువు ధర అయినా విపరీతంగా పడిపోతున్నది. తదుపరి రైతుల చేతుల నుండి మిడిల్ మెన్ చేతులలోనికి వచ్చినప్పుడు ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. 4 సంవత్సరాల నుండి ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ హైదరాబాద్ పట్టణంలో కోల్డ్ స్టోరేజ్ లేకపోవడం విచారించదగిన విషయం. ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేయడం జరిగింది. కోల్డ్ స్టోరేజ్ లేకపోవడం వలన చుట్టుపట్ల గ్రామాలనుండి రైతులు తెచ్చిన కూరగాయలు, పండ్లు నిల్వ చేయడం సాధ్యం కావడం లేదు. అందువల్ల

రైతులకు సీజన్ లో ధర తగ్గిపోవడం జరుగుతోంది. కోల్డ్ స్టోరేజ్ ప్రైడరాబాద్ పట్టణంలో ఎంతో అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. తమ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి మరొక విషయం తెదలచుకొన్నాను. కేవలం రంగారెడ్డి జిల్లా నుండి మాత్రమే కాకుండా, కడప, విజయవాడ వంటి చోట్ల నుండి కూడా ప్రైడరాబాద్ కు కూరగాయలు, వండ్లు తీసుకురావడం జరుగుతుంది. ఇది మంచి కంజూమింగ్ సెంటర్. డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా పిటన్నింటికి 4 శాతం కమిషన్ ఛార్జ్ చేయాలనే ఒక ఆర్డర్ వేయడం జరిగింది. ఆ ఆర్డర్ యింతవరకూ అమలులో వుంది. కానీ, గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుండి 12 శాతం కమిషన్ ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. కమిషన్ ఏజెంట్స్ వెజిటబుల్స్ ప్రూట్స్, పొటాటో, జింజర్ మొదలగు వాటిపైన 12 శాతం కమిషన్ ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. ధాన్యం మీద మాత్రం ఛార్జ్ చేయడం లేదు. నేను ఒక సారి మార్కెటింగ్ కమిషనర్ కు ఫోన్ చేసి అడిగితే, రైతులకు అలా యివ్వవద్దని చెప్పండి అని అన్నారు. కానీ యిది రైతులు స్వచ్ఛందంగా యివ్వడం కాదు. వాళ్ళే డిడక్ట్ చేసుకొని రెండు, మూడు రోజుల తరువాత రైతులకు పే చేస్తే, రైతులు అందుకే సంకోచపడుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని నేను పార్టీ సోటీస్ క్వశ్చన్ ద్వారా అసెంబ్లీ లో తెవడం జరిగింది. మార్కెటింగ్ శాఖామంత్రి ఎమ్యూరెన్స్ యివ్వడం కూడా జరిగింది. గవర్నమెంట్ వారి పాల్పోలెస్ సెక్ నాకు అర్థం కావడం లేదు. మర్చుంట్స్ అసోసియేషన్ వారు చెప్పింది ఏమంటే 'మీరు ప్రెస్ చేయకండి. మేము ప్రభుత్వం దగ్గర మేనేజ్ చేసుకుంటాము. 12 శాతం ఛార్జ్ చేస్తాము' అని చెప్పడం జరిగింది. ఏ విధంగా మేనేజ్ చేస్తున్నారో నాకు తెలియదు. టీటీఎస్ వెనుక 12 శాతం కమిషన్ ఛార్జ్ చేస్తున్నట్లు వ్రాసి, బరిజనల్ బిల్లులో 4 శాతం వ్రాసి, ఈ విధంగా అన్యాయం చేస్తూవున్నారు. వేలాది మందికి ఈ విధంగా అన్యాయం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

పరిశ్రమల విషయం తీసుకుంటే, ఈ సంవత్సరం పరిశ్రమలలో 3,000 మందికి ఉపాధి కల్పించనున్నట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. చాలా సంకోచకరమైన విషయం. కానీ గత మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలుగా పరిశ్రమలలో ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన వారి విషయం కూడా పరిష్కరించి వుంటే బాగుండేది. ప్రైడరాబాద్ కన్స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ అని యిక్కడ ఒక కంపెనీ వుండేది. అది పరిభ్రష్ట రంగం కంపెనీ. దాన్ని రద్దు చేశారు. మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. ఏ కంపెనీని అయినా రద్దు చేయండి. అందులో ఉద్యోగం చేస్తున్న వేలాది మంది ఉద్యోగుల సంగతి ఏమిటి? ప్రావిడెంట్ ఫండ్, పెన్షన్ ఏదీ లేదు కదా. సర్కిల్స్ ఫ్యాక్టరీ గత మూడు సంవత్సరాలుగా మూతపడి, అందులో పని చేస్తున్న 4 వేల మంది వర్కర్స్ నిరుద్యోగులుగా వున్నారు. నేను, కొందరు ప్రతి పక్షనాయకులు వెళ్ళి అక్కడి వర్కర్స్ తో మాట్లాడినాము. మాతో ఛీఫ్ విప్, ఇండ్రీరెడ్డి గారు కూడా వచ్చారు. అందరం కలిసి రిపోర్టు కూడా యివ్వడం జరిగింది. ఫ్యాక్టరీ సక్సెస్ ఫుల్ గా నడుసోందనీ, అల్లహాల్

తేక అగిపోయిందని చెప్పారు. పేసర్ లో ముఖ్యమంత్రిగారి ఫోటోలో బాటు మే ఒకటి నాడు 4000 మంది వర్కర్స్ కు కానుకగా ఫ్యాక్టరీ తెరుస్తున్నట్లు వచ్చింది. మే కాదు, జూన్ టు డిసెంబర్ గడచిపోయి, క్రొత్త సంవత్సరం కూడా వచ్చింది. ఇంతవరకూ ఏమీ లేదు. కన్నులలో వున్న కార్మికులైన ఫ్యాక్టరీ కూడా మూత పడింది. ఈ విధంగా తేక్క పెడితే గత మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో 20 వేల మంది దాకా నిరుద్యోగులు అయ్యారని మనవి చేస్తున్నాను. క్రొత్తగా ఈ సంవత్సరం మూడు వేల మందికి ఉపాధి కల్పిస్తామని చెప్పారు. ఈ విషయం చెప్పకపోవడం విచారకరమని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమల స్థాపనకు కాలపిన ఖనిజ సంపద వుంది. నీరు వుంది. లేబర్ ఫోర్స్ వుంది. పీప్లల్ అట్రాక్టియర్ వుంది. ఇంకా ఎక్కువ యిండస్ట్రీస్ రావాలి. అందుకు మా సహకారం అందించడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. న్యూక్లిస్, ప్రిభుత్వాలు ఏమీ శాశ్వతం కాదు. రాష్ట్రం శాశ్వతంగా వుంటుంది. రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిపరచవలసిన పాధ్యత అందరి పైన వుంది. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా అలోచించవలసి వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

షుగర్ ఇండస్ట్రీ విషయం తీసుకున్నప్పుడు గవర్నమెంట్ పాలసీ చిత్తు ఉద్ధితో లేదో, తేక అర్థం చేసుకోవడం లేదో, లేదా ఈ విషయంలో ఇంటరెస్టు చూపించడం లేదో, నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఒకసారి కాదు, పది పార్లు ఈ శాసనసభలో ఈ విషయం గురించి నేను చెప్పడం జరిగింది. 100 టన్నుల షుగర్ కేన్ ను ఫ్యాక్టరీకి సప్లయ్ చేసే రైతు ప్రభుత్వానికి రెండు లక్షల రూపాయల యిన్ కం చెల్లిస్తున్నట్లు తేక్క. 100 టన్నుల షుగర్ కేన్ ఫ్యాక్టరీకి సప్లయ్ చేస్తే గవర్నమెంట్ కు రెండు లక్షల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంది. ఈనాడు అరకు వల్ల వచ్చే రూ. 700 కోట్ల ఈ ఆదాయం కేవలం షుగర్ కేన్ పండించే రైతుల కష్ట ఫలితమేనని మనవి చేస్తున్నాను. తన ఆదాయం పెంచుకోవాలి. ఈరోజు మొలానెస్ లేనందున ఈ రాష్ట్రం లోపల సర్కిల్- బండ్ చేశారు. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి మందుల ఫ్యాక్టరీకి ఏదయితే ఎలాట్ చేస్తున్నారో దానిని కూడా ఆపేశారు. ఈ విధంగా నష్టాలను భరించడానికి తయారు అవుతాము కాని షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు లాభాలు తీసుకురామనే వద్దతి ఏదయితే ఉందో అది సరయిన వద్దతి కాదు. మన రాష్ట్రములో ఉయ్యూరు ఫ్యాక్టరీ ఈ సంవత్సరం రూ. 295 టన్నుల ఇస్తూ దానితో బాటు 6 బస్తాల యూరియా ఫీగా ఇస్తూ, సీడ్ సబ్సిడీ మీద ఇస్తూ ఉంది. అంధ్రా షుగర్స్ టన్నుకు 295 రూపాయలు ఇస్తూ ఉంది. ప్రైవేటు ఫ్యాక్టరీలు ఇలా ఇస్తూ ఉంటే ప్రభుత్వ యాజమాన్యములో ఉన్న నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ కాని, సహకార ఫ్యాక్టరీలు కాని ఏమీ ఇస్తున్నాయి అంటే నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ రైతులకు కాని ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధి కొరకు గాని ఖర్చు పెట్టకుండా టన్నుకు రూ. 284 ఒక్కటి ఇస్తే ప్రైవేటు రంగములో ఉన్న ఫ్యాక్టరీలు రూ. 295 ఇస్తే దీని వల్ల రైతులకు ఎంత నష్టం జరుగుతోందో తెలుసుకోవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. లక్షల టన్నుల చెరకు మన రాష్ట్రం నుంచి మహారాష్ట్రకు, కర్నాటకకు

12-00 noon

తమిళనాడుకు పోయింది. కొండరు కేస్ ఉన్నప్పటికీ క్లౌమ్ చేయడం లేదు. వేరే రాష్ట్రాలకు ఎందుకు పోతోంది అంటే హోర్ వెస్ట్ అండ్ బ్రాన్స్ పోర్ట్ లెషన్ మహారాష్ట్రలో ప్రభుత్వం వైపు నుంచి జరుగుతోంది మన రాష్ట్రం నుంచి రైతులు, శాసనసభ్యులను ప్రభుత్వం మహారాష్ట్ర పంపించింది. ఎక్స్ పర్ట్స్ విలిపించి స్పీకర్ గారు ఎంతో శ్రద్ధ తీసుకొని ఇక్కడ ఒక సెమినార్ అర్గనైజ్ చేశారు. అందులో నిపుణుల ఓపీనియన్స్ తీసుకున్నారు. వారు అంతా చెప్పినది ఏమిటంటే మహారాష్ట్రలో ఫ్యాక్టరీలు చాలా చక్కగా నడుస్తున్నాయి. అక్కడ సుమారుగా 80, 85 కోవరేజ్ రంగములో ఉంటే 11 ప్రైవేటు రంగములో ఉంటే కొత్తగా 50 ఫ్యాక్టరీల కొరకు కొత్తగా లైసెన్స్ అప్లయి చేశారు. ఆ ఏరియాలో ఉన్న వారిని చూస్తుంటే వారు భూలోకములో ఉన్నాగా లేక స్వర్గములో ఉన్నారా అనిపిస్తుంది. హోర్ వెస్ట్ అండ్ బ్రాన్స్ పోర్ట్ లెషన్ రెండు కూడా ప్రభుత్వం వైపు నుంచి చేయడం జరుగుతుంది. ఇక్కడ కూడా ఇంప్లిమెంట్ చేయమని ఈ ప్రభుత్వం నారాయణరెడ్డిగారు, శోభావాదీశ్వరరావు గారితో వేసిన కమిటీ కూడా తమ రిపోర్ట్ సబ్మిట్ చేశారు. స్పీకర్ గారు పెట్టిన సెమినార్ లో కూడా రికమెండ్ చేశారు. ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకోకుండా కూడా ఈ సంవత్సరం ఫ్యాక్టరీలకు లాభాలు రావలసినదే. ఏందుకంటే లెవీ షుగర్ 85 శాతం, ఫ్రీ షుగర్ 85 శాతం ఉండే. ఈ సంవత్సరం 50 శాతం లెవీ, 50 శాతం ఫ్రీ షుగర్ వల్ల షుగర్ రేటుకూడా బిచ్చాకు రు. 11 పెంచడం జరిగింది. దీని వల్ల ఒక టన్ను చెరకుకు సుమారుగా ఫ్యాక్టరీలకు రు. 50 అదాయం ఎక్కువ వస్తుంది. ఈ అదాయం కేవలం ఫ్యాక్టరీలు తీసుకోవడమే కాకుండా రైతులు కూడా తీసుకోవాలి. ఇక్కడ ఉన్న ఫ్యాక్టరీలు ఏమి యిస్తున్నాయి ఏమి పొందుతున్నాయి అని లెక్క చూస్తే సున్నకి సున్న హాళికి హాళి, ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉంది. దీనిని పట్టించుకొన వారు, అర్థం చేసుకోనేవారు ఎవరూ లేరు. లెక్కలు చేసినవారు లేరు. దీనివల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కోట్ల రూపాయల నష్టం వస్తోంది. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ వారికి రు. 10, రు. 20 కోట్లు నష్టం వస్తోంది, ఉయ్యూరు షుగర్ ఫ్యాక్టరీ వారికి కోట్ల రూపాయలు లాభాలు వచ్చినప్పుడు వారు రు. 2 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి 125 గ్రామాలలో వెల్ ఫేర్ స్కీమ్స్ కు ఖర్చుపెడుతూ ఉంటే మన ఫ్యాక్టరీలు దివాళా తీసి ప్రభుత్వాన్ని ఇంకా ఈ సంవత్సరం రు. 20 కోట్లు, రు. 30 కోట్లు ఇవ్వమని అడిగే పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది. సేను ఒక సెక్షన్ మంత్రిగారికి ఇస్తున్నాను. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి 8, 9 యూనిట్స్ ఉన్నాయి. వీటిని డీసెంట్రలైజ్ చేసి ప్యాఫిట్ అండ్ లాస్ ఎకౌంట్ సెవరేట్ గా పెట్టండి. అప్పుడే జాభ్యంత తెలుస్తుంది. లాభాలు గడించిన ఫ్యాక్టరీ ఉద్యోగులకే బోనస్ లు ఇవ్వండి. ఇప్పుడు ఉన్న కర్ఫీ చూస్తే డివిడెండ్ ఫర్ డిఫాల్టర్స్. పని చేసినా చేయకపోయినా సేలరిస్, ఎలవెస్సెస్, బోనస్ లు తీసుకుంటున్నారు. ఒక యూనిట్ లో లాభాలు వస్తే అన్ని యూనిట్స్ వారికి సమానముగా ఇచ్చే పద్ధతి ఇమిటేషన్ లు వద్ద అని మనవి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యముగా ఎన్నికల విషయం వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు ఒక చక్కటి మాట చెప్పారు.....విశాఖకట్నం నగరపాలక సంస్థలకు జరిగిన ఎన్నికలు మొత్తం మీద ప్రశాంతంగానూ, ప్రజాస్వామ్య విధానానికి అనుగుణంగానూ జరిగినందుకు నాకు సంతోషంగా ఉంది" అని చెప్పారు. మరి విశాఖకట్నం నగరపాలక సంస్థకు జరిగిన ఎన్నికల సంగతి నేను మనవిచేయవలసివస్తుంది. అక్కడ జరిగిన సంగతి ఎన్ని గంటలు, ఎన్ని రోజులు ఎస్ఎస్సీ చేయకుండా ఉన్నది. డబ్బాలు పట్టి వేసేది మరి ఏవిధంగా చేశారు. అంటే అది అనుమానాస్పదమే కాదు, కంప్లైట్ గా ఒక వైపు ఒక వైపు తీసుకొని అక్కడ ఉన్న అఫీషియల్స్ వైపు వచ్చి చేసి చట్టం కూడా మార్చుటందుకు ప్రయత్నం చేశారని, ఇలా ఖచ్చితముగా చెప్పవలసి వస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను. కాకినాడ సంగతి అలాగే ఉంది. ఎస్సోస్థలాలలో అలాగే ఉంది. డెమోక్రసీని కంప్లైట్ గా సర్వైవ్ అయ్యేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. కాని ప్రభుత్వం దీనిలో ఫెయిల్ అయిందని మనవి చేస్తున్నాను. కడప జిల్లాలో అదే విధంగా జరిగింది. ప్రశాంతముగానూ, ప్రజాస్వామ్య విధానానికి అనుగుణంగా జరిగాయి అంటే అది పొరపాటు. తనను తను మెచ్చుకొనేట్లుగా

సంక్షేమ వివరాలు

ఈ విధంగా ఉంది. నేను ఇలా ఎందుకు చెబుతున్నాను అంటే మంత్రి గారికి పర్సనల్ బాగావచ్చు. మున్నీ షరీఫ్ కూడా పాసయ్యారు. తనకుకాను మెచ్చుకొనే విషయం తప్ప ఏమీ కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యముగా రాష్ట్రంలో పల నీటి విషయం, పంటల విషయం కాని, కరువు మాట ఏమీ చెప్పలేదు. ఎంత డబ్బు ఖర్చయింది, ఏ ఏ స్కీములు తీసుకున్నారనే విషయం సభ్యులందరికీ తెలియవలసిన అవసరం ఉంది. దీని గురించి ఇందులో చెప్పనేలేదు. కర్నాటక వారు మరన్ని ఎక్స్ ప్లాయిట్ చేస్తున్నారు. కర్నాటక ముఖ్యమంత్రి గారు, ఇరిగేషన్ మినిష్టర్ గారు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్స్ చూస్తే కొత్త ప్రాజెక్టు విషయం అటు ఉంచి ఉన్న ప్రాజెక్టు కూడా ఎడారిగా మారిపోయే అవకాశం ఉంది. దీని మీద ప్రత్యేక జాగ్రత్త ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. తీసుకోకపోతే చరిత్రకారులు ఇటువంటి అసమర్థ ప్రభుత్వం యొక్క లోపాల వల్ల ఇతర రాష్ట్రాల వారు ఇలా చేస్తూ ఉంటే మనము కట్ల మూసుకొని చేతులు కట్టుకొని కూర్చున్నామనే మాట వస్తుందని మనవిచేస్తూ శిలవ్రతీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ నరసింహ రాఘవరెడ్డి:— అధ్యక్షా, వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ బడ్జటు ప్రవేశపెట్టిన మన ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు జీరో బేస్టు బడ్జటును మేము కొత్తగా మొదలు పెట్టామని చెప్పారు. ఈ కొత్త విధానం ఉపయోగపడేట్లుగా ఉంటుందని చెప్పారు. నేను అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నది ఏమిటంటే ఈ పునరా రంభ విత్త విధానం అనేది అంటే మరది సోషలిస్టు స్టేటు అని రాజ్యాంగములో ఉంటుంది. సోషలిజమ్ వైపు ప్రయాణం చేస్తున్నామని చెబుతూ వెల్ ఫేర్ స్టేటుగా ఉన్న దానికి జీరో బేస్టు ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుంది? ఎందుకంటే

పునరాంశ విత్త విధానం అంటే కేవలం ఎప్పటికప్పుడు చాత్కాలికంగా నిర్ణయించుకుంటూ పోయేవద్దతి. మరి మనము దీర్ఘకాలిక ప్రణాళికలు వేసుకొని ఉన్నప్పుడు ఎప్పటికప్పుడు అనేది ఏమీ లేదు. కొత్తగా ఈ వద్దతి ఎందుకు తీసుకోవలసి వస్తోంది ఈ వద్దతి కేవలం అమెరికాలో ఉంది. అమెరికా వెల్ ఫేర్ స్టేటుగా లేదు. మనము వెల్ ఫేర్ స్టేటుగా చెప్పుకుంటూ ఈ విధానం ఎందుకు తెచ్చుకున్నామన్నదానికి మంత్రిగారు తెలుపు ఇవ్వవలసినది.

12-10 p.m. అవసరం ఉంది. దీనివల్ల వారేం చెబుతున్నారంటే, దేనికయినా కేటాయింపులు పెంచుకొనే అవకాశం ఉంటుందని. పాతది మరచి, కొత్తని చేసుకోవచ్చు. ఇదివరకున్న వాటిని పూర్తి చేసే బాధ్యత ఉండదని చెప్పే రకంగా ఉంది. ఈ పునరావృత్త 'విత్త విధానం' సూత్రపాత్రయంగా మనకి వర్తించదు. అమెరికా ప్రయత్నాలు వ్యక్తుల కూటమిగా ఉండి కనుక వర్తిస్తుంది. అక్కడ కూడా 1970 తరువాత వచ్చింది. అంతకు ముందు లేదు. దానిని అదర్థంగా తీసుకొని ఏ రకంగా ముందుకి తీసుకువెడతారో అర్థం కావడం లేదు. వారి ప్రసంగంలో చెప్పారు. "రాష్ట్రంలోనూ వెలువలా కూడా ఆర్థిక ధోరణులు మారుతూ వచ్చినప్పటికీ, 1970-71 సంవత్సరపు శాశ్వత ధరల ప్రకారం 1985-86లో రాష్ట్ర నికర ఉత్పాదన 4,840 కోట్ల రూపాయలుంది. అంతకు ముందు సంవత్సరం కన్నా 7.3 శాతం ఎక్కువ. 1984-85లో రాష్ట్ర ఉత్పాదన 3.7 శాతం తగ్గింది." అంతకుముందు సంవత్సరం ఎక్కువ ఉంది తరువాత తగ్గిందని అన్నారు. "1985-86లో రాష్ట్రంలో తలసరి ఉత్పాదన 1970-71 సంవత్సరపు శాశ్వత ధర ప్రకారం 748 రూపాయలు పెరిగింది. ఇది అంతకు ముందు ఏడాది కన్నా 5.4 శాతం ఎక్కువ. 1984-85లో తలసరి ఉత్పాదన 5.5 శాతం తగ్గింది." అంటే ఎక్కడున్నది అక్కడున్నట్లే అని చెబుతోంది. ఒక సంవత్సరం వాలుగు శాతం పెరిగి, ఇంకో సంవత్సరం అయిదు శాతం తగ్గడం జరిగిందంటే, ఆ పెరిగిన దానికి ఈ తగ్గిన దానికి సరిపోయినట్లే. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయయేతర రంగాలలో ఆలో ఇండియా ఏవరేజ్ లో గల ఉత్పత్తి కన్నా మన రాష్ట్రంలో తక్కువగా ఉంది. అల్ ఇండియా ఏవరేజ్ 1985-86లో తీసుకొని చూస్తే, ఎంత తక్కువగా ఉన్నామో దానికి ఏ విధంగా చేరుకోదానికి మన బడ్జెట్ తోడ్పడుతుందో లెక్క వేసి చూపాలి. వ్యవసాయం మీద ఆధారపడితే, ప్రకృతి వైపరీత్యాలకి గురి కావడం జరుగుతుంటుంది. ఆదాయం కోల్పోతాము. బడ్జెట్ ప్రసంగంలోనే ఈ సంగతి చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ మొత్తం దెబ్బతింది. వరదలవల్ల వరుసగా మూడు సంవత్సరాల నుంచి నిరంతరం వచ్చే కరువు వల్ల ఎంతో నష్టం వచ్చింది. ప్రకృతి దయాదక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడితే, మన ఆదాయం ఎట్లా పెంచుకోగలమో చెప్పలేము. వ్యవసాయేతర రంగాలలో ఆదాయం పెంచడానికి చేసే ప్రయత్నాలేమిటి? మన రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఎట్లా పాధ్యం అవుతుందనడానికి ప్రభుత్వం చెప్పిందొకటే. పరిశ్రమలకు ఇంత మొత్తం కేటాయించడం జరిగిందని, ఇన్నిటికి లై సెన్సులు ఇచ్చామని చెప్పారు.

“రాష్ట్రంలో సమృద్ధమైన వనరులు ఉన్నందువల్లా, పెట్టుబడులకు అనుకూల పరిస్థితులు ఉన్నందువల్లా, సర్వర పారిశ్రామికాభివృద్ధికి మంచి అవకాశం వుంది. 1983-87లో థాక్, మధ్యతరహా పారిశ్రామిక రంగాలలో మొత్తం వెయ్యి, 46 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి గల పరిశ్రమల స్థాపనకు అనుమతి పత్రాలూ జి.జి.డి.డి./ఎస్.ఐ.ఎ. ఆమోదాలు లభించాయి. ఈ పరిశ్రమల్లో 11 వేల రి వందల మందికి ఉపాధి అవకాశాలు లభిస్తాయి.” అన్నారు. పరిశ్రమలకి రై పెన్షులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా మొదలు పెట్టలేదు. రై పెన్షులు వచ్చాయి కనుక ఇంత మందికి ఉపాధి నిరుకుతుందని ఊరిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ రంగము, ప్రైవేటు రంగమూ కూడా అట్లాగే ఉంది. అసలు ఉన్న వే ఊడిపోతున్నాయి. సర్వీస్ లో పోయింది. ఎ. పి. కార్పొరేషన్ పోయింది. డి. బి. ఆర్. మిల్స్ పోయింది. వేలాది మంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. అటువంటి పరిస్థితులలో మనం ఎట్లా ఉత్పాదనను పెంచగలుగుతాము? బాతీయ ఉన్నట్టి స్థాయికి మన రాష్ట్రం ఎట్లా చేరుకుంటుందో చెప్పాలి. నిరుద్యోగం దేశమంతటా తీవ్రంగా వుంది. రాష్ట్రంలో 28 లక్షల 83 వేలకు పైగా నిరుద్యోగులున్నారు. కాగితాల మీదే ఈ లెక్కలున్నాయి. ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్సేంట్ లెక్కల ప్రకారమే ఈ సంఖ్య వుంది. ఇంకా ఈ సంవత్సరం పెరిగిందని చెబుతున్నారు. ఒక్క సంవత్సరంలోనే ఇంత పెరిగితే, సమస్య ఎంత తీవ్రంగా ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఇర్రిగేషన్ సెక్టరులో 53 వేల ఉద్యోగాలు ఇచ్చామన్నారు. మిగతా వారిని ఎట్లా తగ్గిస్తారు? ఉద్యోగాల వసతి వారికి ఎట్లా చూపుతున్నారు? యువకులలో చాలా నిరుత్సాహం వుంది. పెద్ద సమస్యగా ఉంది. దేశవ్యాప్తంగా ఉంది. ప్రధానంగా రాష్ట్రంలో పెద్ద సమస్యగా వుంది. ఈ సమస్య నుంచి ఎట్లా బయటపడతారు? మార్గం చూడకపోతే, ఒక విధంగా నిరుత్సాహం పెరిగి తిరుగుబాటు పరిస్థితి వస్తుంది. వారికి వసతి బడ్జెట్ లో చూపలేదు. నిరుద్యోగ సమస్య గాగ్గిమీద పార్లమెంటులో రోజు రోజుకి పెరుగుతోంది. కరువు సమస్యవల్ల కూడా నిరుద్యోగం పెరుగు తోంది. అధికశాఖ మంత్రిగారికి జిల్లాకు సంబంధించిన పాలమూరు వారే ఉన్నారు. ప్రాధరాబాదులోనే ఈ రోజుకి 50 వేల మంది ఉపాధి లేని వారు దొంగకుతారు. బాంబేకి వెళ్ళి కన్స్ట్రక్షన్ లేబర్ వాళ్ళ మంత్రిగారి జిల్లాకు చెందిన వారే ఇంత మంది ఉన్నారు. గ్రామీణ పార్లమెంటులో ఒక కోటి మంది వని లేకుండా తిరుగుతున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలు, కేద రైతులు ఈ కరువు కాలకాలవల్ల వని లేకుండా ఉన్నారు. ఉత్పత్తి ఎట్లా పెరుగుతుంది? తలసరి ఆదాయం ఎట్లా పెరుగుతుంది? ఈ విషయం పరిశీలించాలి.

పరిశ్రమలు పెరగాలి అంటే విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి. దానికి బడ్జెటులో నికరమైన బడ్జెటు వస్తుంది. అప్పుడు దాని సంగతి తెలుస్తుంది అన్నారు. అది చెప్పినందుకు సంతోషించాలి నీటి పారుదలకి విద్యుచ్ఛక్తి పెంచాలన్నారు. పెంచినందుకు నిజంగా సంతోషించాలి. తప్పకుండా అభినందించాలి. దీనివల్ల

అని అడగవచ్చును. రూ. 100 కోట్లు శ్రీకైలం ఎడమ కాలువకి గాను ఖర్చు చేస్తామన్నారు. ఇందులో రూ. 80 కోట్లు మెషిన్ల కొనడానికి ఉంది. బహిష్కారం కోసాలి. అంటే ఈ కేటాయింపులో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఫార్మిన్ ఎక్స్‌పోజ్ కి వర్తిపన్ లేవాలి. క్లియరెన్స్ లేవాలి. టెండర్లు పిలవాలి. ఆ కంపెనీకి టెండర్ ఇవ్వాలి. ఫైనల్ జే కావాలి. ఇది అయ్యేంతటి ఒక సంవత్సరం, రెండు సంవత్సరాలు పడుతుంది. నా లెక్క ప్రకారం వై మొత్తం ఈ సంవత్సరం ఖర్చు చేయలేరని అనిపిస్తోంది. అసలు సివిల్ వర్క్స్ కి ఎంత కేటాయించ బోతున్నారో వివరించి చెబితే అర్థం అవుతుంది. లేకపోతే ఖర్చు కాదేమో అన్న అనుమానం వస్తుంది. గత సంవత్సరం దానినిబట్టి చూసినా అనుమానం వస్తుంది. ఈ కేటాయింపులు సక్రమంగా ఖర్చు అయ్యేరకంగా చర్య తీసుకోవాలి. అలంకారపూరితంగా కేటాయిస్తే సరిపోదు.

విద్యుచ్ఛక్తికి చేయవలసింది ఎంతో వుంది. ఈ రంగంలో పంపిణీ భాగంలో కొన్ని చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఇంకా ఉత్పత్తి రంగంలో కూడా తీసుకోవాలి. ఇది కీసుకొనేసరికి అది మూల పడుతుంది. ఈ రెండినీ సమన్వయం చేయాలి. ఉత్పత్తి పెరిగినా, పంపిణీ తేనందున లో-వోల్టేజీ గ్రామాలలో, పట్టణాలలో చూస్తున్నాము. నల్గొండ జిల్లాలో రోజుకి 20 సార్లుగా ఈ కరెంటుపోతుంది. 100 నుంచి 150 అడుగులవరకూ బోర్స్ వేసుకొని, వచ్చే కాసిని నీటితో ఏదైనా వండించుకుంటామనుకునే రైతులకి, ఈ రకంగా 20 సార్లు కరెంటు పోతుంటే, వారికి నెత్తిన చేతులు చెట్టుకొనే పరిస్థితి వస్తుంది, కొన్నిచోట్ల లో-వోల్టేజీ యధాతథంగా ఉంది. దానివల్ల మోటార్లు కాలిపోవడమూ, నడవకపోవడమూ, ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు కాలిపోవడమూ జరుగుతుంది.

12-20 p.m.

రెండవ వైపు కరెంటు పార్టీజ్ వల్ల ఉత్పత్తికి లోటు ఏర్పడిన పరిస్థితులు చూస్తున్నాము. ఇటువంటి పరిస్థితులలో పెద్ద పరిశ్రమలు వస్తే ఎలా? కరెంటు ఉత్పత్తి ఏ విధంగా పెంచుతారు? దాని ఖర్చు చెల్లుతున్నదా, లేదా అని పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. కేవలం కేటాయించినంత సూత్రాన్ని సరిపాదు.

ఉపాధి కల్పన గురించి 7వ ప్రణాళికలో నిర్దేశించారు. రెండు సంవత్సరాలు గడచిపోయాయి. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో ఉపాధి కల్పన చేసారా అంటే ఏ మాత్రం ఆశించిన విధంగా లేదు. మిగతా మూడు సంవత్సరాలలో ఎట్లా చేస్తారు?

మరొక అంశం మండలాల ఎన్నికలు. న్యాయంగా కాంతంగా ఎన్నికలు జరిపించి నందుకు సంతోషపడుతున్నాము అని మంత్రిగారు చెప్పారు. మండలాలలో ఎన్నికలు న్యాయంగా, కాంతంగా జరిగాయనీ మీరు అనుకొంటున్నారు కాని నేను అలా అనుకోవడం లేదు. మా అనుభవాలు వేరే ఉన్నాయి. మీరు చూసారు. వోట్లు డబ్బులకు పోయాయి. వోట్లు చెట్టెలు ఎత్తుకు పోయారు. ఇప్పుడు బాగారెడ్డి గారు ఒక అనుభవం చెప్పారు. పోలీసు వారు ఎలా తెలుగు

చేశానికి పని చేసింది వారు చెప్పారు. మా అనుభవం ప్రకారం కాంగ్రెసు వారికి వారు చేసారు. కాంగ్రెసు వాళ్ళ పట్ల యూట్టయిపోగా చేసిన చాలాని మేము చూశాము. ఇది యదార్థం. డబ్బు ఉన్న వారినే, లక్షాధికారులు, ఇది వరకు కాంగ్రెసుకు పని చేసేది కూడా చూడకుండా, డబ్బు ఉన్న వారినే కాంగ్రెసుకు నిలబెట్టి, డబ్బులు వెరజిల్లిన ఉదాహరణలు పేర్లతో సహా చెప్పమంటే చెబుతాను. ఎన్నో సార్లు రిపోలింగ్ పెట్టినా, డిపోలింగు దగ్గరకు వచ్చి గుండా యిజిఎం చేసిన ఉదాహరణలున్నాయి. పోలీసు వారి పక్షపాత వైఖరికి రెండు నిదర్శనాలున్నాయి. భద్రాచలం తాలూకాలో నింటూరు మండలం ఒకటి ఉంది. దానిలో 27-2-57 న గింజలూరులో స్వల్పైట్లు ఒక చోట కార్యకర్తల మీద దాడి చేసి కాల్పులు జరిపారు. తొమ్మిది మంది గాయపడ్డారు. చెప్పకొందానుని వి.ఆర్ పురం ఏ.ఎస్.పి. దగ్గరకు వెళితే కనీసం ఇంటర్ పూ ఇవ్వలేదు, వినడానికి కూడా అతడు అంగీకరించలేదు. అదే విధంగా రెండవసారి వి.ఆర్. పురం పోలీసు క్యాంప్ ఉంటే దాడి చేస్తున్నారని చెప్పి వాళ్ళను రమ్మంటే పోలీసులు వచ్చారు. వచ్చే లోపలే ముగ్గురు దాడి చేయడం వాళ్ళను కొట్టడం గాయపడడం జరిగింది. ఒకటి రెండు చోట్ల గాలిలో కాల్పులు జరిపితే కానీ వాళ్ళు వెళ్ళలేదు. లోకల్ పోలీసులు సహాయ పడితే వారిని మీరు ఎందుకు వెళ్ళారు, మీ మీద యాక్షన్ తీసుకొంటాను, జీతాలు ఇవ్వలేస్తాను అని వారిని బెదిరించడం, ఎందుకు వారి పెంట పోతారని బెదిరించడం, పక్షపాతంగా వ్యవహరించిన ఉదాహరణలున్నాయి. గుంటూరు విషయం అందరికీ తెలుసు. కొరటాల సత్యనారాయణ మా నాయకుడు. మా పార్టీ సెక్రటరీ. పడసాడు మండలంలో జరిగిన దుర్ఘాటానికి పింగి ఎవరిని రాకుండా చేస్తున్నాడను, గుండా యిజిఎం ద్వారా వోట్లు వేసుకోకుండా చూసేందుకు మా పక్షేంటును తీసుకు వెళుతుంటే ఆయన కారు మీద దాడి చేసి ఎమ్మిడి వందని పట్టుకుపోయి రోజంతా నిర్బంధించి రాత్రికి వదిలి పెట్టారు. బట్టలు చింపినానా హింస పెట్టారు. జిల్లా అధికారికి చెప్పినా, కలెక్టరుకు చెప్పినా పట్టించుకోలేదు. ఇటువంటి దుర్ఘాటాలు ఎన్నయినా ఉన్నాయి. ప్రకాంతంగా జరిగాయని చెబితే అత్యంత తప్పు అవుతుంది తప్ప వాస్తవం కాదు. ఏమి జరిగింది, ఎవరు చేసారనేది ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ తో బయట పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది, అని నేను భావిస్తున్నాను. అలా చేసినప్పుడు మాత్రమే వాస్తవం లోకం దృష్టికి వస్తుంది. ఎవరు సారా పోసారు, గుండా యిజిఎం ఎవరు చేసారు, బూత్ గ్యాంగ్, రిగ్గింగ్ ఎవరు చేసారో మీకే అర్థం అవుతుందని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను.

రైతులకు గిట్టుబాటు ధరలు లభించడానికి కర్షక పరిషత్తులు పెడతాము అంటున్నారు. కర్షక పరిషత్తు పరిష్కారం ఎలా చేస్తారు? దీనికి ప్రతికేటాయించలేదు. గిట్టుబాటు ధరలు ఎలా వస్తాయి? బిల్లు తీసుకు వచ్చి బిల్లు నెత్తిన బెడతే ఎలా? రాష్ట్రంలో క్యాప్ ఎంత ఉత్పత్తి అవుతుంది? అవన్నీ కొనడానికి ఎంత డబ్బు కావాలి? చేసిన మార్గం ఏమిటి? ఒక మాట చెప్పి

పూర్వకుంటే ఎలా? ఇవన్నీ వివరించాలి. అదే విధంగా గత సంవత్సరం ఇళ్ల కేటాయింపు గురించి చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం అదే లేదు. అసలు ఈ సంవత్సరం ఇళ్ళు కడతారా? ఇదివరకు బడ్జెటులో ఎంత కేటాయించారో ఉండేది. ఇప్పుడు లేదు. ఇళ్ళు ఈ సంవత్సరం కట్టరా? నేను ఒక వేళ తప్పగా అర్థం చేసుకొన్నానా మంత్రీగారు చెప్పేదానిలో పొరపాటు ఉన్నదా? వివరించాలి. బలహీన వర్గాలకు ఎన్ని ఇల్లు కేటాయించారో తెక్క చెప్ప లేదు. అలాగే వెల్ పెర్ మెజర్స్ క్రింద కిలో రెండు రూపాయలకు బియ్యం ఇస్తున్నాము అన్న మాట ఉంది. ఈ రెండు రూపాయల బియ్యం కూడా చాలా గ్రామాలలో ఎక్కువ మంది వ్యవసాయ కూలీలకు, ఇతరత్రా పేద జనానికి కాదులు ఇవ్వలేదు. బియ్యం ఇస్తారో ఇవ్వరో కానీ హాస్పిటల్ కు పోతే కార్డు లేకుండా వైద్యం జరగదు. అంటే కార్డు లేని వారికి ఇచ్చే పద్ధతి అమలు జరపడం లేదు. పోయిన పారి కూడా అసెంబ్లీలో చెప్పాము. చిట్టం ఉంది జి.ఓ. ఉంది అన్నారు. కమిషనర్ కి చెప్పినా, జిల్లా కలెక్టరుకు చెప్పినా కొత్త కార్డు ఇచ్చే ప్రక్రియ లేదు అంటున్నారు. అర్హత కలిగిన వారికి ఇళ్ళు ఉండి ఊర్లలో ఉండే వారికి కార్డు లేదా అంటే, అర్హత లేదు అంటే ఎలా? ఈ సమస్య పరిష్కరించడానికి ఏమి చేస్తారు?

వ్యవసాయ కూలీలకు పెన్షన్స్ ఇచ్చాము అన్నారు. గతంలో ఇచ్చింది తప్ప ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో అదనంగా ఎంత కేటాయించారు, అనేది లేదు. ప్రతి సంవత్సరం వృద్ధులు ఎక్కువ రావడం జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆ మేరకయినా కొంతమంది కయినా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. దానిని ఏ మేరకు పెంచా రనేది లేదు. ఈ విషయం కూడా స్పష్టం చేయాలి.

12-30 p.m

డి.సి., ఎస్.సి., ఎస్.టి. విద్యార్థులకు హాస్టల్స్ పెంచారు కానీ వాళ్లకు ఇస్తున్న స్కాలర్ షిప్స్, ఎప్పటికప్పుడు పెరుగుతున్న ధరలకు అనుగుణంగా పెంచేందుకు చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. ఇప్పుడు ఇస్తున్నవి సక్రమంగా సరి పోవడం లేదు. వారు గొడవ చేస్తున్నారు. దాని గురించి ఏమి చర్య తీసు కొన్నారో ఇక్కడ చెప్పబడలేదు. సంక్షేమ కార్యక్రమాల విషయంలో కేటాయింపులు సక్రమంగా లేవు. వీటిని ఎక్కువ చేయడానికి, స్కాలర్ షిప్స్ పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయండి. ముఖ్యంగా పోలీస్ లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి ఉదయమే చర్చించబడింది. పోలీసుల వద్దకి సంస్కరించవలసిన అవసరం చాలా వున్నది. ఇది పాత పద్ధతులలోనే నడుస్తూ వున్నది. పోలీస్ స్టేషన్ల వారిగా నలవో కమిటీలు పెట్టి అడ్వయజరీ కమిటీలతోటి సమీక్ష చేయిస్తామని చెబుతున్నారు. అది ఎటు పోయిందో, నేర పరిశోధన విషయంలో మార్పులు తీసుకవస్తామని అన్నారు. ఆ మార్పులు కూడా ఏమీ లేవు. అదే విధంగా లాకప్ లో రోజులొద్దీ వాళ్లను బంధించే విధానంలో ఏ మాత్రం మార్పు లేదు. కేవలం కర్ర వట్టుకొని పరిపాలించే పద్ధతిని ప్రజలు అంటే ఒక జంతులుగా చూసే విధానం మార్చవలసిన అవసరం వుంది. అలాంటి దానిలో ఏ మాత్రం విజయవంతం కాలేదని చెప్పదలచుకొన్నాను. కార్యకర్తలను, జనాన్ని ఎలా

బడితే అలా పోలీసులు బాదుతున్న పరిస్థితి ప్రత్యక్షంగా చూడడం జరుగుతూ వున్నది. అలాంటి వాళ్ల మీద చర్య తీసుకోగలిగిన పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. అందుకొరకు అలాంటి వాటి విషయాలలో కూడా మార్పులు తీసుకొని పూర్తిగా ప్రజాస్వామ్యయుతంగా నడవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రజలయొక్క అభిప్రాయానికి అనుగుణంగా నడిస్తే తప్పు ముందుకు పోలేము. కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వంగా డెమోక్రసీని స్పెర్లింగ్ ను చేసేదిగా ప్రభుత్వం వుండాలి. బాగారెడ్డి గారు ఇప్పుడే ఒక మాట చెప్పారు. రాష్ట్రంలో ప్రచాళికలకు కానీ, అదే విధంగా విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో అణు విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాన్ని మరం సాధించు కొంటే తప్పు ముందుకు పోలేము. మరం విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను తీర్చుకోలేము గనుక ఈ ప్రచాళికలు, అలాగే ప్రాజెక్టులు, అణు విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రము, పరిశ్రమలు ఇలాంటి వాటిని గురించి ప్రభుత్వం అన్ని పాక్షికమైన వెటల తీసుకొని కేంద్రం వద్దకు వెళ్లి వాళ్లను అడగడం అనేది ఒక విధానము. దానితోపాటు మనం జవాబు ఎజుకేట్ చేసి, అందరిని రంగంలోకి తీసుకరావడం ద్వారా సాధించుకోగలుగుతాము తప్ప ఇది ఏదో స్వంత వ్యవహారంగా ఆలోచిస్తే దానిని మనం సాధించలేము. కేంద్ర ప్రభుత్వం అంత తేలికగా ఇచ్చే విధానంగా లేదు. రాష్ట్రాల ఎడల ఏ విధంగా పక్షపాతం వహిస్తున్నదో చూస్తున్నారు. దానికి ఈ వాళ్ల ప్రజలు కూడా జవాబు చెబుతున్నారు. గుర్తిస్తున్నారు. ప్రజాస్వామ్యం స్పెర్లింగ్ ను కావడం కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం మన యొక్క హక్కును, కోర్కెలను గుర్తించడం కాని జరిగినప్పుడు మాత్రమే పూనుకొని పని చేస్తారని ఆకిస్తూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ డి. వీరభద్రరావు 'అనకాపల్లి'):—అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు ప్రోవేజెట్టిన బడ్జెట్ ప్రయోజనాత్మకం, ప్రయోగాత్మకం అని నేను భావిస్తున్నాను. Undoubtedly there has been a massive mobilisation by the T.D.P. in 1983. In the past three years, the allocations for many sectors have increased. They have now been raised further. All this is welcome. (This is how Deccan Chronicle has editorialised) ఇవి నా మాటలు కావు, నిన్న గౌరవనీయులైన మన సభ్యులు అతెంటివ్ గా చూపించిన రక్కన్ క్రానికల్ ఎడిటోరియల్ లో వ్రాసిన మాటలివి. ఎవ్వరయినా తప్పునిసరిగా ఈ బడ్జెట్ ను అభినందించవలసిన అవసరం వుందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ సారి బడ్జెట్ పునరారంభంలో విధానంతో ప్రారంభించబడినది. గతంలో ఏ. ఏ. ప్రాజెక్టులు ప్రారంభించబడ్డాయో ఆ ప్రాజెక్టులను కంటిన్యూ చేయవలసిన అవసరముందా, లేదా? ఆ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన స్టాఫ్ మనకు ఈ నాడు పుయ్య క్తంగా వున్నదా, లేదా, వీటిన్నిటిని కూడా ఆలోచించవలసిన అవసరం వుందని ప్రభుత్వం భావించింది. ఏవో కొన్ని డిపార్టుమెంట్ లలో పుర్వోగులు వున్నారు. వారి తాలుకు సేవలను మనం పొందుతున్నామా, లేదా. అవి కంటిన్యూ అవ్వాలినిన అవసరం వుందా, లేదా. దాని మీద ఖర్చు పెడుతున్న డబ్బు పృథా, అవునా, కాదా అనేది

ఆలోచించవలసిన అవసరం వుందని భావించాము. ఆ ప్రకారంగానే పునరాంశం చేయమయింది జిరో ఆవర్తో ప్రారంభించి ఎక్కడ ఏది అవసరం, ఎక్కడ ఏది అనవసరం అనేది చర్చించవలసిన అవసరముంది. ఆ ప్రకారంగానే ప్రితి డిపార్టుమెంట్ నుంచి కూడా ఏ ఏ అవసరాలు, ఏ ఏ అవసరాలు అయిన విషయాలన్నాయో వాటిని ఎక్కడ వుంచాలి, ఏవి తీసి వేయాలనేది తగిన విభాగాల అధికారుల నుంచి సలహాలు తీసుకొని దాని ప్రకారంగానే బడ్జెట్ ను తయారు చేయడం జరిగింది. రాజ్యాంగంలో వున్న 150 ఏ ఆర్టికల్ ప్రకారంగా అక్కౌంటింగ్ సిస్టమ్ లో కూడా అనేక మార్పులు తీసుకరావడం జరిగింది. ముఖ్యంగా మల్టీపర్ పస్ రివర్ ప్రాజెక్టులకు ఒక పాడ్, డైరీ డెవలప్ మెంట్ కు ఒక పాడ్, హౌసింగ్ కు ఒక పాడ్ ఈ రకంగా రక రకాలైన పాడ్స్ పద్దులు వుండడం జరిగింది. అలా గాకుండా ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి వాటినిన్నిటిని కూడా ఇరిగేషన్ లోకి తీసుకరావడం, అలాగే డైరీ డెవలప్ మెంట్ లాంటి పద్దులన్నిటిని కూడా అనిమల్ హాబి డెవలప్ మెంట్ లోకి తీసుకరావడం, అలానే రూరల్ హౌసింగ్ అన్నిటిని కూడా రూరల్ డెవలప్ మెంట్ లోకి, అర్బన్ హౌసింగ్ అన్నిటిని కూడా అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ లోకి తీసుకరావడం జరిగింది. అలానే 20 సంవత్సరాల క్రితం వున్న ప్లేగ్ మొదలైన వ్యాధుల నిర్మూలన నిమిత్తం ఏర్పాటు చేయబడిన కొన్ని డిపార్టుమెంట్స్ ఇంకా కంటిన్యూ అవుతున్నాయి. వాటి మీద వున్న డబ్బులూ నిర్లక్ష్యం అవుతుంది కాబట్టి వాటిని కొంచెము ప్రోక్రస్టెస్టి, వారి సర్వీసెస్ అన్నిటిని కూడా వేరే రకంగా ఉపయోగించుకోవలసిన అవసరముందని భావించి ఈ బడ్జెట్ లో ఆలోచన చేయడం జరిగింది. ఈ రకంగా అనవసర పద్దులన్నిటికి స్వస్తి చెప్పి కొత్త రకమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టవలసిన అవసరం వుందా అనే ఆలోచన రేకెత్తించవలసిన అవసరముంది. ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు రూపకల్పన చేయడము అన్నది జరిగింది. అలానే ఉత్పాదక రంగాలలో తగిన పెట్టుబడులు పెంచవలసిన అవసరముందని భావించడం జరిగింది. తిండి, బట్ట, ఇండ్లకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చిన ఈ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ఈ సారి ప్రధాన రంగాలుగా నేద్యపు నీటిని, విద్యుచ్ఛక్తిని, సాంఘిక సంక్షేమాన్ని కూడా దృష్టిలోకి తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ ప్రకారంగా బడ్జెట్ ను 12 వందల, 10 కోట్ల రూపాయల నుంచి 15 వందల 99 కోట్ల 96 లక్షల రూపాయలకు పెంచడం అనేది ఈ బడ్జెట్ లో జరిగింది. 1985-86 నుంచి కూడా లెక్కలోకి తీసుకొంటే మన తాలూకు ఆర్థిక వ్యవస్థ ఏ రకంగా వుంది. ఈ ప్రభుత్వం ఏ రకంగా ఆర్థిక వ్యవస్థను నడుపుతూ వుంది అనేది ఆలోచించవలసిన అవసరముంది. 1985-86 వ సంవత్సరంలో అంచనాగా లోటును 79 కోట్ల 86 లక్షల రూపాయలు అనుకోగా, మరి యాక్చువల్ గా ఆ లోటు 7 కోట్ల 81 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే రావడం జరిగింది. ప్రైవేటీకేషన్ లో 128 కోట్ల 97 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వం వారు పెట్టుబడి పెట్టగా మైనస్ బాలెన్స్ 19 కోట్ల 56 లక్షల రూపాయలు మిగిలి ఆ సంవత్సరం 104

కోట్ల 41 లక్షల రూపాయలు మిగులు చూపించడం జరిగింది. ఇది ఆర్థిక వ్యవస్థ శాగుపడినట్లుగా స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. అంతేగాకుండా 1986-87 : సంవత్సరం తీసుకొంటే అంచనా లోటు 15 కోట్ల 71 లక్షల రూపాయల మాత్రమే. తరువాత సవరించిన అంచనాల ప్రకారం 181 కోట్ల 5 లక్షల రూపాయలు అవడం జరిగింది. అయితే అనుకోని ప్రకృతి వైపరీత్యాల వలన వరదల వలన, తుఫానుల వలన కూడా లోటు ఎక్కువ అవడం జరిగింది. దాని ప్రకారం అంచనా లోటు పెరిగి 165 కోట్ల 52 లక్షల రూపాయలకు పెరిగింది అయినప్పటికీ కూడా మైనస్ బాలెన్స్ 66 కోట్ల 66 లక్షల రూపాయలతో ముగిసిందని ఆశించడం జరిగింది. కానీ రిసోర్ సెస్ పెంచడంలో ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకోవడం అయింది. 1987-88 వ సంవత్సరాన్ని వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరం దృష్టిలో తీసుకొంటే అంచనా మిగులు 157 కోట్ల రెండే లక్షల రూపాయలు. ఈ సంవత్సరంలో 2 వందల 92 కోట్ల 88 లక్షల వైసీ బాలెన్స్ తో బడ్జెట్ ముగిస్తుందిని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది అందుచేతనంటే రావలసిన వసూళ్ళు యథావిధిగా వసూలు చేయడం అన్నది అప్పనిసరి తరువాత క్రొత్త అదనపు వసూళ్ళు చేయవలసిన అవసరమున్నది. అడిషనల్ టాక్స్ సెస్ ను కూడ వున్న వారి దగ్గర నుంచి ఏదయినా అడిషనల్ రిసోర్ సెస్ ను రాబట్టడానికి తగిన ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది. అంతేగాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలకు ఏ రకంగా అయితే బాండ్స్ ద్వారా డిపాజిట్స్ సేకరిస్తున్నాయో అదే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా బాండ్స్ ద్వారా డిపాజిట్స్ ను సేకరించడానికి తగిన ఆమోదాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకోడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. అంతేగాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి అనుమతికి నిరీడిస్తున్న కన్ సైన్ మెంట్ టాక్స్, అది కూడా మనకు వచ్చిన వత్తంలో తప్పనిసరిగా మన ఆర్థిక వనరులు పెరగడానికి అవకాశం వుందని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది.

ఈ సందర్భంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాలను ఆర్థికపరంగా చూడ 12-40 p.m. వలసిన అవసరం వుంది. ఇది చాలా కాలంగా వస్తున్న సమస్య. ఇదివరకు, మాంటేగు, ఛేమ్స్ ఫోర్డ్ రిపోర్టులో కూడా ప్రాయడం జరిగింది.

I refer to Montague & Chemsford Report, in which they said :

"They existing financial relations between Central and Provincial Government must be changed in the interest of fair play. Our first aim is, therefore, to entirely separate the resources of Central and Provincial Governments." కొన్ని దశాబ్దాలు దాటిన తరువాత కూడా యీ విషయంలో ఏ విధమైన మార్పు దేశంలో కనిపించకపోవడం దృష్టిలో పెట్టుకుని పరిశ్కర్, సి. రాజగోపాలాచారి, డా. సంపూర్ణానంద్ గారలు వేరే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయడం

"The Centre is encroaching upon the sovereignty, which the States were supposed to enjoy.

దీని తరువాత కూడ ఏ విధమైన మార్పు రావోకే, హిదయతుల్లాగురు కూడ—అ నాడు ఫీప్ జస్టిస్ — వారు కూడ యిదే మాట చెప్పారు.

"If one Party rules at the centre and another in the State, our Consultation will be put to severe strain unless the Centre allows free hand in the matter of legislation, administration and finances."

ముఖ్యంగా, ఆర్థికపరమైన స్వాతంత్ర్యం రాష్ట్రాలకు లేనప్పుడు, రాష్ట్రాలు తమంతటాముగా ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చుకోవడం కష్టమైన పని అవుతుంది. అందువలన, అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్రం, అంతా కలిసి యీ విషయంలో అలోచన చేసి, ఒక అభిప్రాయానికి రావలసిన అవసరం వుంది. ఐనప్పటికీ కూడ, మనకు వున్న పరిధులకు లోబడి, మన వనరులను, పెంచుకుంటూ ప్రాధాన్యత వహిస్తున్న రంగాలకు ఎలాబట్ మెంట్లు చేయడం జరిగింది.

ఇరవైవే రంగం మాస్తే — 1986-87లో 8,31 కోట్లు 64 లక్షలు కేటా, యించడం జరిగింది. దానిని యీ సంవత్సరం యింకా పెంచుకోవలసిన అవసరం వున్నదని భావించి, 1987-88కు గాను 57 పర్సెంట్ ఎక్కువ చెయ్యడం జరిగింది. అనగా, 512.50 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అయితే, అభివృద్ధివలన, అనావృద్ధివలన యింకా వివిధ సమస్యలవలన సేద్యం జరగడం కష్టంగా వుంది; దీని వలన మంచినిటి సమస్య కూడా ఉత్పన్నమవుతున్నది; నదులు, కాల్వలు ద్వారా 87.80 లక్షల ఎకరాలకు నీరు యివ్వ వలసి వున్నప్పటికీ, కేవలం 57 పర్సెంట్ మాత్రమే నీరు అందించడం జరుగుతున్నది. ఇంకా వనరులు అభివృద్ధి పరచుకోవలసిన అవసరంవుంది కాబట్టి, 57 పర్సెంట్ ఎక్కువ చెయ్యవలసిన అవసరం వున్నదని భావించి, ఆ మేరకు దానిని పెంచుకోవడం జరిగింది.

అంతేకాకుండా, భూగర్భజల వనరుల అభివృద్ధి, వినియోగానికి సంబంధించి— కేవలం 18.2 పర్సెంట్ మాత్రమే వినియోగంలోకి తీసుకురావడం జరిగింది గతంలో. ఇంకా, పూర్తి సేద్య అవసరాలకు యీ వనరును అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరాన్ని గమనించి, దానిని పెంపుదల చేయడం జరిగింది.

తరువాత, రెండవ ప్రాధాన్యత గలిగిన అంశం, విద్యుచ్ఛక్తి. దీనికిగాను 1986-87లో 180.25 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. దీనిలో 1987-88కి సంబంధించి 47.2 శాతాన్ని పెంచి, 85 కోట్లు ఎక్కువగా పెంచడం జరిగింది. అనగా, 265 కోట్లు 35 లక్షలు యీసారి కేటాయించడం జరిగింది.

అలాగే, శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయర్లలో నార్మల్ లెవెల్ తగ్గిపోవడంవలన మాచ్ ఖండ్, నీలేరు రిజర్వాయర్లలో చాట్ నార్మల్ లెవెల్ లో రావడంవలన వస్తున్న యిబ్బందులవలన, డిమాండు కంటే తక్కువ సప్లయ్ చేయడం జరుగుతున్న ప్రమాదంవలన, ఆ ప్రమాదాన్ని అరికట్టడానికి

తీసుకోవలసిన అదనపు ఖర్చుల నిమిత్తం దీనితో యీ చెయ్యడం జరిగింది. బిజయవాడ ఖర్చుల కేంద్రం సెకండ్ ఫేజీ ప్రారంభించడం, ముద్దూరు ఖర్చుల కేంద్రం నిర్మాణం చేపట్టడం, అందుకుగాను, సుఖ్యంగా గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణం, విద్యుత్ ప్రసారం, పండితలను మెరుగుపరచడం కొరకు విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి సంబంధించి యీ అదనపు కేటాయింపులు చెయ్యడం జరిగింది.

తరువాత, సాంఘిక సంక్షేమం మూడవ ప్రాధాన్యత గలిగిన రంగం. ఇది చూస్తే, భారతదేశంలోనే మన రాష్ట్రం యీ విషయంలో అదర్శప్రాయమైన స్థానంలో వున్నదని చెప్పక తప్పదు. యు ఎస్. ఐ. రిపోర్టు ప్రకారం, ఇంకవరకు పన్నెండు రాష్ట్రాలు తమ బడ్జెట్లను సమర్పించడం జరిగింది. ఈ పన్నెండు రాష్ట్రాలు, గతంలో సోషల్ వెల్ ఫేర్ కు 4 వర్సెంట్ మాత్రమే వారు కేటాయించేవారు. వారిప్పుడు దీనిని 12 పర్సెంట్ కు పెంచడం జరిగింది. వారికి అదర్శప్రాయంగా నిలిచి ప్రభుత్వం, మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం. 1986-87లో కంటే ఈసోషల్ వెల్ ఫేర్ మెజర్స్ కు రీ రెస్పాంట్ పెంచడం జరిగింది. అనగా, 52 కోట్లు ఎక్కువగా కేటాయించడం జరిగింది. సాంఘిక సంక్షేమ వధికాలు అటువలన అవసరం వున్నదని ప్రధానంగా భావించి ప్రభుత్వం యీ అధిక వ్యయాన్ని తీసుకోవడం జరిగింది. 1987-88 సంవత్సరానికిగాను, 128 కోట్ల 50 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది.

ఇంక, వికలాంగులకు సంబంధించి గతంలో రెండుకోట్లు వున్నదానిని రూ. 3 కోట్ల 40 లక్షలకు పెంచారు. సాంఘిక భద్రతకు, జలహీనవర్గాలకు గృహనిర్మాణం కొరకు విద్యకు ప్రాధాన్యత యివ్వడం జరిగింది. ఇంక, ఇప్పటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మూఢాచారాలకు యింకా తావువున్నదని తెలుసుకున్నప్పుడు అది ఎంతో విచారించవలసిన విషయం. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి యిన్నెళ్లు అయినప్పటికీ, యింకా యీ దేశంలో, ముఖ్యంగా రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో యింకా మూఢాచారాలు వుండడం చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. దేవతలకు బాలికలను బలియివ్వడం, యిటువంటి ఆచారం గలిగిన కుటుంబాలు 10 వేలవరకు వున్నాయని తెలుస్తున్నది. ఇది చాలా విపాదకరం. అందుచేత, జోగినులు, బసవి మహిళల వునరావాసానికి సంబంధించి గతంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ దేవదాసి బిల్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. వారి వునరావాసానికి గాను యీ సంవత్సరం 50 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది.

అలాగే, పెద్దూర్లు కులాలవారిపై జరిగే అత్యాచారాలను అరికట్టడానికి గాను ప్రత్యేక న్యాయస్థానాల అవసరం గమనించి, యీ సంవత్సరం మరో ఆరు న్యాయస్థానాలు ఏర్పాటు చెయ్యడానికిగాను కేటాయింపు చెయ్యడం జరిగింది.

ఇంక, పక్కా గృహనిర్మాణం కొరకు 1986-87లో రికార్డు స్థాయిలో 2 లక్షల 18 వేల 480 ఇళ్ళ నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. 1987-88 సంవత్సరంలో కూడ ఆ సంఖ్యకు తగ్గకుండా మరికొన్ని ఇళ్ళ నిర్మించడం కొరకు ప్రాతిపదిక ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది.

అంత, రెండోలో ప్రత్యేకంగా పనులను దృక్పథం - గిరిజనులకు సంబంధించి ప్రత్యేకమైన ప్రణాళికలను - ఉప ప్రణాళికలను - ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది. గిరిజనులకు కేటాయించిన మొత్తాలు ఎట్టి పరిస్థితులలోను, పరిధంగాను ఇతర రంగాలకు మళ్లించడానికి వీలైకుండా, వారికి యీ మొత్తాలు పూర్తిగా పునయోగపడేవిధంగా యీ బడ్జెట్ లో ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది. దీనివ్వారా ఒక మాతన పరిపాలనా విధానం ఏర్పాటుచేసి, ఆదిలాబాద్, తూర్పు గోదావరి, ఇమ్మం జిల్లాలో గిరిజన ప్రాంతాలను కలిపి కొత్తగా మూడు రెవిన్యూ డివిజన్లు గిరిజనులకొరకు ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది.

అలాగే, ఇరిగేషన్ కొరకు ప్రత్యేకంగా నాలుగు డివిజన్లు ఏర్పాటుకు మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది. తరువాత, 1986-87, 87-88లో కూడ గిరిజనుల కొరకు ప్రత్యేకంగా లి లతల ఎలిమెంటరీ స్కూల్లు నెలకొల్పడం జరుగుతున్నది దీనివారకు కా లిఫికేషన్ కూడ నిలాక్స్ చేసి, గిరిజన ఉపాధ్యాయుల పేరుండడానికి విలుకల్పించడం జరిగింది. ప్రతి గ్రామానికి, గ్రామంలో వుండే ప్రతి గిరిజన ఇంటికి ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయ్ చేసే పథకాన్ని కూడా అలోచించడం జరిగింది. పది సంచార వైద్య విభాగాలను, 275 డి.ఆర్. డిపోలు తేరవడం జరిగింది పక్కా గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు అదనంగా అయిదువేల సెమి-పర్మనెంట్ ఇల్లు మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది. వీటి నిర్మాణం కూడా ప్రారంభించడం జరిగింది. ఇవన్నీ పొందు పరచుస్తూ, గిరిజనుల అభివృద్ధి కొరకు ప్రత్యేకంగా ఉప ప్రణాళికను ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది.

అలానే, బాక్ వర్డ్ కాసెస్ వెల్ ఫేర్ విషయం చూస్తే-1986-87 లో 20 కోట్ల 88 లక్షలు వుండగా, 1987-88లో దీనిని 24 కోట్ల 24 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. రాళ్ళు కొట్టి జీనించే కార్మికుల నుంచి ప్రతి వారికి స్వయం ఉపాధి కల్పనకు ప్రత్యేక ఆశయంగా తీసుకుని మండల కేంద్రాలు అన్నింటిలో వివిధ కార్యక్రమాలతోబాటు, హాస్టెస్ తెరిసి ప్రత్యేక సమస్యలకు కల్పించడం జరిగింది. అలాగే, జెన్నవారి పిల్లల కొరకు తొమ్మిది, చేనేత పారిశ్రామికుల పిల్లల కొసం ఒకటి ఆశ్రమ పాఠశాలలు ప్రారంభించడం జరిగింది. 1987-88 లో హాస్టెల్ భవనాల నిర్మాణం - బాయ్స్ కు 75, గర్ల్స్ కు-82 - యీ భవనాల నిర్మాణం కొరకు 6 కోట్ల 20 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది.

12-50 p.m. 120 దోభీఘాట్ ల నిర్మాణానికి బడ్జెట్ లో కేటాయింపు చేశారు. జూనియర్ కాళేజెస్, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ ప్రత్యేకముగా వెనుకబడిన తరగతులవారికి పెట్టడానికి తగిన ఏర్పాట్లు జరిగాయి. సింహాచలం, నాగార్జున సాగర్, శ్రీశైలంలలో మూడు రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ పెట్టడం జరిగింది. ఒక్కొక్క స్కూలులో 2 వేల మంది విద్యార్థులను ఏ ఏర్పాట్లతో చేనేతంగా రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత సంక్షేమ కార్యక్రమాల మొదలుకొని అభివృద్ధి కార్యక్రమాల వరకు అన్ని రంగాలలో ప్రత్యేక పాధానయ్యి యిస్తూ రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. ప్రజా

సంక్షేమాన్ని స్పష్టతతో తీసుకొని ఆదర్శప్రాయంగా నిలబడడానికి జీరో బడ్జెటింగ్ను రాష్ట్రం ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. అది వర్గకూల్యమేలాగే వచ్చిన తరువాత మనకొన్ని సదుపాయాలు ప్రజలకు అందడానికి అవకాశముంటుంది. ఈ బడ్జెట్ ను నేను పూర్తిగా సమర్థిస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri C. Ramachandriah (Cuddapah) :- Mr. Speaker, Sir, For the first time in the annals of our Planning in Indian States, we are proud that our State has introduced 'Zero Budgeting', which is more experimental and I am sure it is going to deliver goods. I congratulate the Finance Minister for introducing this dynamic, innovative and progressive budget. While allocating funds the Government led by Telugu Desham Party has kept in mind the very concept of social welfare that has always been the motive of our Government.

Now, the House would see that it is a very balanced Budget. For the past three years the Hon'ble Members on the other side had been accusing us that we are spending more on unproductive items; that the priorities were lopsided and T.D.P. was mismanaging the State finances. But I take this opportunity to allay and refute those allegations. Andhra Pradesh is the first State to mobilize the optimum resources from all the available resource. With regard to the allegation of mismanagement I must say it is totally unfounded. A concept of welfare and social security has been introduced in our planning without prejudice to our developmental activities.

With regard to deficit budgeting - about which some of the Hon'ble Members have expressed their apprehensions - I must say this deficit budget has percolated from the Centre which is led by Congress Party. The deficit shown is Rs. 5,700 crores. They are very confident that it will not lead to inflation. If it is so, then why should there be any apprehension that this Government is going to enhance taxes. This is a totally biased allegation. However, with regard to inflation we have seen how it has increased.

In Andhra Pradesh the subsidy scheme has been working well. We should be proud that it has neutralised the effect of inflation to a great extent.

My earnest plea to the Hon'ble Minister would be that more allocations should be made to backward districts like Rayalaseema and Mahabubnagar etc. These allocations should cover every sector. There should be specific allocations to backward areas.

With regard to rural development I must say that for this purpose power has been decentralised. Within a week we will see that machinery in those areas will be moving and local bodies would

implement welfare and developmental programmes. For this we should congratulate the Government.

With regard to allocations for drinking water in rural and urban areas, Government should have provided more funds. If we leave this job to local panchayats, they may not be able to do this job and maintain because of their inherent precarious financial conditions. The Government should take up this responsibility instead of leaving it to panchayats.

For the first time more than 50% increase has been made in power and irrigation sector, because agriculture is the backbone of our economy. More than 80% of our people depend on agriculture and more than 40% income is from agriculture.

There is every necessity to create core infrastructure. There is considerable increase in the budget for irrigation and power. However, I am sorry to say that the performance of most of the Projects has been erratic. It was either to please someone or to satisfy the demands of some regions that several schemes and projects were started at at one time paying no attention to the funds as to where from they would be secured. But the misfortune of bearing this burden fell on the T.D.P., and they have to undertake the stupendous task of taking up and completing all the spill over works at the cost of new projects. As a result of this we had to prune down several projects like the Telugu Ganga Project. However, I am thankful to the Chief Minister and the Finance Minister for allocating Rs. 100 crores to Telugu Ganga, about the efficacy of which some unfounded rumours have been floated in our area. But, I am very confident that this project would fructify.

With regard to ground water, there should be scientific exploitation. We should depend more on surplus water and make optimum use. In our area if we utilise more ground water, bore-wells get dried up as water table goes down. Therefore, we must preserve ground water as much as possible.

1-00 p.m.

With regard to Minor Irrigation, last year, the allocation was Rs. 26 crores for projects, and this year it is only Rs. 15 crores. These Rs. 15 crores have to cater for the completion of 325 on going projects including 37 dams. So, I feel this allocation to the Minor Irrigation is rather meagre. Because this is the sector where we can get things delivered at an early period. Because the gestation period is very less and the cost of the irrigation is also less. So, the allocation to the Minor Irrigation is rather more desirable. So, I request the Minister to keep this point in view wherein the quick and

completion of the project is highly necessary at this juncture. Because people have become rather impatient, because of procrastination and prolonging the projects. So, as far as possible we should try to complete projects, instead of spreading cash resources to various projects, and keeping the completion for decades together. So, I request the Minister to keep this point in view.

With regard to Power, which is essential and basic infrastructure for the Industrial for the Industries and agriculture, thanks to the predecessors who have created a very good infrastructure in the Power generation - which is being maintained by our Telugu Desam Party Government also. There is absolute buoyance in generation. So, our request has been considered in the last proposals while we discussed in the last Budget. A significant amount was allotted to generation and transmission. So, for transmission Rs. 4.00 crores; for generation Rs. 35 crores, put together Rs. 75 crores. I think it is rather significant amount that has been allocated, but with regard to rural electrification, the amount is Rs. 20 crores. So, keeping in view the financial constraint. The Finance Minister may be kind enough to increase the allocation, because there are so many RESOCS (i.e. Rural Electrification Societies) which are lagging behind in diverting their efforts in doing constructive work. So, I request the Minister to keep in view this request for Rural Electrification.

With regard to Industries, Sir, the I.D.C., was given only Rs. 5.00 crores. This was Rs. 2.00 crores less than last year. Our Motto is to create employment potentiality both in agriculture as well as in Industrial sector. So, the more allocation has been done to the Irrigation sector, keeping in view the dire necessity of bringing more land under cultivation. So, it will automatically generate employment in agricultural sector. So, to that extent, the Government has done an excellent job.

With regard to Industries, our sincere request is that more allocation has to be made to the State Financial Corporations and Industrial Development Corporation. So, number of clearances have been made by the I.D.C., but they are unable to disburse, because I personally came into contact with so many officers. Because of these financial constraint, they are unable to disburse the amount. So, most of the units are yet to be grounded up. We have received so many D. G. T. D. Licences with the Secretary of Industries, for approval but we are unable to protect the entrepreneurs. In spite of the infrastructure that has been created in our State—i.e. availability

of power, availability of water and provision of subsidy-inspite of everything, we are unable to provide term loans by the I.D.C., So, to achieve the objective of creating more employment, the allocation to the I.D.C., has to be increased. So, I request the Minister for Finance to make more allocation.

Sir, with regard to Sericulture, which is more useful in the areas like Ananthapur and Cuddapah districts, we are very glad that Rs. 4.00 crores have been allocated. This will create more income oriented programmes in up-land areas like Rayalaseema.

With regard to Cottage and Khadi Village industries, Rs. 4.00 crores has been allocated. The 7th Plan itself has indicated Rs. 4.00 crores, out of which Rs. 1.10 crores, for these three years, has been allocated to Khadi and Village Industries. So, Rs. 2.20 crores has to be allocated to the next two years. So, instead of keeping more burden on the next further years, that could have been evenly distributed for this year also.

With regard to the provision that has been made to the Minority Financial Corporation, we are very much grateful especially on behalf of the minorities. For the first time, a Socio-economic survey is being conducted to analyse the living conditions of the minorities and to improve their living conditions. So, with regard to Social Welfare, which has been given due importance, a massive amount of Rs. 467 crores have been allocated and especially for the welfare of Scheduled Castes Scheduled Tribes and Backward Classes, Rs. 128.65 crores have been allocated.

This is 68% impressive increase over the last year. So, this itself reflects the dedication of the Telugu Desam Government for uplifting the living conditions and the social conditions of the down-trodden of the society. But this amount has to be spent on a productive line by identifying the beneficiaries on a perfect way. Because the percentage of identification of beneficiaries, when compared to other States as per the statistics given by the National Development Council, 20% should be the national average but whereas in Andhra Pradesh, it has got more number of wrong beneficiaries. So, in that aspect, the Government has to take more precautions in identification of the beneficiaries.

Thirdly, with regard to sugar industries, every time the sugar industry is like a sick man, suffering with a kidney problem. So, every time we are trying to dialysis the patients, but they need kidney transplantation. So, more amount has to be given, otherwise this year, for rehabilitation, no funds have been given. So, unless more funds are pumped into rehabilitation the sick units, the sugar

industry is not going to fair better. So, our sincere request is to make this unit a viable, the sugar industry has to be given more allocations.

With regard to mineral based industries, Rayalaseema is very rich in minerals. So, our request is to make more allocations for conceiving the projects in Rayalaseema, because there are major cement units in our Cuddapah District and we can have more industries also. Because there are eight hundred million tonnes of estimated lime stone available in Cuddapah district alone.

So, our request is that Rayalaseema areas are unable to irrigate, because of their uplandness. So, atleast we can develop them industrially.

With regard to development of minor ports, we can get more revenues from these minor ports. Because, most of the goods are being dealt with by Major ports, because of lack of infrastructure in minor ports. So, there is every necessity of improving all these minor ports. So, the Government has provided Rs. 1.75 crores which I feel is rather sufficient.

So, with all these put together, the Government has to be congratulated for making allocations by giving due importance to all the sectors, keeping in view all the welfare of the State.

With regard to Law and Order, Mr. Speaker Sir, this is a comparative concept. It is not a absolute concept. Not even a single day is passing in Punjab without a murder or without a looting! I am comparing it, because very frequently you are pointing about the Law and Order problem in Andhra Pradesh. There are States ruled by the National Party, led by your Congress Government. It is not the question of communal one but it is the incapability of the Government. When you are questioning us about the incapability of this Government, can't we have the courage to question your party, that your Party is incapable of running the administration in Punjab and other States? Because you have provoked us by creating the problem about our Law and Order, I am giving this reply. Mr. Speaker Sir, it is comparative concept but not an absolute concept. When compared to other States, when compared to the National Government, this Government led by our Party is providing absolute Law and Order. It is enforcing absolute Law and Order, keeping exceptionally some stray incidents.

So, keeping in view all these things, I congratulate the Hon'ble Finance Minister for making excellent proposals and making this Budget, "A progressive Budget".

Thanking you Sir

క్రీ. మహ్మద్ రజబ్ అలీ (సజ్జాతానగర్) :— అధ్యక్షా, అరు మాసాల కొరకు యీ ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ మన ముందుకు వచ్చింది. దానిపైన మంత్రి గారు చాలా వివరణాత్మకమైనటువంటి స్పీచ్ ను చెప్పారు. అంత చేసిన తరువాత కూడ అనేక మంది రాజకీయ నాయకులు, ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు ఒక రికమెంటు వంటి వ్యాఖ్యలు చేస్తూనే వున్నారు. మన హౌస్ లో అథారిటీటివ్ గా చర్చ జరుగుతున్నది. ఈ చర్చలో భాగస్వామిగా మా పార్టీ తరపున మాకున్న అభిప్రాయాలను మీ ముందు ఉంచదలచుకున్నాను. వాటిలో మంచి వుంటే స్వీకరించి, చెడు వుంటే ఎట్లాగో తిరస్కరిస్తారు గాబట్టి పరిష్కారం ఏమిటి అనేది ఆలోచించి ఒక మంచి బడ్జెటును చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన 27 మాసాల నుండి అన్ని ఎన్నికలకీ జరుగుతున్నాయి. పార్లమెంటు అసెంబ్లీకి ఎన్నికలు జరిగాయి, మొన్న మండలి జిల్లా ప్రజాపరిషత్తులకు ఎన్నికలు జరిగాయి, ఇంకా ఒకటి రెండు నెలల్లో మళ్ళీ సింగిల్ విండో సిస్టం దృష్ట్యా సహకార సంస్థలకు, గ్రామ పంచాయతీలకు ఎన్నికలు జరుగుతాయి. అట్లా ఆంధ్ర రాష్ట్రమంతా ఎన్నికల కోలాహలంగా వుంటున్న సంగతి అందరికీ తెలుసు. జయపజయాలు ఎట్లా వుంటున్నవనేది కూడా అందరికీ తెలుసు. వాటి జోలికి పోవడం లేదు. మొదటి నుండి కూడ మన రాష్ట్రానికి లోటు బడ్జెటు వస్తున్నది. అంతేల గౌరడిలో లోటు లేదని చెప్పడానికి ప్రయత్నించినా లోటు మాత్రము దిట్టంగానే వుంది. ఈ లోటు విషయం ఏమీ చేయదలచుకున్నారో చెప్ప లేదు. ఎందుకు చెప్పలేదో నేను వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కేంద్రములో పరిపాలనలో వున్న కాగ్రెస్ ప్రభుత్వము నిన్న మొన్న జరిగిన మూడు రాష్ట్రాలలోని ఎన్నికలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారు కూడ పెద్ద గండి వున్న బడ్జెటును పెట్టి దానిని ఎట్లా పూడుస్తారనే విషయం చెప్ప లేదు. మీరు కూడ నిన్న మొన్నటి ఎన్నికలలో విజయదంధుబి మ్రోగించారు. అందులో పెద్ద పాయింటు దొరికిందని మీరు అనుకుంటున్నారు. అవి ఎట్లా జరిగినవి అనే వాటి జోలికి పోకుండా, యీ లోటును ఎట్లా భర్తీ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారనేది చెప్పడానికి వెనుకంజ వేస్తున్నందుకు విచారిస్తున్నాను. తాత్కాలికమైనటువంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అదేదో చేశామని సంతృప్తిని వెల్లించుకోవడం గాని ప్రజల మీద పోసే పన్నుల విషయము చెప్పడానికి ఎందుకు వెనుకాడుతున్నారు? ఇది ఆంధ్ర రేఖ ప్రజలను మధ్యపెట్టడానికి చేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమాలలో ఒక భాగమని అభిప్రాయపడుతున్నాను. తండ్రిని అయినా చూపించాలి, తద్దినం అయినా పెట్టాలి. తండ్రిని చూపించడం లేదు తద్దినం పెట్టడం లేదు. ఏమీ చేస్తున్నారో చెప్పడం లేదు, ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నారో? వైగా ప్రజలు ఓట్లు వేస్తున్నారు. గతములో మీరు వేసిన సేల్స్ ట్యాక్స్, మార్కెట్ పన్నులు, వాటరు సెస్సులు, ఎక్సయిజు పన్నులు కోట్లాలుగా వసూలు చేస్తున్నారు. వసూలు చేస్తున్న విషయము ప్రజలకు తెలియడములేదని కాదు. ఇందులో వున్న లోటును పూర్తి చేయడానికి కావలసిన చర్యలు తెలుసు నందుకు విచారిస్తున్నాను. ఎందుకు ఒంకుతున్నారు. స్పష్టంగా చెప్పవలసిన

అవసరం వుంది. నవ రాష్ట్రములో ఒక వైపు దుర్భిక్షప్రాంతం వుంటే రెండవ వైపు వరి పీడిత ప్రాంతం వుంది. రాష్ట్రములోని రెండు మూడు జిల్లాలు తప్ప మిగిలిన ప్రాంతాలన్నీ కూడా ఒక పెద్ద సంక్షోభములో కొట్టుమిట్టాడు తున్నవి. ఆ ప్రాంతాలలోని ప్రజానీకానికి మీరు యిచ్చినటువంటి సహాయము ఏమిటో యందులో ఏమాత్రము చెప్పనందుకు చాలా బాధపడుతున్నాను. ఎందుకంటే 11 జిల్లాలలో గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో ప్రకృతివైప రీత్యాల్ల వల్ల జరిగిన గుంటల నష్టము మీకు తెలుసు. ముఖ్యంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లా విషయము ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారికి బాగా తెలుసు మూడు నాలుగు ఏండ్లుగా కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడి, అనంతపురం, మహబూబ్ నగర్ లాంటి జిల్లాలలో వ్యవస్థి క్షయముగా క్షయం చేరుకొని ఆకలిచావులు సంభవిస్తున్నాయి. వాటి గురించి వట్టింతుకున్నట్లులేదు పశుగ్రాసం ఏమీలేదు, నీటివసతి ఏమాత్రం లేని జిల్లాలలో సహాయక చర్యల విషయములో మీరు తీసుకున్న శ్రద్ధ, చూపిన ఆదరణ అన్నాల్సిన చర్యలూడే ప్రజల గురించి మీరు ఆలోచించే తీరు ఎక్కడ కనబడనందుకు విచారించున్నాను. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో వున్న పరిస్థితి ఏమిటి? కొల్లాపురం సంగతి ఏమిటి? రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పారు. మూడు నాలుగు వందల కిలోమీటర్ల దూరము నుండి పానీయాకర్షిలు చేసి ఆకలితో ప్రాద రాజులు వచ్చి అడిగిన ప్రశ్నలకు ఏమి మాధానం చెబుతారు? వారు ఒక సూచన చేశారు. బలము కలిగినవారము, యుక్తవయస్సులో వున్నవారము, మేమంతా యింక ప్రాంతాలకు వెళ్లి కాస్తో కూస్తో గంజి త్రాగడానికి సంపాదించు కంటాము, కాని వృద్ధులయినవారు లక్షలాదిమంది వున్నారు. వారి ఆకలి మరణాలు తప్పించడానికి కనీసము మీ వద్ద వున్న స్కీము క్రింద పెన్ను మంజూరుచేయమని చెప్పారు. నేను అడుగుతున్నాను. ఆ విషయములో మీరు తీసుకున్నటువంటి శ్రద్ధ ఏమిటి? వయోవృద్ధుల జీవనం కాపాడడానికి మీరు చూపిన శ్రద్ధాభక్తులు ఏమిటి అనే విషయం గురించి వివరిస్తే సంశ్లేషి పడుతాము. ఆ జిల్లావారులయిన ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు యీ కార్యక్రమాన్ని అమలుచేసి ఆ వృద్ధులకు కాపాడిన భాగ్యం వారికి కలుగుతుందని మేము ఆనుకున్నాము. కాని అది కనిపించడము లేదు. ఇంకా కొనసాగుతున్నది. అనంతపురంలో ఆరకంగా ఉంది. మీరు మాట వట్టింపునకు పోతున్నారు. ఆకలి చావులు సంభవిస్తున్నాయని అంటే మీరు ఒప్పుకోవడంలేదు. దానిని తక్షణవర్జనగా తయారుచేసి అవసరం చేస్తున్నారు. ఆకలితో అలమటించి మరణిస్తే వారివట్ల అవసరంగా మాట్లాడడమనేది చాలా విచారకరమైన విషయం. మీరు సహాయం చేయడానికి కావలసినంత డబ్బు ఉంది, గాడొమ్మ నిండా బియ్యం ఉన్నాయి. అందుచేత రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని బ్రతికే ప్రజలకు ఆదుకోవాలని మనవి చేస్తున్నారు. పశుగ్రాసం విషయంలో. మంచినీటి వసతి కల్పించు విషయంలో, ఆకలి చావులు అరికట్టు విషయంలో గత రెండు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న సహాయక చర్యలు విఫలం అయినా గాని మనవిచేస్తున్నాను. ఆయా ప్రాంతాలలో నడుస్తున్న సహాయక పనులు

చూస్తేనే ఆ విషయము తెలుస్తుంది. ఇంక వరద పీడిత ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఈ వరద 7.8 జిల్లాలో వచ్చింది. ఈ వరద ఆగస్టుమాసంలో వచ్చింది 20,30 సెం.వర్షు రాల నుంచి చేసిన అక్టోబర్ 1 గోదావరితల్లి గర్భంబోకి వెళ్ళిపోయింది. ఆ ప్రాంతం అంతా ఎడాది ప్రాంతంగా మారిపోయింది. పు ఇరిగేషన్లు పాడై పోయాయి. 6, 7 అంగుళాల ఎత్తు ఇసుక మేటలు వేశాయి పొలాలలో. ఆ ఇసుక మేటలు తీయిస్తామని ప్రభుత్వం అనేక వాగ్దానాలు చేసింది. ఆ వాగ్దానాలు వాగ్దానాలుగానే మిగిలిపోయాయి కానీ అనంతంలో పీఠి జరుగులేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఖమ్మం జిల్లాలోని చిద్రాచలం, పటూరు నాగారం నుంచి పాపికోండల వరకు ఎక్కడా పీఠి సహాయక చర్యలు జరుగులేదని, ఇసుక మేటలు తొలగించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. విజనాల విషయంలో కానీ, ఎరువుల విషయంలో కానీ, కూలిపోయిన బ్యారన్ విషయంలో కానీ రైతాంగాన్ని ఆదు కన్న పుణ్య మికులేదని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ రిహాబిలిటేషను చేయించాలి. వారు వ్యవసాయం చేసుకొనడానికి కావలసిన సకల పదుపాయాలను కలుగజేయ వలసిన గురుతర భార్యత ప్రభుత్వం మీద ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈవేళ ఎక్కడ చూసినా మంచినీటి ఎద్దడి ఉంది. ఏ జిల్లాకలెక్టరును అడిగినా వారు కొంతగా బోరు వేయించే బిస్ట్రీలో లేదు. ఈనాడు ఎక్కడ చూసినా స్థానిక సంస్థలు మూలపడి ఉన్నాయి. ఈనాడు ఎన్నికలు ఎందుకు జరిపించారో నాకు తెలియనిది కాదు. 1980 లో రాష్ట్రంలో అధికారం వారి చేతులలోకి తీసుకొనడానికి, పునాదులు నిర్మించుకొనడానికి ఈ ఎన్నికలు జరిపించారు. మంజుల, జిల్లా పరిషత్ల చట్టం ఎందుకు వచ్చింది? అనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. 1980 లో జుగే శాసనసభ ఎన్నికలలో పవర్ వారి హస్తగతం చేసుకోవాలని దానికి పునాదులు ఏర్పాటు చేసుకొనడానికి ఈ ఎన్నికలు నిర్వహించారు. ఏ జిల్లా కలెక్టరును మంచినీటి సమస్య గురించి అడిగితే ఒక బోరు వేయడానికి 12 వేలు కావాలంటే అది నా చేత కాదు. మెయిన్ లైన్లన్నీ ఏమైనా ఉంటే చెప్పండి, కొత్త బోర్లు ప్రతిపాదన చెప్పవద్దని అంటున్నారు. కనుక మీరు మంచినీటి కొరత తీర్చడంలో విఫలం అవుతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. మీకు అంసెం బీలో మెజారిటీ ఉంది. అభినందనతో బడ్జెట్ పాస్ కావచ్చు. కానీ మంచినీటి సమస్య పరిష్కారానికి కేటాయింపు ఏది? నేను కాగితాలన్నీ తిరగ వేసినా నాకు ఎక్కడా ఆ కేటాయింపులు కనిపించలేదు. అందుచేత ప్రభుత్వం మంచినీటి సమస్య పరిష్కారానికి కావలసిన డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

భూసంస్కరణల విషయం ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదు. ప్రజలు ఎప్పుడూ కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం మీదే ఆధారపడి ఉండాలా? కాంగ్రెస్ వామా పెట్టారు భూసంస్కరణలు. మీరు మాగాణి సమారాధన అని పెట్టారు. మన రాష్ట్రంలో మిగులు భూమి 10 లక్షల ఎకరాలు ఉంది. సుప్రీం కోర్టువారు ఒక విషయం చెప్పారు. సుప్రీం కోర్టువారి నిర్ణయం ప్రకారం ఒక అమెండు మెంటు తీసుకొని వచ్చి ఆ 10 లక్షల ఎకరాలు తీసుకొని నిరుపేదలైన

రై తాంగానికి పంచి పెట్టడంలో ఎందుకు వెనుకకు పోతున్నానని అడుగుతున్నాను. ఆ విషయం ఇందులో ప్రస్తావించక పోవడం హాస్యీయం. ఈనాడు ఎండ్ మెంట్స్ లాండ్స్ ఉన్నాయి. మన గ్రామంలో ఎండ్ మెంట్స్ లాండ్స్ లడలాది ఎకరాలు ఉన్నాయి. వీటిని వేలం పాట పెస్తారా? ఇంకాగా కేయ కుడా కొలుదారీ చట్టం ప్రకారం ప్రామిషన్ లిగించి మార్కెట్ రేటునుజుట్టి కాని భూమి తరాలనుజుట్టి కాని రేటును నిర్ణయించి, ఆ రేటును వాయిదాల వద్దతిలో చెల్లించు వద్దతిలో అనే సంవత్సరాలుగా ఆ భూమిని పేస్తున్నటువంటి వారికి ఇవ్వాలి.

ఏకా గృహ నిర్మాణ సమస్య ఉంది. ఆది చాలా అవసరమైనది. దీనిని గురించి దీనిలో స్పష్టంగా లేదు. ఈనాడు ఏ గ్రామాలకు రాజకీయ నాయకులు వెళ్ళినా వారి గృహాలు లేక వారి గృహాలు కావాలని అడుగు తున్నారు. కాని దీనిలో ఆ స్పెసిఫిక్ చేయడం లేదు. ఇది చాలా కాధాకరమై విషయం. ఏకా గృహ నిర్మాణాల విషయంలో మీ వాగ్దానాలు నిలబెట్టుకో లేదు. 1988 లో మీరు ప్రజల దగ్గర వెళ్ళుతున్నప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం మూడు లక్షల గృహాలు కడవామని అన్నారు. దానిని ఒకటిన్నర లక్షలు చేశారు. మీకు స్పష్టమైన వైఖరి ఉన్నట్లు కనిపించడం లేదు. అసలు ఈ పథకం ఉందా లేదా? ఈ పథకం ఉంటే మీరు స్పష్టంగా ఎందుకు చెప్పరు? ప్రజలకు ఊరట కల్పిస్తూ ఇన్ని గృహాలు నిర్మిస్తామని ఖచ్చితంగా ఎందుకు చెప్పరు? ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి నలభయ్ ఏళ్ళు అయినా వారు ఉండడానికి అనువైన ఇళ్లకు సోమకోకపోయినందున వారు ఆ విషయమై అడుగుతున్నారు. శాంతిభద్రతల విషయంలో చాలా మంది చాలారకాలుగా వాళ్ళు చెప్తున్నారు. లాకప్ లో మరణాలు జరుగుతున్నాయి—ఆడవాని అవమానపరచడం జరుగు తున్నది—లాకప్ లో సామూహిక రేప్ లు జరుగుతున్నాయి—ఆడవారికి గుళ్ళు చేయించడం జరుగుతున్నది—ఎక్కడపడితే అక్కడ హత్యలు, హత్య రాజ కీయాలు జరుగుతున్నాయి. వీటిని అరికట్టలేక పోయారు అంటే కోపం వస్తుంది మీకు. ఇంతమంది సభ్యులు మీరు ఉన్నారు, అధికారంలో మీరు ఉన్నారు కాబట్టి సమాధానం చెప్పవలసింది కాదా మీరే. ఈ కార్యక్రమాలు ఆగడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు చెప్పాల్సింది మీరే. సిన్న మొన్న జరిగిన ఎన్నికలకు ముందు ముఖ్యమంత్రి డి.ఎన్.పి. అను బదిలీ చేశారు. వారు కావించిన దుర్మార్గాలు చాలా ఉన్నాయి జిల్లాలలో ముఖ్యమంత్రి డి.ఎన్.పి. అను ఇతర అధికారులు ఎందుకు బదిలీ చేయవలసి వచ్చింది? వాళ్ళు మంచి చేశారా—లా అండ్ ఆర్డర్ కాపాడారా—ఎంతమంది దిని చావకొట్టకపోయినా పాలక వర్గానికి చెక్కబుజన చేశారు. ఇటువంటి వానిని పెట్టుకొని పరిపాలన చేస్తారా? లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ టైన్ చేస్తారా? వీటి ఫలితాలు ప్రజలు అనుభవిస్తు న్నారు. ప్రొద్దున రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు మెజిస్ట్రేటు ముందు పెట్టండి, శిక్షించండి. అంతగానీ అన్ని హక్కులు, అధికారాలు పోలీసులే తీసుకుని

1-35 p.m.

చేయడం అంటే ఎట్లా? ఇటువంటి కార్యక్రమాలు జరిగినందువల్ల సత్ఫలితాల రావు, దీనిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అరికట్టడానికి వెల్ ఎక్కడ ఉందో చూసి దానిని ప్లక్స్ వైజ్ చేయడానికి ఆలోచించాలి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఈ సమావేశాన్ని రేపు ఉదయం 8.30 గంటలకు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned at 1-35 p.m. till 8-30 a.m. on Thursday the 26th March, 1987.)

